

Tapahtumia 1982

Ilmailuliiton hallitus, LuKT ja BASE-hypyt

Että alkoikin vuosi mielenkiintoisesti...

Suomen Ilmailuliiton hallitus piti vuoden ensimmäisen kokouksensa 19.2.1982. Se oli vielä melko tavanomaista. Myös se, että hallitus vahvisti eri alojen keskustoimikuntien kokoonpanot vuodelle 1982, oli tavanomaista. LuKT:n osalta oli jotain tavatonta tapahtunut jo ennen tätä kokousta. Laskuvarjoväki oli sopinut LuKT:n puheenjohtajasta ennakoita, mutta syyskokouksessa tehtiin hyvin valmisteltu keikka, jonka jälkeen puheenjohtajaksi valittiin **Ralf ”Affe” Norra** Suomen Laskuvarjokerhosta. Valinnasta on kerrottu vuoden 1981 historiaosiossa. Varapuheenjohtajaksi syyskokouksessa oli valittu **Erkki ”Era” Kajalan** Utin Laskuvarjokerhosta. Osaavien ja halukkaiden jäsenien nimeämiseksi SIL oli tiedustellut laskuvarjokerhoilta esityksiä LuKT:n puheenjohtajan käyttöön hänen valitessaan jäseniään.

Hallituksen vahvistettua puheenjohtaja Norran esityksen, muodostui LuKT:n kokoonpano seuraavaksi:

Ralf Norra	puheenjohtaja	Suomen Laskuvarjokerho
Erkki Kajala	varapuheenjohtaja	Utin Laskuvarjokerho
Petri Ahola	jäsen	Oulun Laskuvarjokerho
Esa Huusari	”	Utin Laskuvarjokerho
Rauno Härkönen	”	Imatran Ilmailukerho
Veikko Korhonen	”	Tampereen Laskuvarjokerho
Maurits Kouhia	”	Turun Laskuvarjourheilijat
Hannu Leskinen	”	Suomen Laskuvarjokerho
Mauri Niittymies	”	Tampereen Laskuvarjokerho
Reino Suonsilta	”	Suomen Laskuvarjokerho
Matti Veikkola	”	Suomen Laskuvarjokerho

Laskuvarjokeskustoimikunnan, sekä myös tässä kokouksessa vahvistetun uuden liidinkeskustoimikunnan sihteerin tehtäviä hoiti laskuvarjotoiminnanohjaaja **Eero Kausalainen**. LuKT:n toimintaan tuli kiinteästi osallistumaan myös Ilmailuhallituksen harrasteilmailun tarkastaja **Markku ”Miuku” Hiedanpää**, Vaikka hänellä ei ollut vielä tässä vaiheessa varsinaista muodollista asemaa, oli hän useimmiten kokouksissa ja toimi oivana yhteysupseerina LuKT:n ja viranomaisen välillä.

Melko tavatonta tapahtui hallituksen käsitellessä LuKT:n sille hyväksyttäväksi lähettämää esitystä, jossa Pohjoismaiden kesken sovitun periaatteen mukaisesti Ilmailuliitto peruuttaisi Norjan Trollveggeniltä tai muulta kiinteältä alustalta BASE-hyppyjä suorittaneiden laskuvarjourheilijoiden kilpailulisenssit. Liiton säännöissä keskustoimikunnista ja niiden toimivaltuuksista todetaan seuraavaa;

”Liitossa toimii tarpeellinen määrä erikoisalojen keskustoimikuntia, joiden tehtävänä on seurata oman alansa kehitystä kotimaassa ja ulkomailla, tehdä esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja hallitukselle...”

Tosiasiallisesti keskustoimikunnat tekivät kaikki tekniset omaan lajiryhmään kuuluvat päätökset itsenäisesti ilman, että hallitukselta kysytään mitään. Hallituksella oli teoreettinen veto-oikeus sitä kautta, että se sai jälkepäin keskustoimikuntien pöytäkirjat nähtäväkseen. Keskustoimikunnat eivät siis suinkaan tehneet vain esityksiä ja aloitteita – niitä tehtiin erittäin harvoin – vaan pääsääntöisesti päätöksiä oman alansa asioista. Tällä kerralla hallitus ja LuKT tekivät historiaa.

Ja miksi teki? LuKT oli tällä kerralla tehnyt vain esityksen, koska asiaan liittyi laajempi periaate, joka ei ollut pelkästään keskustoimikunnan päätettävissä. Vaikka keskustoimikunta oli vakain tuumin tehnyt päätöksen, se ei tässä kokouksessa enää sitä puoltanutkaan. Tai tarkemmin: LuKT:n uusi puheenjohtaja ei puoltanut edellisen vuoden LuKT:n yksimielisesti tekemää esitystä. Uusi puheenjohtaja Norra onnistui siis näin kaatamaan LuKT:n esityksen. Norran perusteluna oli, että kiinteiltä alustoilta hyppääminen ei ole laskuvarjourheilua, vaan jotakin muuta. Siksi liiton ei pitäisi puuttua asiaan.

Ilmailuliiton hallitus hyväksyi Norran esityksen olla hyväksymättä LuKT:n esitystä. Vaikka liiton hallitus ei päättänyt kilpailulisenssien peruuttamisesta, se - kuten asia päätoimittaja **Jyri Raivion** muotoilemana esitettiin *Ilmailussa*: ”... haluaa kuitenkin kehottaa niin laskuvarjoilevia, kuin muitakin jäseniään välttämään toimintaa, josta saattaa koitua haittaa muiden maiden ilmailunharrastajille...”

Tässä tapahtui samankaltainen välistä veto, kuin Norran valinnassa syyskokouksessa. Uusi puheenjohtaja ei varmaankaan ollut väärässä siinä, että BASE-hyppääminen ei ole laskuvarjourheilua. Suomalaiset ja muun maalaiset laskuvarjourheilijat BASE-hypyilläään Norjassa aiheuttivat kuitenkin suurta vahinkoa veljesjärjestölle – laskuvarjourheilua tai ei... Pohjoismaiden yhteisen päätöksen veistämisen oli tulkittavissa keskisormen näyttämiseksi pohjoismaiselle yhteistyölle ja erityisesti norjalaiselle laskuvarjourheilulle. Ja tietenkin myös edellisen vuoden LuKT:lle – jossa Norra oli jäsenenä mukana päätöstä tekemässä.

LuKT vuosimallia 1982 ensimmäisessä kokouksessaan Malmin lentoasemalla helmikuussa 1982. Vasemmalta Markku "Miuku" Hiedanpää (tarkkailija), jäsenet Esa Huusari, Hannu "Hantta" Leskinen, Mauri Niittymies, Petri "Pete" Ahola, Rauno "Ranu" Härkönen, Veikko "Vexi" Korhonen, Reino "Reiska" Suonsilta, Maurits Kouhia, Matti Veikkola ja puheenjohtaja Ralf "Affe" Norra. Kuvasta puuttuvat varapuheenjohtaja Kajala ja kuvan ottanut sihteeri. Kuva: Eero Kausalainen.

Laskuvarjourheilu 1/1982 (22)

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982: Laskuvarjotiedote 1/82

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982: Osoiteluettelo

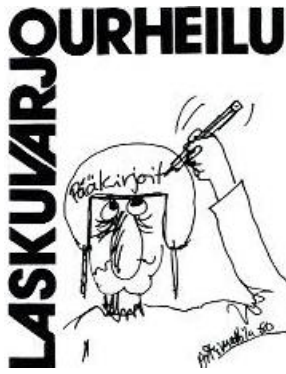
Laskuvarjourheilu 2/1982 (20)

Ilmailu 1/1982

Ilmailu 2/1982 (28)

Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund r.y.: Toimintakertomus vuodelta 1982

Laskuvarjourheilun päätoimittajan paikkako tuulinen?

Vuonna 1976 perustetulla *Laskuvarjourheilulla* on lyhyen historiansa aikana ollut kohtalainen vaihtuvuus päätoimittajan tehtävästä. Työ on ollut vapaaehtoista harrastustoimintaa, eikä siitä ole maksettu korvausta. Hommaan ryhtyvältä siis odotetaan melkoista viitseliäisyyttä.

Lehteä perustettaessa ensimmäisen, vuonna 1976 julkaistun koenumeron päätoimittaja oli yksi lehden perustajista **Jorma Öster**, jonka yritys Suomen Laskuvarjo Oy, oli lehden julkaisijana. Kun lehti aloitti säännöllisen ilmestymisen 1977 alussa, päätoimittajaksi tuli – myös yksi lehden perustajista – **Eero Kausalainen**. Vuoden 1979 alussa Suomen Laskuvarjokerho ryhtyi lehden julkaisijaksi. Kerholle ei kelpannut ”SIL:n mies”, vaan Kausalainen sai potkut ja tilalle tuli ”SLK:n oma” **Reino ”Reiska” Suonsilta**. Hän toimitti lehteä kolme vuotta.

Vuoden 1981 lopulla Suonsilta katsoi olevansa muiden kiireidensä vuoksi pakotettu luopumaan lehden päätoimittajan tehtävästä. Lehden vahvana taustahenkilönä ja toimittajana sen alusta lähtien toiminut Jorma Öster otti SLK:n suostumuksella tehtävän hoitaakseen. Kilpailua tehtävästä ei tiedetä olleen. Paikkaa ei siis voinut pitää tuulisena, jossa vaihtuvuus olisi erilaisten paineiden vuoksi suuri. Lehden julkaisija oli edelleen SLK. ”Vuorineuvos” Österin uudella päätoimittajakaudella jatkettiin edelleen vuori- ja BASE-hyppyihin kannustamista, pääkirjoitussivuillakin. Samat argumentit näyttivät taas tulleet tauon jälkeen käyttöön keskusteluissa 1990- ja 2000-luvuilla ...

Laskuvarjourheilu 1/82 (3)

Laskuvarjourheilu 3/82 (3)

Pirkkalaan vai Kaanaaseen – tamperelaiset tienhaarassa

Ilmailun vuoden 1982 kolmosnumerossa pohdiskeltiin monipuolisesti tilannetta, jossa harrasteilmailijat haluttiin ajaa pois Tampereen kaupungin muuhun, kuin lentokenttäkäyttöön havittelemalta Härmälän perinnerikkaalta kentältä. Korvaavista kentistä oli vuosien varrella keskusteltu paljonkin. Niitä olivat olleet viitisen vuotta kestäneen suunnittelun ja jahkailun eri vaiheissa Hämeenkyrö, Jämi, Pirkkala ja Kaanaa (Teisko).

Hämeenkyrön tamperelaiset ilmailukerhot hylkäsivät surkeana vaihtoehtona. Hanke kaatuikin lopulta kentän maanomistusoloihin, eikä niinkään ilmailuväen perusteltuun vastustukseen. Yksi maanomistajista ei antanut kaataa puita mailtaan, mikä johti harrastajien onneksi epätoivotuimman vaihtoehdon kaatumiseen.

Ilmailun jutun kirjoittamishetkellä Pirkkalan tilanne oli vielä epäselvä. Harrasteilmailun, siis lähinnä purjelennon ja laskuvarjourheilun, toivottiin siirtyvän muualle, mutta lopullista kantaa ei kukaan päättävistä tahoista ollut vielä ilmaissut. Varteenotettava vaihtoehto oli Teiskossa sijaitseva Kaanaa, jossa oli lannoituskenttänä käytetty tienlevennys. Edullinen maasto ja suotuisat maanomistusolot tekivät vaihtoehdosta todellisen. Mutta erityisesti laskuvarjourheilijat vastustivat Kaanaata, koska he katsoivat, että maalialue olisi siellä kovin pieni koulutustoimintaan. Myös vesialueen läheisyys katsottiin ongelmaksi koulutustoiminnalle. Myös matkaa Kaanaaseen pidettiin kovin pitkänä – Tampereen Laskuvarjokerhon ensisijainen vaihtoehto oli Tampere-Pirkkalan uusi kenttä. Siihen verrattuna

matka Kaanaaseen olisi ollut arki-iltojen hyppytoiminnan kannalta liian pitkä, 50 kilometriä yhteen suuntaan.

Aikanaan Kaanaaseen, joka tultiin tuntemaan paremmin nimellä Teiskon lentopaikka, rakennettiin hyvät tilat, joihin muutti ja niitä hyödynsi Tampereen Ilmailuyhdistys. Tampereen Laskuvarjokerho piti kuitenkin itselleen sopivimpana vaihtoehtona Jämiä, vaikka matka sinne olikin kaksinkertainen Kaanaaseen verrattuna.

Ilmailun jutun kirjoittamisen aikoihin (helmi-maaliskuu 1982) arveltiin, että kenties vielä ensi kesänä voitaisiin toimia Härmälästä. Niin sitten lopulta kävi. Vaikka kerho sinnikkäästi yritti saada toiminta- ja koulutusluvut Tampere-Pirkkalan kentälle, viranomaiset ja kentän pitäjä eivät hellyneet. Vuosi 1982 voitiin vielä toimia vähitellen rakennustöiden takia kutistuvalla Härmälän kentällä. Ja vielä SM-kisatkin saatiin pidettyä – taatusti viimeisen kerran Härmälässä.

Ilmailu 3/1982

Ilmailu 10/1982

Tampereen Laskuvarjokerho ry 1993: Tampereen Laskuvarjokerho 25 vuotta (SIVU 40)

SM-Para-Ski-82

Laskuvarjourheilun talvilajien kilpailut – pohjoismainen ja alppilajien Para-Ski – lienee ollut vuonna 1982 tosi mitätön tapahtuma. Ainakin, jos tehdään johtopäätelmiä SM-kisojen noteeraamasta ja kisatarinan kerronnasta ilmailualan keskeisissä tiedotusvälineissä *Laskuvarjourheilussa* ja *Ilmailussa*. Kummassakaan ei mainittu tapahtumasta halaistua sanaa, kuten termi kuuluu.

Kilpailuissa saatiin hypättyä täydet kilpailukierrokset. Alppi-Para-Ski kilpailuun kuuluvista tarkkuushypyistä puolet tehtiin rinteeseen sijoitetulle maalialueelle. Rinteeseen hyppääminen liittyy lajin taustaan: pelastuspartioiden hyppyihin alppi-maastoihin. Kuva: via Utin Laskuvarjokerho.

Historiahepun väsymättömien ja sinnikkäiden tutkimusten perusteella löytyi sentään jotain. Kilpailutulokset löytyivät täydellisinä, samoin löytyivät viiden rivin maininta SIL:n Laskuvarjotiedotteessa sekä 42 vuoden takainen merkintä Historiahepun tuomaripäiväkirjassa. Ja vielä muutama Utin Laskuvarjokerhon lahjoittama valokuva. Mahtavaa! Ei sentään hukkunut tapahtuma täysin jälkiä jättämättä laskuvarjohistorian mustaan aukkoon.

Ja mitäpä kilpailusta edellä mainitun aineiston perusteella tiedetään? Tiedetään, että se järjestettiin Joensuussa 26.-28.2.1982. Tiedetään myös, että samassa yhteydessä kisailtiin sekä pohjoismaisen lajin (murtomaahiihto ja tarkkuushypyt) että alppilajien (suurpujottelu, tarkkuushypyt tasamaalle ja rinteeseen) Suomen mestaruuksista. Kilpailun ylituomari oli CIP:n kokouksessa tammikuussa kansainvälisen tuomarin hyväksynnän saanut **Ilkka Stauffer**, toisena tuomarina oli **Eero Kausalainen**. Luultavasti tuomareita on ollut ainakin kolme, mutta tiedot ovat kateissa.

Vähäisten lähdetietojen ja valokuvien perusteella lunta oli ja kilpailu sujui hyvin. Ilmeisesti kaikki siihen kuuluneet hypyt ja erimuotoiset suksintasuoritukset saatiin läpi sääntöjen mukaisesti. Pohjoismaiseen Para-Ski kilpailuun osallistui 15 ja alppilajien kilpailuihin 14 kilpailijaa. Heistä yhdeksän otti osaa molempiin lajiryhmiin. Pohjoismaisessa kilpailussa hypättiin viisi kierrosta, alppilajien kilpailussa neljä (2 tasamaalle, 2 rinteeseen).

Tavanomaisten alppi- ja pohjoismaisen Para-Ski-kilpailujen lisäksi laskettiin myös yhdistetty paremmuus molempien lajien yhteenlaskettujen pisteiden perusteella, määritettiin epävirallinen joukkue-Para-Ski (pohjoismainen laji) sekä jaettiin kerhojoukkueiden kiertopalkinto.

Nykyinen veteraanihyppääjä Timo Toivonen tunnetaan lukemattomien Suomenmestaruusmitalien voittajana ja Suomen ennätysmiehenä. Kukaan ei kuitenkaan ole seppä syntyessään, kuten sanonta kuuluu. Tässä Toivonen yrittää toipua saunan katolle päätyneestä, hieman lipsahaneesta tarkkuushypystä. Kaltevalle pinnalle osui, mutta ei maalialueelle rinteeseen. Sittemmin Timolla on mennyt vähän paremmin... Kuva: via Utin Laskuvarjokerho.

Tuloksia:

<u>Pohjoismainen Para-Ski</u>	kerho	hiihto pist. (aika)	5 hypyn pist. (tulos)	Yht.
1. Matti Heino	IIK	1 (28,30)	4 (0,40)	5
2. Rauno Härkönen	IIK	4 (29,51)	9 (5,91)	13
3. Risto Käyhkö	P-KLU	16 (32,25)	16 (6,91)	32
4. Esa Huusari	ULK	25 (33,09)	36 (10,59)	61
5. Asko Karjunen	P-KLU	36 (34,16)	49 (10,71)	85
6. Tuure Helo	JLK	121 (38,43)	25 (8,13)	146
7. Markku Palmu	ULK	49 (34,22)	100 (13,11)	149
8. Pekka Rutanen	ULK	9 (31,23)	144 (15,21)	153
9. Jari Mäkinen	Hlk	64 (34,45)	121 (14,09)	185
10. Veikko Korhonen	TamLK	196 (43,48)	4 (0,40)	200

<u>Alppilajien Para-Ski</u>	kerho	pujottelu, pist. (aika)	4 hypyn pist. (tulos)	yht
1. Rauno Härkönen	IIK	9 (49,02)	16 (6,91)	25.
2. Matti Heino	IIK	25 (50,09)	1 (1,76)	26
3. Jari Mäkinen	Hlk	1 (45,31)	36 (8,86)	37
4. Risto Käyhkö	P-KLU	36 (50,29)	9 (5,43)	45
5. Jukka Autti	ULK	64 (53,29)	4 (3,62)	68
6. Veikko Korhonen	TamLK	4 (46,16)	64 (10,09)	68
7. Markku Pihlava	SLU	49 (51,24)	25 (7,55)	74
8. Esa Huusari	ULK	100 (1.02,94)	49 (9,40)	149
9. Ossi Tukio	P-KLU	16 (50,06)	144 (14,25)	160
10. Timo Toivonen	ULK	81 (56,63)	100 (11,79)	181

Edellä olevat tulokset ovat virallisia suomenmestaruustuloksia. Seuraavat tulokset ovat epävirallisia, koska näissä lajeissa ei kilpailla Suomenmestaruuksista.

<u>Yhdistetty pohjoismainen ja alppi-Para-Ski</u>		Hiihtopist	puj. pist.	7 tarkk.h.	yht.
1. Rauno Härkönen	IIK	4	9	4	17
2. Matti Heino	IIK	1	16	1	18
3. Risto Käyhkö	P-KLU	9	25	9	43
4. Jari Mäkinen	Hlk	25	1	49	75
5. Esa Huusari	ULK	16	49	25	90
6. Veikko Korhonen	TamLK	81	4	16	101
7. Timo Toivonen	ULK	64	36	36	136
8. Tuure Helo	JLK	36	64	64	164
9. Esko Hirvonen	P-KLU	49	81	81	211

<u>Epävirallinen joukkue-Para-Ski (pohjoismainen)</u>	hiihtopist.	hyppypist.	yht.
1. Reissumiehet (Heino, Härkönen, Korhonen)	4	1	5
2. P-KLU (Hirvonen, Karjunen, Käyhkö)	9	4	13
3. ULK (Huusari, Palmu, Rutanen)	4	9	13

Kerhojoukkueiden kiertopalkinto

1. P-KLU (Hirvonen, Karjunen, Käyhkö)	4	1	5
2. ULK (Huusari, Palmu, Rutanen)	1	4	5

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982: Laskuvarjotiedote 1/82

Eero Kausalainen: Tuomaripäiväkirja 1975 alkaen

Suomen Ilmailuliitto ry, kilpailutulokset 28.2.1982: Para-Ski SM-82, Joensuu 26.-28.2.1982

Eero Kausalainen 4.3.2024

Laskuvarjokeskuskomitean keväisiä asioita – ja niitä riittää...

Laskuvarjourheilun keskustoimikunta aloitti vuoden 1982 toiminnan uuden puheenjohtajan **Ralf "Affe" Norran** johdolla 11.2.1982. Toimikunnan kokoonpano on jo kuvailtu edellä. LuKT oli entisen kokoinen (11 henkilöä plus SIL:n osoittama sihteeri). Kokoonpanossa oli kolme uutta jäsentä. Kerhoja oli pyydetty nimeämään henkilöitä LuKT:n jäseneksi, jotka esitykset ovat olleet arvioitavana kokoonpanoa päätettäessä. LuKT:n kokoonpanon päätti aina puheenjohtaja yksin, pois luettuna varapuheenjohtaja, joka jo muutaman vuoden ajan oli valittu SIL:n syysliittokokouksessa.

LuKT piti vuoden 1982 toisen kokouksensa 8.3.1982. Alla on esitelty näissä vuoden ensimmäisissä kokouksissa käsitellyjä asioita

LuKT päätti ensimmäisessä kokouksessaan, että työskentelytapoja tullaan muuttamaan aiemmista siten, että LuKT:n sisältä tullaan nimeämään erilaisille projekteille vastuulliset vetäjät, jotka kokoavat itselleen oman tehtäväalueensa toteuttamiseksi työryhmän, joka voi koostua kokonaan tai osittain LuKT:n ulkopuolisista henkilöistä. Työryhmien tehtävänä oli valmistella esityksiä omalta tehtäväalueeltaan ja jättää ne LuKT:n päätettäväksi.

Taito- ja tarkkuushyppyjen SM- ja PM-kilpailuissa oli nuorempien hyppääjien kannustamiseksi kehitetty sarjajako. "Kovat jäbät" kilpailivat luonnollisesti parhaassa A-ryhmässä. Kokemattomille kilpailijoille luotu B-sarja, jossa kilpailijalla sai kilpailun alkaessa olla enintään 300 hypyn kokemus. LuKT päätti kevään kokouksessa, että kokemusvaatimus nostetaan viiteensataan hyppyyn. Sarjajako tarcoitti sitä, että A-sarjaan kuuluva kilpaili ainoastaan A-sarjassa, mutta B-sarjaan kuuluva kilpaili omilla tuloksillaan myös yleisessä, eli A-sarjassa. Sijalukuihin perustuvissa lajeissa, kuten yleismestaruus, huomioitiin B-sarjalaisten ainoastaan B-sarjan tuloksissa.

Kevään kokouksissa keskusteltiin myös tulevasta, Ilmailuhallituksen valmistelemasta näytöshyppymääräyksestä. Tarkkaan ottaen määräyksen pohjat oli valmistellut LuKT: se oli laatinut näytöshyppyohjeen, jonka pohjalta viranomainen valmisti määräystä. Näytöshyppyjen ohjeistus tai säätely oli tullut erityisen ajankohtaiseksi tässä tarinassa aiemmin kerrotun savurasian putoamiseen liittyneen vakavan vaaratilanteen jälkeen. Näytöshypyn taustalla olivat myös jo pitemmän ajan kuluessa näytöshypyillä sattuneet, joskus melko älyttömät "mokat". Näytöshyppyohje sisälsi ohjeistusta seuraavan tyyppisistä asioista:

Näytöshyppyorganisaatio

Kuka kerhossa vastaa näytöshypyistä ja kuka mahtaisi olla hänen sijaisensa tai apulaisensa?

Muodollisuudet

Tällä tarkoitetaan näytöshypyn mahdollisesti vaatimia lupia. Siihen myös liittyy, kuka tekee ilmoitukset, määrittää hypyn ehdot ja kuka ja miten hoituvat mahdolliset vastuuvakuutukset?

Näytöshypyn olosuhteet

Maalialueen halkaisija 25 tai 50 metriä, huomioitava tuulen nopeus ja käytettävät kuutyypit. Miten maalialue merkitään ja kuinka hoidetaan merkinannot tai viestintä (maahenkilöstö, pillotti, hyppääjät). Myös vara-alueet on selvitettävä (varavarjo, ohjausvaikeudet) sekä reunaesteiden vaikutus (tuuli, lähestymiskulmat, pyörteet).

Hyppyjen suoritus

Uloshyppypaikka ja lentolinja. Hyppylaji ja sen mahdollinen vaikutus (esim. kupurelatiivi)?

Vaatimukset hyppääjille ja näytöshypyillä käytettävälle hyppykalustolle

Ohjeessa ehdotettiin pääsääntönä vähintään 150 hypyn kokemusvaatimusta, tai 200 hypyn kokemusta liitovarjolla, jos maalialueen halkaisija on pienempi, kuin 50 metriä. Ohjeen mukaan hyppääjällä oli oltava visuaalinen korkeusmittari ja ohjattava varavarjo. Mahdollisen savupanoksen kiinnitys (sattuneesta syystä) mainittiin ohjeessa erikseen. Savupanos oli oltava pakkolaukaistavissa hypyn aikana. Hypyillä käytettävien lippujen ja vastaavien kiinnityksestä olisi myös oltava ohjeistus.

LuKT:n ohjeen laatimisessa mukana ollut **Hannu ”Hantta” Leskinen** oli jo edellisen vuoden lopulla laatinut *Laskuvarjourheiluun* kolmen sivun artikkelin, jossa käsiteltiin edellä lueteltuja aihealueita, mutta letkeämmällä otteella.

LuKT:n kevään ohjelmaan kuului tarkastushyppymestarien koulutustilaisuus 3.-4.4.1982. Kuten aiemmista tarinoista muistamme, tarkastushyppymestarin varsinainen tehtävä oli ottaa vastaa hypypymestarikurssin käyneiden kokeilaiden loppukoe heille määrättyjen harjoitteiden jälkeen. Joidenkin mielestä tehtävään olisi pitänyt kuulua muutakin pomoilua. Kurssille kutsuttiin kahdeksan kokenutta hypypymestaria, jotka kaikki olivatkin saapuvilla, sekä laskuvarjokerhojen koulutuspäälliköt. Viimeksi mainittujen osanotto jäi vaikeaksi, vain puolet kerhoista lähettivät koulutuspäällikkönsä Räyskälän tilaisuuteen. Koska tarkastushyppymestareista vain kolme oli käynyt vuonna 1982 nykymuotoiseksi katsotun hypypymestarikurssin, ja se kokemus puuttui myös monelta koulutuspäälliköltä, koulutustilaisuudessa oli tarpeen esitellä mestarikurssin sisältöä, painopisteitä, kurssilla opetettuja menetelmiä – kurssin sivutuotteena oli yhdenmukaistaa hypypymestarien menettelytapoja kerhoissa. Hurskaana toiveena oli, että näin voitaisiin välttää mestarikokelaiden ”uudelleen kouluttaminen” kerhoissa.

Kevään kokouksissa vakioaiheena olivat tulevat kilpailut. LuKT myönsi Suomen Laskuvarjokerholle RW-SM-kilpailun järjestämisoikeuden. LuKT hyväksyi Norjassa järjestettävän Para-Ski PM-joukkueen kokoonpanon: joukkueenjohtajaksi ja tuomariksi lähtee **Ilkka Stauffer**, kilpailijoiksi **Matti Heino**, **Markku ”Ketsu” Palmu**, **Pekka Rutanen**, **Risto Käyhkö** ja **Tuure Helo**. Joukkueeseen oli mahdollista nimetä kuudeskin kilpailija, mutta jos sellainen löytyisi, joukkueenjohtaja valtuutettiin nimeämään hänet joukkueen jäseneksi. Ja sellainen löytyikin: **Mauno ”Manu” Räsänen** Suomen Turusta. Joukkueelle osoitettiin myös symbolinen kilpailuavustus.

Pitkäaikaisen CIP-edustajan **Timo Niemisen** luovuttua puheenjohtajan tehtävästä, hänen tilalleen uudeksi SIL:n edustajaksi CIP:een esitettiin LuKT:n uusi puheenjohtaja ”Affe” Norra. Vaikka edellä olevista kirjoituksista on koko ajan voitu havaita, LuKT on tehnyt kaiken aikaa päätöksiä ja taas päätöksiä, vaikka sen SIL:n sääntöjen mukaan olisi pitänyt tehdä vain esityksiä ja aloitteita liiton hallitukselle. Harvinainen poikkeus tästä sääntöjen kunnioittamattomuudesta oli CIP-edustajan nimeäminen. Nyt LuKT vain ehdotti ja jätti päätöksenteon Ilmailuliiton hallitukselle.

Vähemmän yllättävästi vuorihyppyjäkin sivuttiin, mutta vain sivuttiin. Edellinen LuKT oli Timo Niemisen johdolla ollut sitä mieltä, että vuorihypyt Norjassa ovat erittäin tuomittavaa toimintaa. Uusi LuKT:n puheenjohtaja oli hallituksen kokouksessa kävellyt tämän yli, joten LuKT saattoi vain todeta, että pohjoismaisessa kokouksessa sovitusta huolimatta kenellekään suomalaiselle vuorihyppääjälle ei esitetä sanktioita, mutta yhdessä liiton hallituksen kanssa *”...toivotaan, että liiton jäsenet pidättäytyisivät sellaisesta toiminnasta, josta voi koitua haittaa joidenkin muiden maiden harrastusilmailulle...”* ja että *”...kiinteältä alustalta hyppääminen ei ole laskuvarjourheilua siinä mielessä, kuin sitä liiton piirissä harrastetaan...”*

Ilmoitusasiana LuKT:lle kerrottiin, että SIL on saanut puolustusvoimilta vuokralle viidet kiikarit, jotka jaetaan Suomen Laskuvarjokerholle, Tampereen Laskuvarjokerholle, Turun Laskuvarjourheilijoille,

Oulun Laskuvarjokerholle sekä Imatran Ilmailukerholle. SIL huolehti kiikarien vakuutuksista ja lähetyskuluista kerhoille. Saajakerhot veloitettiin lainaamaan kiikareita SM-kisoihin, valmennusleireille ja muihin tapahtumiin, joissa niille olisi käyttöä.

Liitolla oli ollut vaikeuksia rahoittaa erilaista kilpailutoiminnassa tarvittavaa kalustoa, kuten kiikarit, sähköpläkit, videot, videonauhat, jne. LuKT päätti ensiavuksi varojen hankintaan, että tulevissa SM-kilpailuissa järjestäjäkerholta peritään 2 markkaa per kilpailuhyppy. Oletuksena tietenkin oli, että summa lisätään kilpailijakohtaiseen osanottomaksuun. Ensimmäisenä hankintakohteena oli 5 sentin halkaisijainen sähköpläki. Pläkiä oli toki käytössä useampia, mutta niissä keskuslevy oli vanhojen sääntöjen mukainen 10 cm.

Muitakin raha-asioita oli. LuKT esitti kilpailu- ja valmennustoimintaan SIL:n budjetoimien varojen käyttämistä seuraavasti:

- 1 000 markkaa RW-valmentajan kuluihin (pyrkimys oli saada tehtävään **Karl Arneberg**)
- 1 000 markkaa taito/tarkkuusvalmennukseen. Käyttötapa jätettiin myöhemmin päätettäväksi
- 3 500 markkaa PM-joukkueelle
- 10 000 markkaa MM-joukkueelle

Summat eivät olleet kummoisia tuohonkaan aikaan: tuhat markkaa oli vajaa 500 € (vuoden 2023 mukaan), kolme ja puoli tuhatta markkaa noin 1 700 € ja 10 000 markkaa vajaa 5 000 €. Ei ihme, että piti ruveta keräämään markkoja kilpailijoilta...

Niukuuden jakamisesta SIL ja LuKT saivat palautetta kentältä. Olisi pitänyt jakaa enemmän... Esimerkkinä kritiikistä oli **Henri ”Hena” Pohjola**isen *Laskuvarjourheilun* 2/1982 pääkirjoitus, jossa kerrottiin, kuinka hurjia summia jokainen kilpaa hyppäävä joutui itse maksamaan omasta harjoittelustaan, valmentautumisestaan, ja jopa kilpailumatkoistaankin lähes kaiken. Jo ennen edustusjoukkueeseen pääsyä nelimiehininen relatiivijoukkue oli saattanut sijoittaa hyppäämiseen 20 000 markkaa. Ja sitten vielä osallistumaan kisamatkan kustannuksiin...

Laskuvarjourheilu 4/1981

Suomen Ilmailuliitto ry 29.12.1981: Laskuvarjotiedote 9/81

Suomen Ilmailuliitto ry 15.3.1982: Laskuvarjotiedote 1/82

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982: Koulutustilaisuuden ohjelma

Laskuvarjourheilu 2/1982

Suomen Ilmailuliitto ry 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82

Ilmailuliitto valvoo laskuvarjourheilua - Hollannissa

Onnistuuko sama meillä, kuin puukenkämaassa? Sitä oli pohdittava, koska Ilmailuhallituksen suunnalta oli viestitetty, että Suomen Ilmailuliitto voisi osallistua siviili-ilmailun valvontaan. LuKT asetti työryhmän ”... *tekemään tutkimusta vastaavista organisaatioista muissa laskuvarjourheilua harrastavissa maissa, joiden ilmailulaki on samankaltainen meidän lakimme kanssa, ja tekemään sen perusteella ehdotuksen mahdollisesta organisaatiosta Suomessa ...*”

Ihan vierestä tai lähinaapurista ei tällaista mallia löytynyt. Kaikissa pohjoismaissa viranomaisen ja harrastajajärjestö olivat tykkänään eri organisaatioita. Tarkentamalla okulaaria hieman kauemmas, löytyi yksi malli. Alankomaissa vai sanotaanko sittenkin Hollannissa, harrasteorganisaatio ja viranomaisen olivat osin samassa organisaatiossa.

Asiaa tutki ja tutkimustensa tuloksia myös muille kertoi LuKT:n jäsen **Maurits Kouhia**. Hänen selviytyksensä oli luettavissa *Laskuvarjourheilun* numerossa 2/1982.

Kouhian selvityksen mukaan Alankomaiden viranomaisen sisällä oli eri alojen asiantuntijoista koottu ”Board of Civil Aviation”. Laskuvarjourheilua tässä elimessä edusti herra **Wim Selthausen**, joka oli viranomaisella töissä, mutta oli samaan aikaan myös maan ilmailuliiton laskuvarjopuolen, siis sikäläisen LuKT:n, puheenjohtaja, ja siihen liittyen myös ilmailuliiton hallituksen jäsen.

Alankomaiden Kuninkaallisessa Ilmailuliitossa oli SIL:n tapaan eri alojen keskustoimikuntia, joiden puheenjohtajat olivat hallituksen jäseniä – ihan niin kuin meillä. Jäsenten lisäksi hallituksessa oli myös laivaston, ilmailuhallituksen ja ilmavoimien edustajat. Tämä ei ollut kaukana Suomen järjestelmästä. Laivaston edustajaa SIL:n hallituksessa ei sentään nähty, mutta Ilmailuhallituksen, ilmavoimien ja jopa jossain vaiheessa maavoimienkin (LjK) edustajia kyllä näkyi. Suomessa ei Alankomaista poiketen ollut näillä intressipiireillä virallisia mandaatteja, mutta SIL:n piirissä ilmeisesti arveltiin tällaisista edustajista saatavan jotain hyötyä.

Liitolla oli neljä palkattua henkilöä hoitamassa laskuvarjourheilua. Heistä tosin vain yksi oli liiton toimistossa. Muut olivat lentäjä, yhdistetty kouluttaja-lentäjä ja ”instructor”. Heidän toimipaikkansa oli Teugessa, joka oli kansallinen hyppykeskus. Toimistohenkilö oli kutakuinkin SIL:n laskuvarjotoiminnan ohjaajaa vastaavissa tehtävissä oleva hyppymestari (instructor), joka toimistoasioiden lisäksi hoiti koulutustehtäviä. Alankomaissa, toisin kuin Suomessa, oli kahden tason hyppymestareita: ”Instructor” oli suomalaista hyppymestaria vastaava hyppykouluttaja, joka myös toimi hyppymestarina hyppylennoilla. Alemman tason heppu oli ”jump master”, joka saattoi pudottaa henkilöitä lentokoneesta, mutta ainoastaan, jos maassa oli hänen toimintaansa seuraamassa ”instructor”. Kaikissa kerhoissa oli näiden lisäksi myös ”tarkastuskouluttaja”, jolla oli ylin vastuu koulutustoiminnasta.

Liiton toimihenkilöiden palkoista liitto maksoi 25 % ja hallitus 75 %. Suomessa SIL maksoi kokonaan toimihenkilöidensä palkat, mutta toisaalta liitto sai erilaisia harkinnanvaraisia valtionapuja suunnilleen saman verran, kuin liiton palkkakustannukset olivat vuodessa.

Alankomaiden ilmailuliitolla oli selkeitä viranomaisen tehtäviksi katsottavia toimintoja. Liiton toimistossa palveleva henkilö myönsi ja allekirjoitti viranomaisen valtuutuksella ja lukuun laskuvarjohyppääjien lupakirjoja. Viranomainen myös toimitti kaikki tässä tarvittavat lomakkeet. Jossain vaiheessa todettiin, että yksi henkilö ei pysty kokonaan tehtävää hoitamaan, jonka jälkeen lupakirjoja saivat myöntää myös kerhojen ”tarkastuskouluttajat”.

Alankomaiden ilmailuliitossa oli laskuvarjokeskustoimikunta, jossa oli kymmenen jäsentä. Heidän joukostaan löytyi muun muassa sotilashyppäämisen edustaja, PR-henkilö ja paikallisen laskuvarjolehden päätoimittaja. Jokaisella jäsenellä oli oma vastuualueensa.

Käytännön yhteistyö viranomaisen ja liiton välillä sujui. Liiton esityksen määräysmuutoksista menivät läpi vaikeuksista. Suurimmat ongelmat liittyivät ympäristönsuojeluun, ei ilmailuviranomaisiin.

Niille lukijoille, jotka tutustuivat tarkemmin SIL:n toimintaan Suomessa 1980-luvulla, edellä oleva saattoi antaa *Déjà-vu* elämyksen. Saattoi kuulostaa ja näyttää tutulta. Suomessa oli SIL:n hallituksessa useimmiten ilmailuviranomaisen ja ilmavoimien edustaja. LuKT:ssa puolestaan oli lähes aina LjK:n edustaja ja 1970-luvun alkupuolelta alkaen lähes keskeytymättömästi 1990-luvun jälkipuolelle saakka. Suomessakin ilmailumääräysten muutokset sujuivat erinomaisen letkeästi, olihan meillä keskustoimikunnassa ”laitosmies”, joka ensin valmisteli asioita LuKT:ssa ja sitten esitteli niitä viranomaisessa. Tosi näppärää

Ja entäs ne hyppylupakirjat? Niitä ei vuonna 1982 Ilmailuliitossa myönnetty, mutta myönnettiinkö myöhemmin? Kannattaa jatkaa lukemista, niin asia selviää...

Ihmeellistä Amerikassa – ekalla hypyllä kolmesta kilometristä

Laskuvarjourheilun numerossa 2/1982 kerrottiin vallankumouksellisesta laskuvarjokoulutuksen muodosta USA:ssa: Accelerated Free Fall (AFF) – nopeutettu vapaapudotuskoulutus. Koulutusmuodossa pakkolaukaisuhyppyjä ei ole, vaan oppilaan ensimmäinen hyppy tapahtuu 3 000 metrin korkeudesta siten, että kaksi hyppymestaria seuraa mukana pitäen oppilaan valjaista ja käsistä kiinni. Hyppyojelman aikana hyppääjä suorittaa ennalta määrätyn harjoitusohjelman ja laukaisee itse varjonsa. AFF-kurssin ohjelmaan kuului kaikkiaan seitsemän hyppyä, joiden aikana hyppymestareiden osuus asteittain vähenee: ensin löysäilläään otteita, sitten jää toinen hyppymestari pois ja lopuksi oppilas ja hyppymestari suorittavat ryhmähypyn erillisin uloshypyin.

Artikkelissa arvioitiin, että vaatimukset hyppymestarille ovat tässä lajissa kovat, koska lajin turvallisuus on suorassa yhteydessä hyppymestarien taitotasoon.

USA:n laskuvarjoliitto USPA oli hyväksynyt helmikuun puolivälissä 1982 ohjelman viralliseksi koulutusohjelmakseen. Lehtijutussa kerrottiin, että tätä vapaapudotuksen koulutusohjelmaa pidetään yhtä turvallisena, kuin pakkolaukaisuhyppykurssia. Kurssilaisten jatkamisprosentti varsinaisen seitsemän hypyn alkeiskurssin jälkeen oli huikea 79 %. Suomessa pakkolaukaisuhyppy-alkeiskurssin jälkeen arvioitiin, että jatkamisprosentti oli suuruusluokkaa 10 %.

AFF-koulutuksesta *Laskuvarjourheiluun* tarinan kirjoittanut lehden päätoimittaja **Jorma Öster** katsoi, että ”... uusi ohjelma on siksi mielenkiintoinen, että siitä tullaan kuulemaan tulevaisuudessa enemmänkin...” Niin kuin sitten kuultiinkin.

Kuultiin seuraavan kerran jo saman vuoden syksyllä. Taito- ja tarkkuushyppääjänä paremmin tunnettu utililainen **Timo Toivonen** oli Yhdysvalloissa parin kuukauden valmennusmatkalla. Matkan pääfokus oli tietenkin omissa leipälajeissa, mutta puhtia ja rahaa riitti muuhunkin. Hän oli Raefordissa (N.C.), jossa hän seurasi USA:n laskuvarjoliiton USPA:n järjestämää AFF-hyppymestarikurssia. Kiinnostuttuaan asiasta Toivonen osallistui Suomen Ilmailuliiton myötävaikutuksella (kurssimaksu) ensimmäisenä suomalaisena AFF-hyppymestarikurssille, joka järjestettiin Palatkassa Floridassa.

USPA:n AFF-kurssin loppuvaiheen hyppy yhden hyppymestarin kanssa. Vasemmalla oppilas Martha Esguerra ja oikealla hyppymestari Jerry Gillard. Kuva: Ernie Esguerra.

Matkansa jälkeen hyppymestari Toivonen kirjoitti *Ilmailuun* (3/1983) ansiokkaan esittelyn hyppymuodosta. Hän piti järjestelmää hyvänä, joskin vaativana kouluttajille. Hän pohti artikkelissaan myös

mahdollisuuksia yhdistää AFF-koulutuksen elementtejä nykyisten koulutusohjelmien vapaapudotus-osioihin. Toivonen uskoi AFF:n tulevaisuuteen myös Suomessa, lehtiartikkelin mukaan:

”...Uskon, että AFF tulee olemaan tulevaisuuden koulutusmuoto. Se on turvallinen, miellyttävä sekä oppilaan että hyppymestarin kannalta ja hyödyllinen koko laskuvarjourheilulle pienen keskeyttämisprosentin ansiosta. Meillä olisi tilaisuus olla ensimmäisten AFF-maiden joukossa. Toivottavasti pystymme myös käyttämään tilaisuutta hyväksemme.”

Toivosen artikkelin jatkona oli SIL:n laskuvarjotoiminnanohjaajan **Eero Kausalaisen** jatkoartikkeli samasta aiheesta. Myös laskuvarjoammattilainen suhtautui koulutusmuotoon myönteisesti. Hyppyrakurssin aloitushinta tulisi AFF-koulutuksessa nousemaan merkittävästi, koska oppilaan seitsemän hypyn kurssiin kuuluu lisäksi edistymisen mukaan omien hyppyjen lisäksi 9–10 hyppymestarihypyn kulut, kaikki hyppy vähintään 9 000 jalan (2 700 m) korkeudesta. Toisaalta: oppilas voi myöhemmin ”saada takaisin” rahallista panostaan siksi, että täysin itsenäiseen hyppytoimintaan oikeuttavaan lupakirjaan tarvittavien hyppyjen määrää voisi todennäköisesti jonkin verran laskea, koska oppilas voi saavuttaa vuoden 1982 lupakirjahyppääjän vapaapudotuksen taitotason perinteiseen koulutukseen verrattuna pienemmällä hypymäärällä.

Kausalainen arvioi kirjoituksessaan, että vaatimukset kerholle ja sen kouluttajille olisivat erittäin kovat. Niin kovat, että Suomesta ainoastaan Suomen Laskuvarjokerholla ja mahdollisesti yhdellä tai kahdella muulla voisi olla edes teoreettisia mahdollisuuksia toteuttaa USPA:n mallin mukaista koulutusohjelmaa. Kokonaisuutena laskuvarjotoiminnanohjaaja piti uutta koulutusmuotoa tervetulleena, vaikka se ei soveltuisikaan massakoulutukseen nykymuotoisten pakkolaukaisualkeiskurssien tapaan. Kirjoituksen päätteeksi oraakkeli esitti seuraavia arvioita:

”... Vaikka järjestelmästä ei Suomessa voisi tulla kaikkien kerhojen käyttämää koulutusohjelmaa, älköön se hillitä niitä muutamia, joilla riittävät ”eväät” ovat suhteellisen helposti hankittavissa. Niillä oppilailta, joilla olisi onni päästä mukaan nopeutettuun vapaapudotuskoulutukseen, olisi edessä lähes kirjaimellisesti ”oikotie onneen...”

Ja tulihan se sieltä lopulta, vaikka eräitä muita pohjoismaita myöhemmin. Kevään ensimmäinen airut – siis Timo Toivosen jälkeen, joka ei kuitenkaan jatkanut tämän koulutusmuodon parissa – oli helsinkiläinen hyppy- ja helikopteripilotti **Tom ”Tomppa” Uusmaa**, joka oli USA:n matkallaan vuonna 1984 käynyt USPA:n AFF-kurssin. Hän oli keväällä 1976 käynyt alkeishyppykurssin Turussa. Hänen tultuaan Suomeen joutuivat LuKT ja ilmailuviranomainen pohtimaan, kuinka mies uitettaisiin sisään suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Tempu ei ollut vaikea, piti selvittää mitä osasia – tai vastaavia – suomalaisesta koulutusohjelmasta on jo täyttynyt ja mitä tarvitaan lisää. Räätelöitiin oma yksilöllinen koulutusohjelma, jonka viranomainen hyväksyi.

Toivosen toive, että voitaisiin olla ensimmäisten AFF-maiden joukossa, ei ihan toteutunut. Konkreettisesti koulutusmuoto lähti tulille vasta vuonna 1988 ja silloinkin alkuun kovin kituvalla liekillä. Ja nimikään ei sitten enää ollut AFF, vaan suomennettuna NOVA (nopeutettu vapaapudotusoulutus).

Laskuvarjourheilu 2/1982

Suomen Ilmailuliitto ry, 7.12.1982: Laskuvarjotiedote 6/82

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.1.1982: Laskuvarjotiedote 7/82

Ilmailu 3/1983

Ilmailuhallitus 17.7.1984, Dn:o 3357/354/84: AFF-koulutuksen jatkaminen Suomessa

Ilmailu 9/1988

Laskuvarjourheilu 3/1988

Kristian Enkvist: sähköposti 19.4.2024

Hyppyä ja hiihdäntää Norjassa

Jos pidettiin vuoden 1982 Para-Ski SM-kisaa niin mitättömänä, että siitä ei jälkikäteen kukaan halunnut sanoa mitään – ei minkäänlaista kisajuttua missään – sama taisi päteä myös saman vuoden Para-Ski PM-kisoihin. Molemmista löytyivät sentään tulokset ja niiden lisäksi pari riviä SIL:n laskuvarjotiedotteissa. Vähäisten, mutta vaatimattomien tietojen perusteella kirjataan tähän historiakirjotukseen se, mitä tiedetään, tai ainakin melkein.

Kilpailut järjestettiin 19.-21.3.1982 Kvål nimisessä paikassa Norjassa. Suomen joukkueessa olivat tuomarina ja joukkueenjohtajana **Ilkka Stauffer**, kilpailijoina **Matti Heino**, **Markku ”Ketsu” Palmu**, **Pekka Rutanen**, **Risto Käyhkö**, **Tuure Helo** ja **Manu ”Manu” Räsänen**.

Joukkueen oli helppo lähteä, kun se sai Ilmailuliitolta huikean 1 500 markan kisa-avustuksen, 250 markkaa per kilpailija (tuomarilta ei peritty osanotto, tms. kuluja). Tilastokeskuksen rahanarvomuuntimen mukaan avustussumma vastasi 727 euroa (2023 kurssin mukaan), tai kilpailijaa kohden 121 €. Oliko ennen kaikki aina paremmin? Sitä voi itse kukin arvioida...

Kilpailussa oli ainoastaan pohjoismainen Para-Ski, se, jossa hiihdettiin murtsikkaa – vuonna 1982 vielä perinteisellä tyylillä – ja hypättiin tarkkuutta laskuvarjolla, ilman suksia. Poimintoja tuloksista:

<u>Henkilökohtainen kilpailu</u>		<i>hiihtopisteet</i>	<i>hyppypisteet</i>	<i>Yhteistulos</i>
1. Harald Puttekås	Norja	9	1	10
2. Risto Käyhkö	Suomi	25	16	41
3. Christer Alldén	Ruotsi	49	4	53
4. Trond Augestad	Norja	36	25	61
5. Jarle Bakk	Norja	16	81	97
6. Matti Heino	Suomi	1	100	101
7. Rune Hultgren	Norja	100	49	149
8. Per Næsjø	Norja	144	36	150
9. Bjørn Sagvolden	Norja	4	196	200
10. Pekka Rutanen	Suomi	121	121	242
13. Markku Palmu	Suomi	169	144	313
15. Mauno Räsänen	Suomi	81	289	370
17. Tuure Helo	Suomi	256	169	425

<u>Joukkuekilpailu</u>		<i>hiihtopisteet</i>	<i>hyppypisteet</i>	<i>Yhteistulos</i>
1. Norja I (Bakk, Puttekås, Augestad)	1	1	2	
2. Suomi I (Heino, Käyhkö, Rutanen)	4	9	13	
3. Ruotsi (Tingnert, Alldén, Bäcklin)	16	4	20	
4. Norja II (Hestmann, Hultgren, Næsjø)	9	16	25	
5. Suomi II (Palmu, Helo, Räsänen)	25	25	50	

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982: Laskuvarjotiedote 1/82

Norsk Aero Klubb 21.3.1982: Resultat Nordisk Para-Ski Individuelt/kombinert lag

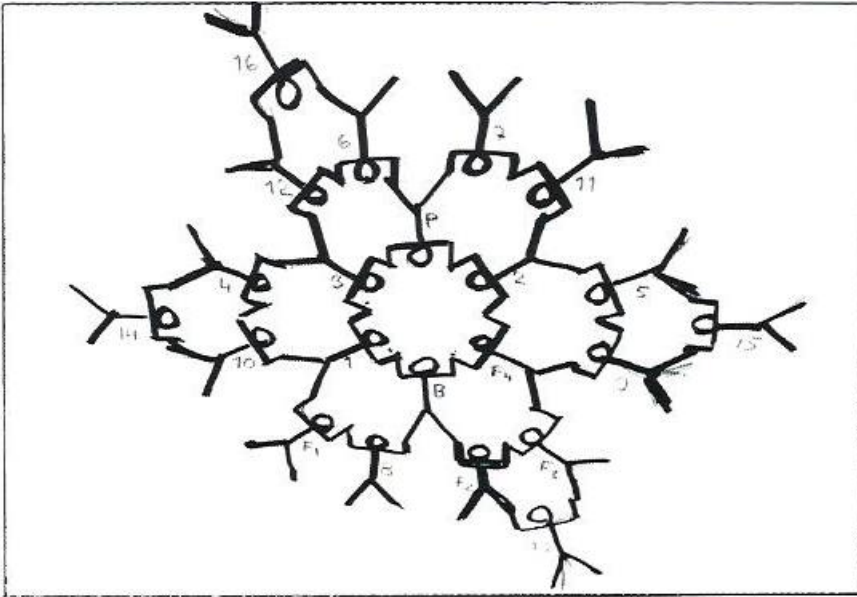
Iso kuva Malmilla

Helsingissä kymmenen hyppääjän muodostelma oli jo melko tavallinen, vaikka ei jokapäiväinen. Muodostelmahypyissä lajit olivat 4- tai 8-hyppääjän sekvenssi, jossa tehtiin vapaassa pudotuksessa muodostelmia ja niiden välissä säännöissä tarkoin määriteltyjä välisuorituksia. Molemmissa lajeissa oli määrätty oma työskentelyaika, jonka kuluessa tehdyt muodostelmat laskettiin. Valtavirtaa oli

erilaisten sekvenssihyppyjen harjoittelu tai hupihyppääminen. Suuria muodostelmia ei juuri yritetty arkihyppäämisessä, koska koneen kapasiteetti rajoitti. Boogeissa isot kuviot olivat usein se pääjuttu.

Malmilla järjestettiin viikonloppuna 20.-21.3.1982 hyppysessio, jossa tarkoitus oli tehdä isoja kuviota, tähtäimessä Suomen ennätys relatiivihypyissä, joita nykyään kutsuttaisiin FS-hypyiksi tai muodostelmahypyiksi. Suomen Laskuvarjokerho oli hankkinut oman Turbo-Porterinsa (OH-POB) lisäksi paikalle 21 hyppääjän vetoisen Kar Air Oy:n Twin Otterin (OH-KOG). Lisäksi oli paikalle usutettu relatiivihyppääjien parhaimmisto, joka toki oli jo luonnollisista syistä pääosin paikalla relatiivihyppyjen suomalaisessa kehossa SLK:ssa. Isoa kuvaa aiottiin yrittää ja sellaisia syntyikin.

Viikonlopun ensimmäiseksi tähtäimeksi oli valittu 22 hyppääjän muodostelma, jolle ei ole nimeä, mutta jonka muoto ja rakenne selviävät viereisestä piirroksesta.

Ensimmäistä kuvaa suunniteltiin, piirrettiin ja harjoiteltiin, kunnes oltiin valmiina taivaalle. Asialla oli 22 hyppääjää, joista pääosa Twin Otterissa ja loput Porterissa. Hyppykorkeus oli 4 000 metriä. Muodostelmalento hypylenolla ei ollut jokapäiväistä, mutta ei aivan poikkeuksellista.

Usein siihen liittyi ongelmia, koska ainakin siviilien yrityksissä on piloteilla saattanut olla osaamisvaje. Siviilissä ei juuri muodostelmalentoa harjoiteta. Tällä kerralla ei kuitenkaan ollut ongelmia.

Twin Otterista hypännyt **Kari "Nipa" Niemi** kertoi *Laskuvarjourheilussa* lähes runollisesti, kuinka muodostelma alkoi syntyä. Kuvaus oli hieno ja elävä, kuin olisi itse ollut mukana tarkkailemassa. Niitä lukijoita varten, jotka eivät halua tutustua alkuperäiseen tarinaan Seniorien verkkosivuilla, lainaan tähän Karin ystävällisellä luvalla hänen loistavaa tekstiään:

"...READY! SET! GO! Karjui Ilari Degerlund ja poka alkoi ulostautua. Yritin pitää kiinni, mutta jo neljäs ulostulija tempaisi minut mukaansa ja olin vapaassa. Etsin pohjan ja huomasin sen n. 100 m alempana. Syöksyn samassa sen perään. Sain sen helposti kiinni. Keltaiseen kannanpoikahaalariin pukeutunut Deekis oli hyvä kiintopiste ja jäin leijumaan odotuspaikalleni pohjan yläpuolelle, ehkä hieman liian kauas hänen taakseen, odottamaan sisäänmenovuoroani, joka oli numero 13.

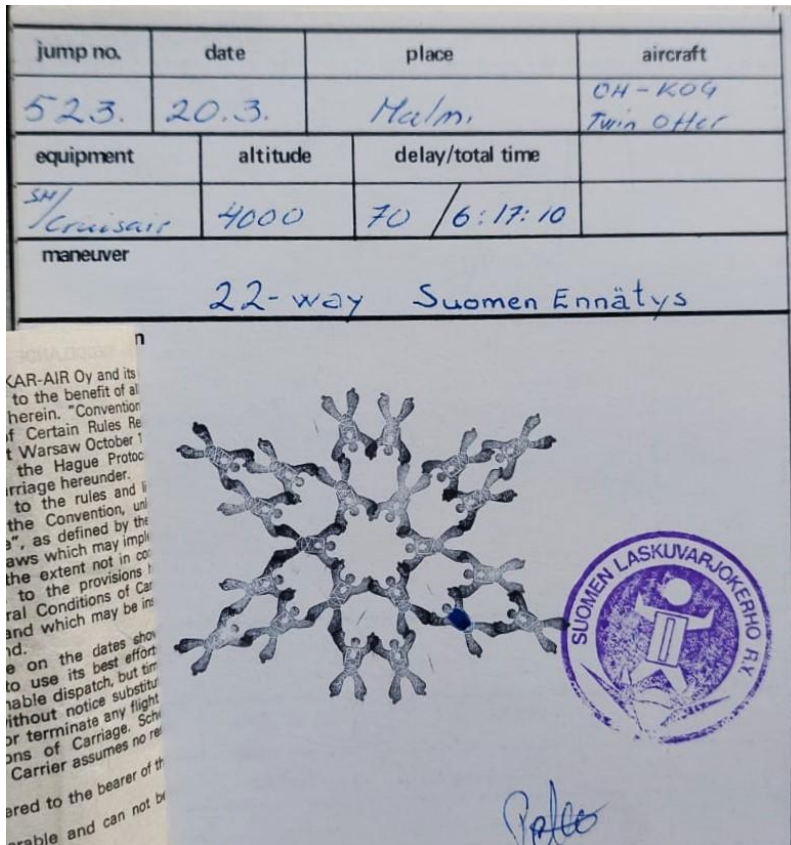
Jengiä alkoi kerääntyä pohjan ympärille omille odotuspaikoilleen mukavasti porrastettuina. Viimeisillä koneesta lähtijöillä oli pitkä matka tikata, sillä vaikka uloshyppy olisi kuinka nopea tahansa, saa viimeinen tulla lähemmäksi puolitoista kilometriä hokit oikosenaan saadakseen pohjan kiinni.

Pohja kasaantui kauniisti. Kuuden star oli jo valmiina ja siirryin koko ajan lähemmäksi sitä, samalla kun seuraavat kuusi lensivät odotuspaikoiltaan melkein samanaikaisesti sisään jalkoihin.

Tuli minun vuoroni. Ajoin sisään ja otin kiinni Deekiksen oikeasta polvitaiteesta ja **Hantan [Hannu Leskinen]** vasemmasta kädestä virnistäen hänelle. Myös viisi muuta samaan aaltoon kuuluvaa tulivat kuvioon. Muodostelma keinahteli hieman, mutta ei mitenkään vaarallisesti. Jo 18 koossa. Vov!

Olimme Hantan kanssa aivan vierekkäin ja katselimme, kun **Markku Heilimo** tuli paikalleen jalkoihimme. Samaan aikaan **Veikkolan Matti**, **Sari-Anna Pakarinen** ja **Esa Mikkonen** sulkiivat omat välinsä ja uusi Suomen Ennätys oli valmis. 22 onnesta kiljuvaa sky-diveriä piti muodostelmaa kasassa runsaat kymmenen sekuntia ja liukuivat sitten erilleen avatakseen varjonsa. Huuto jatkui vielä varjojenkin varassa...”

jump no.	date	place	aircraft
523.	20.3.	Halm.	OH-K09 Twin Otter
equipment	altitude	delay/total time	
SM Cruisair	4000	70 / 6:17:10	
maneuver			
22-way Suomen Ennätys			

Kari Niemen hyppypäiväkirjan sivu ennätys-hyppyä. Hyppykoneen omistaja Kar Air Oy kirjoitti koneessa hyppääjinä olleille kaupallisessa ilmakuljetuksessa vaaditut lentoliput. Kari Niemen hyppypäiväkirjaan liimatun lipun kanta näkyy kuvassa. Laskuvarjohyppylenoja ei viranomaisen ilmailulain tulkinnaassa pidetty kaupallisena ilmakuljetuksena, eikä hyppääjän status hyppykoneessa ollut ”matkustaja”, vaan ilma-aluksessa tehtävää suorittava henkilö”. Kuva: Kari Niemi.

Upean hypyn jälkeen yritettiin 23 hyppääjällä toisenlaista muodostelmaa. Niemen arvion mukaan joukko saattoi hieman lepsuilla harjoittelussa edellisen hypyn jälkeisessä euforiassa. Seuraava hyppy ei mennyt ihan yhtä hyvin. Kuvioon saatiin noin kymmenen hyppääjää, muut ihmettelivät vieressä syntynyttä hässäkkää, johon ei voinut mennä kiinni.

Seuraavana päivänä yritettiin taas.

Ensimmäisestä yrityksestä ei ollut paljon lapsille kertomista. Niemen mukaan kuuden tähden muodostaminen oli kovin vaikeaa ja kesti kauan. Paljon muuta ei sitten ehdittykään. Päivän toinen yritys oli jo paljon parempi. 22 hyppääjää oli jo koossa kauniisti lentävässä muodostelmassa, kunnes hyppääjä numero 23 romutti hyvän yrityksen. 30 oli tavoitteena.

22 hyppääjän ennätyskuviossa olivat mukana Ilari ”Deekis” Degerlund, **Raimo ”Rohkis” Rohkimainen**, Hannu ”Hantta” Leskinen, **Marinka Laine**, Kari ”Stidi” Tikkinen, **Päivi Lappalainen**, Jouko ”Hupis” Hoviniemi, Hannu Havia, **Jukka Heikkinen**, Sari-Anna Pakarinen, Matti Veikkola, **Mika Ekström**, Kari Niemi, **Markku Puro**, **Raimo Kempainen**, **Jarmo Karjalainen**, **Raimo Ahola**, **Onni Kuusisto**, **Jari Holopainen**, **Henri ”Hena” Pohjolainen**, Markku ”Huilis” Heilimo ja Esa ”Mini” Mikkonen. Ennätysten taustahahmot ja kuvioden suunnittelijat olivat ”Hena” Pohjolainen ja ”Mini” Mikkonen.

Hieno hyppy, suurin vapaapudotusmuodostelma Suomessa! Historiahepun tonkiessa vanhoja asioita, kävi ilmi, että ennätystä ei ole koskaan hyväksytty viralliseksi Suomen ennätykseksi. Suomen Ilmailuliiton puoli vuotta myöhemmin, 3.10.1982 julkaisemassa luettelossa Suomen ennätöksistä ei

tätä mainita. Sen mukaan SE suurimman muodostelman hyppyissä oli edelleen ”Sorsien” vuonna 1975 SM-kisojen yhteydessä tekemä 10 hyppääjän tähti – kilpailulajina oli 10-miehinen nopeustähti. Syvemmälle edennyt asiakirjojen pöyhintä toi lopulta asiaan selvityksen. Lokakuussa 1982 julkaisussa Ilmailuliiton laskuvarjotiedotteessa asia kerrotaan:

”...22-hengen muodostelmaa koskevaa ennätysanomusta ei LuKT hyväksynyt, koska suorituksesta ei ollut valokuvaa (vastaavaa), jota ennätysäännöt olisivat edellyttäneet.”

Laskuvarjourheilu 2/1982

Kari Niemi: Hyppypäiväkirja, hyppy N:o 523, 20.3.1982

Suomen Ilmailuliitto ry, tiedotus 3.10.1980: Laskuvarjohyppäjien Suomen ennätykset

Kari Niemi: WhatsApp viestit 11. ja 12.3.2024

Puhelinkeskustelu Kari Niemi – Eero Kausalainen 13.3.2024

Kovat jätkät hyppäävät vaikka voimajohtoihin - eikä käy kuinka...

”Laskuvarjomies hyppäsi läpi korkeajännitekaapeleiden.

Helsinkiläinen laskuvarjohyppääjä selvisi pelkällä säikähdyksellä eilen illansuussa hypättyään vahingossa korkeajännitelinjaan. Hyppääjällä oli onnea ja hän pujahti kaapeleiden välistä. Hänen varjonsa tarttui kaapeleihin ja syttyi palamaan, mutta hyppääjä pudottautui loppumatkan ilman varjoa ja säilyi vahingoittumattomana ...”

Edellä oleva teksti oli erään iltapäivälehdessä kevättalvella julkaistun artikkelin ingressissä, eli johdanto-osassa. Artikkelin jatkui dramaattisesti jäljempänä esitettyyn tapaan. Tilanne oli toki vaarallinen, mutta tiedotusvälineet ottivat siitä kaiken irti ja vähän enemmänkin.

Oikeasti tapahtui niin, että Malmilla hypättiin tavanomaisia hyppyjä, hyppääjien joukossa juuri lupakirjan saanut **Antti ”Örri” Grönroos**. Hyppykorkeus oli 2 500 metriä. Lehtijutun mukaan *”...tuuli kuljetti hyppääjiä sivuun kentästä ja yksi hyppääjä joutui vaarallisen lähelle Lahden moottoritien ja kehä ykkösen risteystä. Hän joutui laskeutumaan parin sadan metrin päähän risteyksestä...”*

Joopa joo! Tuulihan se niitä hyppääjiä kuljettelee. Todellisuudessa lienee hyppypaikan katsominen ollut hieman pielessä, kaikki eivät päässeet kenttäalueelle, hyppääjä Grönroos heidän joukossaan. Ja kun hyppypaikka oli riittävästi poskellaan, eihän se tuuli jaksanut kuljettaa hyppääjiä, etenkin pallokupuisia, kentälle. Kertomuksemme hyppääjällä oli – toisin kuin oheisessa lehden piirroksessa - päävarjonaan Para-Commander, jonka valveutuneet lukijat muistavat olleen antiikkinen pyöreä kupu, jossa oli erityisen paljon reikiä ohjaamisen ja liitokyvyn tehostamiseksi.

Vaan vähänpä ne reiät tehostivat. Grönroos tarkkaili alla olevaa maastoa, mutta ei lumisen kirjavasta maastosta havainnut ajoissa voimajohtoja, eikä siksi pystynyt, reikätehosteista huolimatta, niitä väistämään. Sähkölinja ei ollut kuvassa näkyvä valtaisa suurjännitejohto, vaan vähän vaatimattomampi, joskin kuolettavan määrän ”virtasia” kuljettava 20 KV:n sähkölinja.

Hyppääjä onnistui pujahtamaan kahden johtimen välistä osumatta niihin tai saamatta edes rintapakaus-”banaanilaukkuvararjoaan” takertumaan niihin. Hyppääjän pujahtettua johtimien välistä, kupu kaatui kahden johtimen päälle, jolloin syntyi tietenkin oikosulku - kuten kaikki ohmien liikuntaan perehtyneet tietävät – ja valokaari. Sähköjärjestelmän automatiikka kytki johtimista virran pois päältä. Kuvun takerruttua johtimiin, hyppääjä jäi roikkumaan jalat noin kolmen metrin korkeudesta maasta.

Kupu ilmeisesti jäi johtimien päälle painaen niitä yhteen, jolloin automatiikka kokeiltuaan, toimiiko johdin, päätti kytkeä virran pois kokonaan. Valokaari käräytti kupua vain hieman. Lehti uutisen

mukaan kupu olisi syttynyt palamaan, mutta se oli ankaraa liioittelua: kuvun stabilisaattorit saivat sähköstä hieman osumaa, mutta vauriot jäivät vähäisiksi ja korjauskelpoisiksi.

Laskuvarjomies hyppäsi läpi korkeajännitekaapeleiden

■ Helsingiläinen laskuvarjohyppääjä selvisi peikällä sähködyksellä eilen illansuussa hyppättyään vahingossa korkeajännitelinjaan. Hyppääjällä oli onnea ja hän pujahti kaapeleiden väliltä.

■ Hänen varjonsa takertui kaapeleihin ja syttyi palamaan, mutta hyppääjä pudottautui loppumatkan ilman varjoa ja säilyi vahingoittumattomana.

Voimakas tuuli yllätti suomen laskuvarjokerhon hyppääjät Malmilla kentänkatua kohdalla eilen keuh 17 aikoihin. Puhonmatkurokorkeus oli noin 2500 metriä. Tuuli kuljetti hyppääjiä sivuun kentästä ja yksi hyppääjä joutui vaarallisen lähelle Lahden moottoritien ja nu. koulun ykkösten risteystä. Hän joutui laskeutumaan parin sadan metrin päähän risteyksestä.

Kokoa maa oli lumen suoksi valkoinen, en kytentyl arvionsaasi tarkkaa etäisyyttä korkeajännitelinjan. Jeesen haiman hyppyn lehtoyt Anni Grönroos, 27. Yhtäkkiä selähin pu-

hojen välitse. Varjon kupu kasvoi joltain päälle ja syttyi palamaan. Irrotin samalla kaikki ullaamista, joten en ehtinyt osata sähköätkä.

Johtossa olisi ollut virtaa 20 000 voltia. Grönroos putosi kolme metriä ilman varjoa ja tupsahti vahingoittumattomana maahan. Hänsellä on takanaan 70 laskuvarjohyppyä, eikä tapaus juuri tunnuta häntä järkyttäneen.

Vahinko se oli. Syynä oli kova tuuli.

— Huomenna tapauksesta tehdään vaarallanneraportti ilmailuhallitukselle.

— Perustana on tarkoitettu hyppääjä taas uudestaan, Grönroos väkuttua.

Tovin roikuttuaan hyppääjä irrotti päävarjon kuvun ja tupsahti maahan vahingoittumatta.

Tapahtuma sai hyvin huomiota osakseen. Paikalla nähtiin ambulanssi, paloauto ja kaksi poliisiautoa. Lisäksi oli tieto luikahtanut aina valppaalle medialle, joka riensi paikalle. Paikalle luonnollisesti kiitivät myös sähköyhtiön miehet, jotka irrottivat kuvun johtimista.

Paikalle riensivät myös hyppääjäveljet ja siskot, jotka pääsivät kannustamaan hyppääjäpola. Toki siellä oli myös, paitsi Historiaheppu, myös tunnustettu kameramies **Jorma Öster**, joka ikuisti *Laskuvarjourheiluun* iloisen hyppääjänuorukaisen. Hyppääjä "Örri" suhtautui asiaan tynesti, vaikka hyppykokemusta oli vielä vähänlaisesti. Jokusien vuosien kuluttua hänet nähtiin hypymestarikurssilla ja epäilemättä sen jälkeen kouluttamassa SLK:n alkeiskursseille, kuinka laskeudutaan erilaisiin (erikoisiin) paikkoihin.

Tasavallan laskuvarjohistoriassa voimalinjoihin meno on ollut harvinaista. Historiaheppu muistaa itse tämän lisäksi vain yhden toisen tapauksen, jossa Laskuvarjojääkärikoulun upseeri pujahti miehistönpudotusvarjolla voimalinjojen läpi. Siinäkin tapauksessa kipunat sinkoilivat, mutta miehelle ei käynyt kuinkaan. Tapausten yleisyyttä selvittäessä vastaan tupsahti vielä kolmas tapaus, jo vähän vanhempi, antiikin ajoilta: 12.4.1969 Suomen Laskuvarjokerhon **Oskari Pitkänen** meni sähköjohtoihin, onneksi ilman henkilövahinkoja. SLK:n johtokunnan pöytäkirjassa todettiin asiasta näin: "...sähkölankoihin hyppäämisen seurauksena saamme sähkölaitoksen laskun omavastuuosan, jos vakuutus ei korvaa, maksaa hyppääjä..."

Läheltä piti -tapauksia on varmasti tapahtunut useita. Historiahepullakin kaksi kertaa. Toisella kerralla vähän jänskätti, mutta tilanne ei oikeastaan ollut vaarallinen. Ensimmäiseläkään kerralla, yöhypyllä, jossa uloshyppypaikka oli kentän väärällä puolella, tilanne ei ollut vaarallinen, koska kaukana kentästä olleella pellolla oli täysin pimeää, eikä linjoja näkynyt. Hyppylajitoveri meni linjan toiselle puolelle ja Historiaheppu toiselle. Melko lähelle. Linjan sijainti selvisi vasta maahantulon jälkeen. Sitten ilmassa olikin jo vaaran tuntua...

Suomen Laskuvarjokerho: Pöytäkirja Suomen Laskuvarjokerhon johtokunnan kokouksesta 12.5.1969

Laskuvarjourheilu 4/1982

Eero Kausalainen 15.3.2024

Tarkastushyppymestarien kertausharjoitus

LuKT:n työsuunnitelman mukaisesti järjestettiin Suomen Urheiluilmailuopiston tiloissa Räyskälässä 3.-4.4.1982 tarkastushyppymestarikurssi, jolle kutsuttiin osallistujiksi kahdeksan nimettyä tarkastushyppymestaria. Lisäksi osallistuminen sallittiin myös muille asiasta kiinnostuneille. Tällä ja vastaavilla, SIL:n organisaatiota tai toimintaa palvelevilla kursseilla SIL maksoi osanottajien majoituksen ja muonituksen, ei kuitenkaan kutsussa mainittujen ”muiden asiasta kiinnostuneiden”.

Koulutustilaisuudessa käytiin läpi hyppymestarikurssien keskeiset aihealueet, tavoitteena esitellä hyppymestarikurssilla opetetut menettelytavat ja mahdollisesti myös perusteet valituille koulutusmalleille. Hurskaana toiveena oli, että tarkastushyppymestarit tulisivat omalta osaltaan auttamaan hyppymestarin menettelytapojen yhdenmukaistamista siltä osin, kuin se oli mahdollista. Hyppymestarien toiminnan yksityiskohdissa saattoi kerhoissa olla hyppykoneista tai laskuvarjokalustosta johtuvia eroja, mutta yleisten toimintalinjojen ja periaatteiden yhdenmukaistamista toivottiin.

Erityisiä yhdenmukaisuutta kaipaavia osa-alueita olivat hyppymestarin tehtävät ja toimintaperiaatteet erilaisissa tavanomaisissa tai poikkeustilanteissa, kuten esimerkiksi hyppymestarin toiminta hyppylennolla, toiminta vara- ja onnettomuustilanteissa. Myös käytännön ja teorian kokeisiin ja niiden suoritustapaan kiinnitettiin huomiota. Vaatimustason ja kokeiden järjestelyn olisi oltava yhdenmukainen, jolloin hyppymestarikokelaalta vaadittaisiin samanlaisia menettelytapoja ja teoriakokeiden vaatimustaso olisi samanlainen riippumatta siitä, minkä kerhon hyppymestarikokelaasta oli kysymys tai kuka tarkastushyppymestari ottaa vastaan loppukokeen.

Tarkastushyppymestareiksi haluttiin ja nimitettiin kokeneita, yleisesti arvostusta nauttavia hyppymestareita. Osa kokeneimmista nämä kriteerit täyttävistä hyppymestareista, mukaan luettuna hyppymestarikoulutuksesta käytännössä vastannut Ilmailuliiton laskuvarjotoiminnanohjaaja, olivat pitkän linjan hyppymestareita, joiden omana koulutusaikana ei vielä kursseja järjestetty. Se oli erityinen peruste käydä läpi hyppymestarikursseilla vakiintuneet ja oppilaiden kautta jo osittain kerhoihin siirtyneet menettelyt myös näiden ”pitkälinjalaisten” kanssa.

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982, ohjelma: Tarkastushyppymestarien ja koulutuspäällikköiden koulutustilaisuus

Suomen Ilmailuliitto ry, 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82

Eero Kausalainen 15.4.2024

Hyppäysmaisterikurssi 1/82

Vuoden ensimmäinen hyppymestarikurssi järjestettiin Räyskälässä Suomen Urheiluilmailuopiston tiloissa ja lähiympäristössä 17.-25.4.1982. Kurssi oli ohjelmaltaan melko tavanomainen, mutta kokemusvaatimuksia kurssille osallistujille oli muutettu. Arvioidessaan hyppymestarikurssia LuKT oli päättänyt siihen, että hyppykokemuksen minimivaatimus 100 hyppyä on liian vaatimaton.

Aikojen alussa, ensimmäisillä hyppymestarikursseilla, oli ollut jopa oppilaita, joilla ei vielä ollut lupakirjaa. Pian se todettiin mahdottomaksi. Kurssilaisen piti tietenkin olla itsenäinen hyppääjä ennen kuin hän saattoi ottaa vastuuta muista. Kun pohdittiin, mikä olisi lupakirjahyppääjän statuksen lisäksi oikea hyppymäärä. Päädyttiin sataan hyppyyn. Hyppymäärä oli jo 1970-luvulla vaatimaton, mutta se oli kompromissi. Pienissä kerhoissa sadan hypyn tahkoaminen oli paljon vaikeampaa, kuin vaikkapa etelän suurissa kerhoissa. Siksi pienen kerhon mahdollisuus kasvaa riippui oleellisesti siitä, olisiko sillä itsellään omasta takaa toiminnan vetäjiä ja hyppymestareita.

Vuonna 1982 aika oli jo lopulta mennyt sadan hypyn minimivaatimuksen ohi. LuKT uskoi, että pientenkään kerhojen kehitys ei pysähdy, vaikka vaatimusta nostetaan. Keväällä 1982 päätettiin, että hyppymestarikurssin oppilaiden minimihyppymäärä on 150 hyppyä ja vuodesta 1983 alkaen 200 hyppyä. Myös muita kurssilaisten kokemusvaatimuksia lisättiin. Laskuvarjohyppääjän jatkokoulutusohjelmassa oli muutama hyppy, joilla tutustuttiin relatiivihyppyjen alkeisiin. Siksi hyppymestarilla piti olla myös itsellään sellainen kokemus, että tämänkin koulutusaiheen toteuttaminen onnistuisi.

Kuvassa ei heitetä joutavaa läppää ja muistella yhtä aamua kesällä, vaan tehdään totista työtä. Meneillään on hyppymestariharjoituksen jälkipalaveri, jossa hyppymestarioppilas ensin antaa palautteen pudottamilleen ”oppilaille” ja sen jälkeen ryhmä arvioi yhdessä hyppymestarin toiminnan kokonaisuutta hyppykeikan valmisteluissa ja hypylennolla sekä oppilaille hyppyjen jälkeen annettua palautetta. Vasemmalta hyppymestarioppilas Sinikka Nieminen, kouluttaja Veikko Rissanen ja hyppymestarioppilas Heikki Vehviläinen. Kuva: Eero Kausalainen

Kurssin pääsyaatimukset vuoden 1982 ensimmäisellä kurssilla ja sen jälkeen seuraavat:

- vähintään 18 vuoden ikä. Pidettiin selviönä, että vastuullisessa hyppymestarin tehtävässä olisi oltava täysi-ikäinen
- oppilaalta edellytettiin hyvät tiedot ilmailumääräyksen PEL M 2–60 kohdassa 2.2. (hyppymestarilta edellytettävät tiedot) mainituista asioista
- voimassa oleva laskuvarjohyppääjän lupakirja
- suositus: voimassa oleva ilmailulääkärintodistus hyppymestarikehuutusta varten, mieluummin jo ennen [kalliin] hyppymestarikurssin alkua
- kerhon koulutuspäällikön suositus hyppymestarikurssille
- SIL:n jäsenyys voimassa

Lisäksi kurssin hakulomakkeessa oli ilmoitettava hyppykokemus (hyppymäärät) lomakkeen täyttöhetkellä seuraavien hyppyjen osalta:

- vähintään 150 itseaukaisua, joista ainakin ---- kpl
  - o 20 hypyllä vapaapudotus vähintään 30 s. ---- ”

- 5 hypyllä vapaapudotus vähintään 40 s. ---- ”
- 1 hypyllä vapaapudotus vähintään 60 s. ---- ”
- vähintään kaksi onnistunutta RW-hyppyä, joista toisella ”kiinniottajana” ---- ”

Rovaniemeläinen hypymestarioppilas Mikko Hyppönen tarkastaa pakkolaukaisuoppilasta taitavasti näyttelevän Sinikka Niemisen hyppyvarusteita ennen hyppylennolle lähtöä. Kuva: Eero Kausalainen.

Edellä esitetyt vaatimukset täyttäviä hypääjiä löytyi kahdeksan, seitsemästä kerhosta. Kurssille osallistuivat pääkouluttajana **Eero Kausalainen** (SIL) kätyrinään **Veikko ”Veka” Rissanen** (SLK), oppilaina **Ilpo Kokko** (ULK), **Mikko Hyppönen** (NLU), **Heikki ”Vehvis” Vehviläinen** (SLK), **Matti ”Lälly” Mertala** (OLK), **Sinikka Nieminen** (TamLK), **Jukka Hiitola** (IHK), **Jukka Reinikainen** (TLU) ja **Mauri ”Hurraa” Rajala** (TamLK). Reippaana hypylentäjänä toimi **Aimo Päivöke**. Kurssin hypykoneena oli Cessna 172 ”Rocket” OH-CNB.

Kurssilaiset kirjoittivat *Laskuvarjourheiluun* (3/1982) hauskan kurssitarinan nimeltä ”Käärme, lampi ja pihkatappi”.

Pari viikkoa ennen mestarikurssia oli tarkastushyppymestareille järjestetty koulutustilaisuus, jonka käyneet saivat sen jälkeen oikeuden toimia hypymestarikurssilaisten loppukokeen vastaanottajina. Kurssilla nimettiin kullekin oppilaalle oma tarkastushyppymestari. Vuoden 1982 kevään tarkastushyppymestarit olivat **Kristian Enkvist** (Turku), **Rauno Härkönen** (Imatra), **Veikko ”Vexi” Korhonen** (Tampere) **Hannu Laitinen** (Utti), **Hannu ”Hantta” Leskinen** (Helsinki), **Mikko Närhi** (Oulu) **Veikko Rissanen** (Helsinki) ja **Risto ”Hukka” Salonen** (Kuopio).

Jostain syystä, joka ei selviä pöytäkirjojen puuttuessa, tarkastushyppymestarien luetteloa tarkistettiin jo saman vuoden lokakuussa, jolloin sinne lisättiin kolme uutta nimeä. Uttiin haluttiin Laitisen lisäksi toinen tarkastushyppymestari (**Esa Huusari**) ja myös Ouluun toinen Närhin lisäksi (**Tapio ”Cekkeri”**

Satamo). Myös hyppymestarikurssien päätoiminen vetäjä **Eero Kausalainen** lisättiin luetteloon. Ennen tätä luettelo oli säilynyt lähes muuttumattomana.

Kurssin hyppyohjelman herkkuhetkinä oli viimeisenä jatkokoulutusohjelman loppuvaiheessa olevien oppilaiden hyppäjä, joilla tutustutaan relatiivihyppäämiseen. Hyppymestarioppilaan oli valmennettava oppilas hypylle, ja suunniteltava sille oppilaan oletetun tason mukainen ohjelma. Nämä hyppyt olivat mestarikurssin ohjelmassa viimeisinä, koska mahdollisten sääongelmien varalta haluttiin varmistua, että ainakin hyppymestarin kannalta haastavimmat pakkolaukaisu-mestaroinnit päästiin suorittamaan. Tämän kurssin relatiiviharjoitukset hypättiin 2 000–2 200 metrin korkeudesta. Vasemmalla ”oppilas” Ilpo Kokko, kurssin vetäjä ja tässä mestarin apulaisena toimivana kokeneena relatiivihyppääjänä Eero Kausalainen ja oppilashyppymestarin tehtäviä hoitava Jukka Hiitola. Myöhempien Aikojen Hyppyherot kiinnittänevät huomionsa ajanmukaisiin ja elegantteihin hyppyasuihin, joita hyppypuvun alle kätkeytyt veneilyliivit korostavat. Kuva: Eero Kausalainen.

Laskuvarjourheilu 3/1982 (19)

Suomen Ilmailuliitto, laskuvarjotoiminnan koulutusväkirja 1978–1989

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.3.1982: Laskuvarjotiedote 1/82

Suomen Ilmailuliitto ry, 28.5.1982: Laskuvarjotiedote 3/82

Airshow – Carfair – Pilvien Huimapäitä mukana

Äitienpäiviäviikonloppuna 14.-15.5.1982 järjestettiin Malmin lentokentällä Airshow-Carfair tapahtuma, joka oli yhdistetty lentonäytös ja autojen markkinointitapahtuma. Ilmailijat puuhastelivat ilmatilassa ja samaan aikaan Malmin kenttä oli suuri vaihtoautomarkkinatori.

Tässä historiassa käsitellään autoja vain, jos se liittyy riittävästi ilmailuun, kuten aiemmin kuvatussa Moskvitz-autosta hyppävään Paroonin tarinassa.

Malmin lentonäytösosuuteen oli saatu mukaan Ilmailuliiton 1950-luvun Lentosirkus Pilvien Huimapäitä vetonauloja: mukana oli taitolentäjä **Seppo Saario**, näytösten laskuvarjohyppääjä, ilmavoimistelija ja pilotti **Raimo Aulio** ja laskuvarjohyppääjänä ja ilmavoimistelijana kuuluisuutta niittänyt **Anneli ”Luumu” Linna**, tosin nyt sukunimeltään **Penttilä**.

Saario lensi taitolentoa, hyvin lensikin, kuten aina. Raimo Aulio oli tällä kerralla vain pilotti, ilmavoimisteluesityksessä. Anneli Penttilä ilmavoimisteli, mutta nyt oli kysymyksessä kevytversio verrattuna aikaisempien vuosikymmenien tapahtumiin.

Ilmailu 8/1982

Laskuvarjojen huoltotilanteesta - luottamuksellisesti

SUOMEN ILMAILULIITTO RY
Helsinki-Malmin lentoasema
00700 Helsinki 70

LUOTTAMUKSELLINEN
MUISTIO

17.5.1982

Vuoden 1982 keväällä laskuvarjojen huoltotilanne alkoi jälleen kerran olla kriisissä. Ongelmat tai ainakin

uhkat koskivat myös pelastuslaskuvarjojen käyttäjiä, suurta määrää purjelentäjiä ja rajallisempaa määrää taitolennon harrastajia. Ilmailuliiton laskuvarjotoiminnanohjaaja **Eero Kausalainen** laati tilannetta kartoittavan luottamuksellisen muistion, joka jaettiin suppealla jakelulla, lähinnä LuKT:lle sekä eräille muille SIL:n avainhenkilöille. Muistio oli luottamuksellinen ja jakelultaan suppea siksi, että siinä arvioitiin toimivien laskuvarjohuoltoyritysten tilannetta, myös taloutta, suorasukaisesti.

Muistion mukaan *”Pelastus- ja urheiluvarjoja saavat Suomessa korjata ja katsastaa vain Ilmailuhallituksen hyväksymät laskuvarjokorjaamot. Edes vähäiset korjaustoimet eivät ole sallittuja korjaamon ulkopuolella.”* Muistio kuvaa vuoden 1982 tilannetta ja sen korjausehdotuksia monipuolisesti, joten on perusteltua julkaista sen pääkohdat tässä.

”Suomen Ilmailuliitto on vv. 1978–1979 suunnitellut järjestelmän, jossa koulutetut laskuvarjojen korjaajat voisivat tehdä pienehköjä korjauksia urheiluvarjoihin. Asiaa koskeva esitys jätettiin Ilmailuhallitukselle 1.11.1979. Ilmailuhallitus ei ole toistuvista pyynnöistä huolimatta antanut vastausta tehtyyn esitykseen.

Korjaajajärjestelmä, jota tehty esitys koski, oli suunniteltu vain ensimmäiseksi vaiheeksi. Saatujen käytännön kokemusten antamien suuntaviivojen mukaisesti oli järjestelmää tarkoitus kehittää myöhemmässä vaiheessa jatko- ja täydennyskulutuksen kautta...”

Seuraavassa kappaleessa esiteltiin kahden Suomessa toimivan laskuvarjokorjaamojen tilannetta. Ensimmäinen yrityksistä oli erikoistunut laskuvarjojen ja alan välineiden ja tarvikkeiden myyntiin, osien valmistukseen (apuvartot, varjojen reput, hyppyhaalarit, ym.) ja laskuvarjojen korjaukseen. Muistiossa arvioitiin kaupan käyneen ilmeisen huonosti muutaman viimeisen vuoden aikana. Henkilökuntaa oli vähennetty, ulkopuoliset oli ilmeisesti poistettu ja toimittiin vain perheen voimin. Ilmailuhallitus oli jättänyt uudistamatta valmistusluvut, ilmeisesti puutteellisen korjaamo-organisaation takia. Viikkoa ennen muistion laatimista oli yrityksellä ollut Kauppalehden mukaan noin 38 000 markan verorästit.

Toisen yrityksen päätoimiala ei liittynyt laskuvarjoihin. Yritys oli harjoittanut lähinnä sivutoimiseksi luokiteltavaa toimintaa laskuvarjoalalla. Tämä toiminta oli samantapaista, kuin edellä kuvatussa yrityksessä, mutta pienimuotoisempaa. Muutamaa viikkoa ennen muistion laatimista yrityksellä oli ollut Kauppalehden mukaan rasitteenaan kaksi trattaa, yhteensä noin 24 000 markkaa. Tämän yritysten arvio-osion jälkeen muistio jatkui:

”...Yritysten velat eivät välttämättä todista vielä muuta, kuin että on ainakin tilapäisiä vaikeuksia. On kuitenkin niin, että ainakaan laskuvarjopuolella ei ole nähtävissä sellaista kehitystä, joka saattaisi kohentaa yrityksiä. Kauppa käy Suomessa kovin huonosti. Molemmat päädealerit ovat hoitaneet huonosti toimituksia ja ovat joutuneet ottamaan tuotteistaan (ostajien mielestä) kovin korkeita hintoja. Nämä syyt ovat parin viime vuoden kuluessa johtaneet

tilanteeseen, jossa monet kerhoista tekevät suhteellisen suuriakin tarvikekauppoja tilaamalla tavaran suoraan ulkomailta (yleensä USA:sta) ilman välikäsiä. Laskuvarjoja tuovat maahan myös jonkin verran ulkomailla vierailevat yksityiset henkilöt.

Edellä esitetyn valossa voitaneen pitää mahdollisena, että toinen/molemmat laskuvarjokorjaamot voivat joutua lopettamaan toimintansa lähitulevaisuudessa. Jos toinen lopettaa, on seurauksena todennäköisesti melkoinen hinnannousu korjaamotoiminnassa kilpailutilanteen päättyessä. Jos molemmat lopettavat, loppuu purjelento- ja laskuvarjotoiminta – ellei erityistoimiin ryhdytä – vähitellen varjojen tarkastusjaksojen umpeutuessa tai varjojen rikkoutuessa.

Tilanne kuvattiin melko synkeäksi. Muistiossa kuitenkin tuotiin esille mahdollisia korjaavia toimenpiteitä, joista merkittävin tietenkin oli jo edellisen vuosikymmenen puolella suunniteltujen toimenpiteiden saattaminen loppuun tai vähintään seuraavaan vaiheeseen. Muistion sanoin:

”...Liiton tulisi mahdollisuuksien mukaan ryhtyä jo ennakolta toimiin korjaamotoiminnan mahdollisen päättymisen varalta. Alustavien selvitysten mukaan ei kuitenkaan näytä mahdolliselta, että liitto ryhtyisi harjoittamaan korjaamotoimintaa. Tällainen toiminta voisi olla kannattavaa ainoastaan silloin, jos se voidaan saumattomasti liittää johonkin muuhun (uuteen?) liiton toimialoista. Tällaista ei kuitenkaan ole alustavissa selvityksissä ilmaantunut näköpiiriin.

Liiton pitäisi pyrkiä vauhdittamaan Ilmailuhallituksessa kohtuuttoman kauan viipyneen ”kerhoriggerijärjestelmän” käsittelyä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Tästä järjestelmästä voitaisiin nopeasti, helposti ja halvalla kehittää sellainen järjestelmä, jolla voitaisiin korvata varjokorjaamoihin nojaava varjojen huolto- ja korjausmenettely kokonaisuudessaan.

Tavoitteena, johon pääsemisen väliportaana aiemmin suunniteltu riggerijärjestelmä toimisi, voisi olla samantyyppinen suurelta osin yksityisiin kelpuutuksen omaaviin laskuvarjokorjaajiin perustuva järjestelmä, kuten esimerkiksi USA:ssa. Järjestelmään voi kuulua myös korjaamo(ja), mutta kaikkien varjotyyppien (urheilu-, pelastus, jne.) huolto- ja korjaustoimintaa suorittaisivat joko yksityiset laskuvarjonkorjaajat (riggerit) tai kerhojen saman pätevyys omaavat kalustopäälliköt.

Riggereihin perustuvaan järjestelmään voitaisiin päästä saattamalla ensin voimaan liiton esityksen mukainen suppeampi järjestelmä. Kun se olisi ollut toiminnassa sopivaksi katsotun ajan, voitaisiin näin työkokemusta saaneet korjaajat jatkokouluttaa pystyviksi vaativiinkin korjaustöihin.”

Muistion lopuksi esitettiin vielä kritiikkiä viranomaisen julkaisemia ilmailumääräyksiä kohtaan:

”...Nykyiset ilmailumääräykset rinnastavat laskuvarjojen korjaamisen virheellisesti lentokoneiden ja niiden laitteiden korjaamiseen, johon ajatusmalliin ilmeisesti suurelta osin perustuvat Ilmailuhallituksen vaatimukset sangen raskaasta korjaamotoiminnasta. Kyse on kuitenkin luonteeltaan täysin erilaisesta toiminnasta.

Liiton tulisi ryhtyä toimiin em. ajatustavan korjaamiseksi Ilmailuhallituksessa ja sitä tietä myös asianomaisten ilmailumääräysten uudistamiseksi nykyisiä ja lähitulevaisuuden tarpeita vastaavaksi.”

Menivätkö muistion arviot ja toimenpide ehdotukset putkeen, oliko liiton virkailija yhtäänkään oikeassa vai oliko ihan pihalla? Se selviää jatkamalla sinnikkäästi näiden tarinoiden lukemista.

Suomen Ilmailuliitto ry, luottamuksellinen muistio 17.5.1982: Laskuvarjojen korjaus- ja huoltotilanteesta

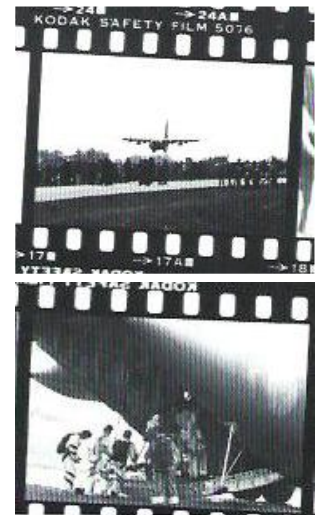
Jo edellisen vuosikymmenen puolella järjestettiin upeita Boogie-tapahtumia kaukomailla Amerikassa asti, mutta myös Suomessa ja lähialueilla. Näissä tapahtumissa hypättiin pääasiassa isoja tai ainakin melko isoja muodostelmia. Isoja kuvioita, mutta joskus myös sekvenssihyppyjä isommilla muodostelmilla – esim. 16-way tai vastaavaa. Siis 1980-luvun termein relatiivisia. Tietävästi ei koskaan taitohyppyjä.

Monissa maissa hyppyorganisaatioilla oli hyviä kytkentöjä ilmavoimiin. Jo 1970-luvulla kerrottiin huppeita Boogietarinoita, kun Tanskassa oli hypätty ”Den Grønne Elevatorista” – Tanskan ilmavoimien DC-3:sta. Myöhemmin saatiin käyttöön isompia koneita, kuten vuonna 1982. Göteborgin laskuvarjokerho järjesti Lidköpingissä, Göteborgin kaupungista pikkuisen koilliseen, Hercules Boogien, johon oli saatu hyppykoneeksi monissa läntisissä ilmavoimissa yleinen nelimoottorinen kuljetuskone Lockheed C-130 Hercules. Tapahtuman järjestäjä ei ilmeisesti täysin luottanut Herculesin vetovoimaan, koska paikalle oli hankittu myös suomalaisista Boogeistakin tuttu Fokker F-27. Tapahtumasta artikkelin *Laskuvarjourheiluun* kirjoittanut, tuntemattomaksi jäänyt reporterit, oli tosin sitä mieltä, että ilman Fokkeriakin olisi pärjätty ihan hyvin.

Sää vaikeuttivat tapahtuman toteutusta. *Laskuvarjourheiluun* jutun kirjoittanut moitiskeli järjestelyjä: ”... Hyppykone oli hyvä ja kapasiteetiltaan ehdottomasti parhaasta päästä, mutta sen resursseja ei osattu käyttää hyväksi. Jos järjestäjillä oli jokin syy hidasteluun, sitä ei ainakaan hyppääjille informoitu...” Jutussa kerrottiin kolmen ja puolen tunnin odotuksista lastausalueella. Lisäksi moitiskeltiin huonoja palveluita ja korkeita hintoja.

Tilaisuuteen osallistui noin 600 hyppääjää eri puolilta maailmaa. Hyppyjä tapahtumassa hypättiin noin 1 500, enempäänkin olisi ainakin konekapasiteetin vuoksi voinut päästä – hankalista sääistä huolimatta – jos järjestelyt olisivat toimineet paremmin. Suomalaisia oli mukana varmaankin ”ihan mukavasti”, mutta tarkempaa tietoa osallistujamäärästä ei ole. Artikkelin kirjoittajan mielestä suomalaiset pärjäsivät taitotasonsa puolesta erinomaisesti: ”...*Ei tarvinnut missään vaiheessa hävetä omia taitojaan muiden rinnalla...*”

Omia väristyksiä antoivat uloshypyt. Molemmat koneet lensivät uloshypyn aikaan noin 200 km/h, mikä on suurempi nopeus, kuin vapaassa pudotuksessa. Uloshypyn eroja kuitenkin kompensoi Herculeksen valtava ovi – 2,5 m korkea ja 5 m leveä - ja ramppi, jotka mahdollistivat todella nopeat uloshypyt.

Kuvat: via *Laskuvarjourheilu*

Suomalaiset hyppäsivät tapahtumassa 20-way ja 16-way hyppyjä, mutta myös sekalaisia hyppyjä pohjoismaisten lajitoverien kanssa. Parhaana hyppynä artikkelin kirjoittaja piti 32 hyppääjän kuviota, joka tosin ”...*sortui muutamaan ajatuskatkoon ja väärinkäsitykseen purkuvaiheessa...*”

Kirjoittaja pohdiskeli artikkelissaan, että olisihan meillä Suomessakin isoja koneita, mutta siihen, että niitä ei ole saatu käyttöön, liittyy ”...*byrokratian koukeroita, jota tavallinen hyppääjä ei ymmärrä*”

eikä edes halua ymmärtää...” Isoja koneita oli, ja niitä tultiin saamaan myös käyttöön, byrokratian koukeroista huolimatta, mistä voidaan päätellä, että joku niitä koukeroita ymmärsi...

Ruotsin Hercules Boogiesta tuli myöhemmin perinne. Järjestäjäkin opetteli asioita ja seuraaviin ker-toihin oltiinkin jo paljon tyytyväisempiä.

Laskuvarjourheilu 2/1982

Taito- ja tarkkuushyppyvalmennus 1982

LuKT:ssa saatiin keväällä 1982 valmiiksi laaja pitkän tähtäimen valmennussuunnitelma taito- ja tarkkuushyppylajeihin. Keskustoimikunta nimesi valmennusta vetämään ”Reissumiehet” nimellä tunnetun hyppyrhmän, johon kuuluivat **Rauno Härkönen, Veikko ”Vexi” Korhonen, Tapio ”Cekkeri” Satamo** ja **Matti Heino**. Ennen tätä ei tässä lajiryhmässä – ja vielä vähemmän muissa – ole esiintynyt kovin systemaattista valmennusta tai edes valmentautumista. Puolustusvoimissa palvelevilla oli ollut LjK:n järjestämää omaa valmennusta, josta kuitenkin hyötyivät vain sotilashyppääjämme. Valmennuksesta tietyksi myös SIL hyötyi, koska puolustusvoimien valmennukseen osallistuvat hyp-pääjät olivat myös siviilikisoissa parhaimmistoa ja sitä kautta Ilmailuliitonkin edustusurheilijoita. Heitä oli kuitenkin vain muutama. Pääosa kilpailuhyppääjistä oli systemaattisen valmennuksen ulkopuo-lella, muutamia saksalaisen valmentajan **Helmut Schlechtin** valmennustapahtumia ja ulkomaan valmennusleirejä (esim. Unkari ja DDR) lukuun ottamatta.

Rauno Härkönen laati vuodelle 1982 valmennussuunnitelman, joka käsitti kaksi viikonlopun mittaista leiriä, ensimmäisen 23.–25.4. Lappeenrannassa ja toisen 21.–23.5. Jyväskylässä. Näillä leireillä ta-voitteina olivat ”Vexi” Korhosen *Laskuvarjourheiluun* kirjoittaman artikkelin mukaan:

- valmentautumisen aktivointi
- varusteiden tarkastus ja muutosohjeet
- selvittää valmennusperiaate
- selvittää jokaisen henkilökohtainen taso ja tavoitteet
- luoda jokaiselle oma valmennusohjelma
- fyysisen kunnon merkityksen korostaminen
- kilpailusääntöjen tuntemuksen lisääminen
- hypätä – kertoa – hypätä
- kerhojen välisen kanssakäymisen parantaminen.

Leireillä oli kuusitoista tuntia luentoja, joiden aiheina olivat säännöt ja Sporting Code (FAI:n sääntö-kokoelma), varusteet, valmennusperiaatteet, tarkkuushyppyteoria, taitohypyn teoria, tarkkuuskilpai-luhyppy, taitohyppykilpailu ja fyysinen kunto. Sääntöjä esittelivät laskuvarjotuomarit **Eero Kausalai-nen** ja **Iikka Stauffer** (valmennusryhmän ulkopuolelta), tarkkuushyppyasioita käsitteli Satamo, tai-tohypyn erikoisuuksia Härkönen ja fyysiseen kuntoon liittyviä asioita esitteli Heino. Lisäksi leirien vetämisessä antoi erinomaisen panoksensa myös **Markku Jääskeläinen** (ULK).

Eräänä valmennukseen liittyvänä ydinasiana valmennusryhmän näkemyksen mukaan kuului hyp-pääjien henkilökohtaisen tason määrittäminen. Tätä pidettiin tärkeänä siksi, että oman tason tunte-minen mahdollistaa realististen tavoitteiden suunnittelun ja siitä toivottavasti seuraavan kilpailu-uran nousujohteisuuden. Tasot määritettiin pääpiirtein seuraavasti:

Mestaritaso

Hyppääjät, joilla on mahdollisuus MM-kilpailuissa hyvään sijoitukseen tai mitalisijoille. Taitohypyn tulos tässä ryhmässä pitäisi olla 5,5–7,0 sekuntia. Tarkkuushyppyissä kymmenen hypyn yhteistulos

pitäisi olla 00,00–00,10 metriä. Valmennusryhmän arvion mukaan tällä tasolla oli Suomessa 2 hyppääjää taitohypyssä ja 5 hyppääjää tarkkuushypyissä.

1. taso

Hyppääjät, joilla on PM-kilpailuissa mahdollisuus voittoon tai mitalisijoille. Taitohypyn tuloksen pitäisi olla 7,0–8,5 sekuntia, tarkkuustuloksen 00,10–00,40 m. Tämän tasoisia hyppääjiä löytyi taitohypyissä 3 ja tarkkuudessa 4.

2. taso

Hyppääjät, joilla on mahdollisuus SM-kilpailun mitalisijoille. Taitohypyssä tuloksen oli oltava 8,5–10,0 sekuntia, tarkkuushypyissä 00,40–01,00 metriä. Näiden kriteerien mukaisia hyppääjiä löytyi Suomesta taitohypyissä 7 ja tarkkuushypyissä 12.

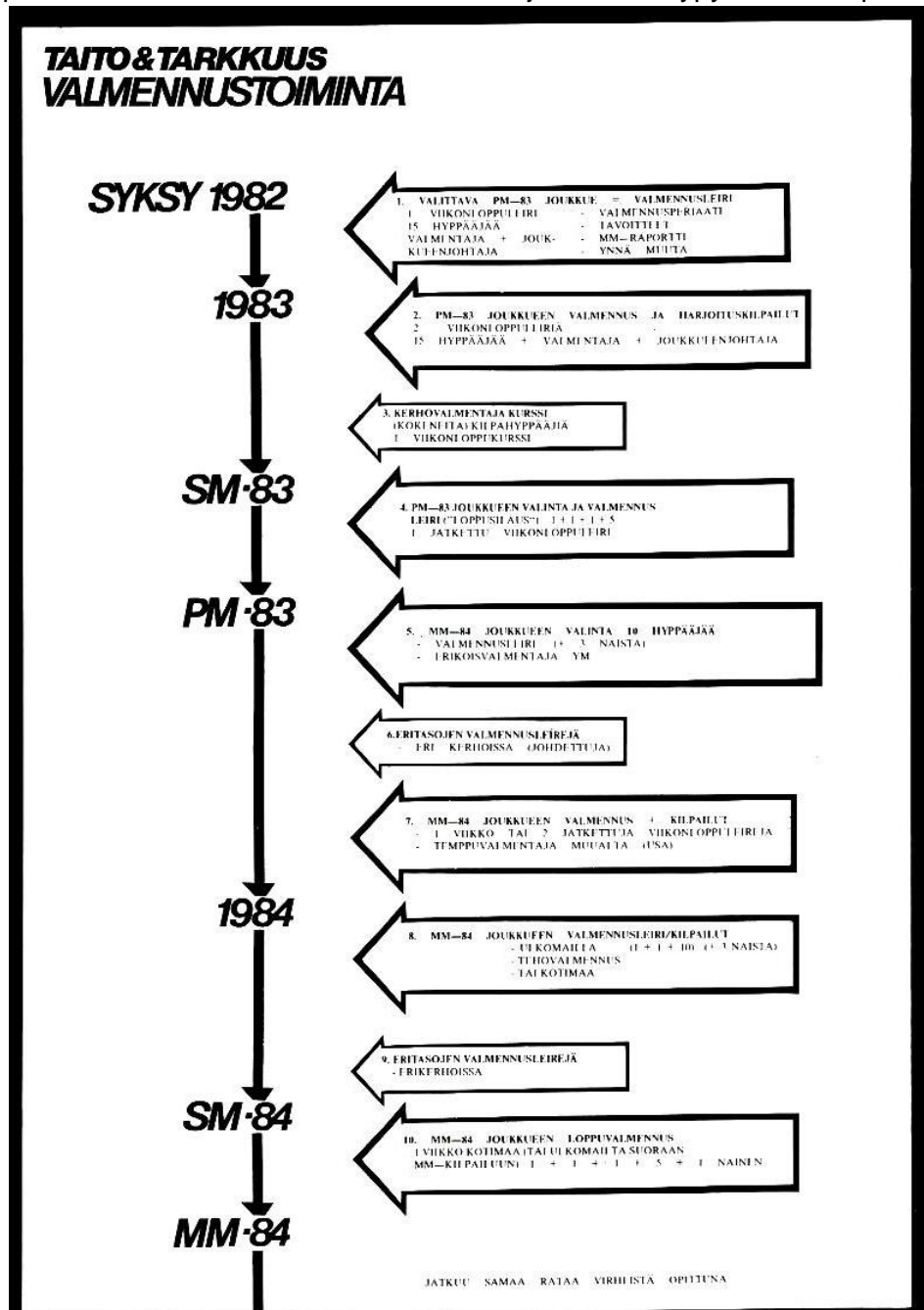
3. taso

Hyppääjät, joilla on mahdollisuus kymmenen parhaan joukkoon SM-kilpailuissa. Taitohyppytuloksen oli oltava 10,0–11,5 sekuntia, tarkkuustuloksen 01,00–04,00 metriä. Tämän tasoisia hyppääjiä löytyi Suomesta taitohypyssä 10 ja tarkkuushypyissä 8 hyppääjää.

Valmennusryhmän työ ei rajoittunut vain vuoteen 1982, tähtäin oli kauempana, kuten oheisesta kaaviosta näkyy. Kaavio: via Laskuvarjourheilu.

4. taso

Hyppääjät, joilla on mahdollisuus kahdenkymmenen parhaan joukkoon SM-kilpailuissa. Taitohypyissä tuloksen oli oltava 11,5–13,0 sekuntia, tarkkuushypyissä 04,00–10,00 m. Tämän tason hyppääjiä löytyi Suomessa taitohypyissä 14 ja tarkkuudessa 16 henkilöä.

5. oppilastaso

Hyppääjät, joilla on perustiedot lajeista ja mahdollisuus osallistua SM-kilpailuihin. Taitohypyssä tuloksen piti olla 13,00–16,00 sekuntia, tarkkuudessa 10,00–20,00 metriä. Oppilastasoisia kilpailijoita oli edellisen vuoden (1981) SM-kilpailuissa 15 kilpailijaa.

Kun hyppääjille valmennusleireillä esiteltiin edellä oleva tasoluokitus ja kunkin osanottajan sijoittuminen taulukkoon, leiriläiset yllättivät valmennusryhmän hyväksymällä mukisematta oman ”sijoitussensa” taulukossa.

Leireillä laadittiin osallistujille kokeilutarkoituksessa valmennuskortit, joihin merkittiin henkilökohtaiset hyppytavoitteet vuosille 1982 ja 1983, arviot heidän varusteistaan ja leirien jälkeen arvot ja analyysit heidän taito- ja tarkkuushyppysuorituksistaan.

Kokemukset leireiltä valmennusryhmä arvioi hyväksi. Vastaavaa palautetta saatiin myös osallistujilta. Tulevaisuuden kannalta pidettiin suurena ongelmana kansallisen valmentajan sekä kerhotasolla toimivien valmentajien puute. MM-joukkueiden osalta puutetta oli ansiokkaasti paikannut valmentajan ja joukkueenjohtajan yhdistettyä pestiä hoitanut **Hannu Laitinen**. Tehtävä rajoittui kuitenkin kilpailumatkan valmisteluvaiheisiin tai siihen liittyviin harjoitusleireihin, eikä korjannut valtakunnallisen valmentajan puutetta.

Suomen Ilmailuliitto ry, 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82
Laskuvarjourheilu 4/1982

Tarkempaan tähytykseen SLK:ssa

Ketteristä ilmavideoista ja pienempienistä hypyillä käytettävistä GoPro-kameroista tai vastaavista ei ollut kuultu vielä 1980-luvun alussa. Videolaitteet olivat liian isoja hypyillä käytettäväksi. Siksi koulutus- ja kilpailuhypyjä tähytettiin Suomessa maasta. Puolustusvoimilta saatiin hyviä jalustallisia kiihkareita, mutta niitä ei riittänyt kaikille kerhoille. Maailmalla oli nähty isoissa kisoissa hulppeita videoita pitkin putkineen ja jopa järjestelmään kuuluvine ajoneuvoineen.

Näin hulppeita videovarustepaketteja oli nähty maailmalla. Kuvassa Ranskan laskuvarjoliiton videoauto ja kameroita. Kuva on Jugoslaviasta 1985, mutta sama paketti oli nähty jo aikaisemmissa MM-kisoissa. Suomen hankinnat jäivät hieman vaatimattommiksi. Kuva: Eero Kausalainen.

Suomessa oli hieman pienempää. Utin Laskuvarjokerho oli kerännyt rahaa erilaisin tempauksin ja saaduilla keräystuotoilla hankki ensimmäiset kerhotasoiset maavideot alkukesällä 1980.

Myös pääkaupungissa Suomen Laskuvarjokerhossa oli katsottu videon hankkiminen välttämättömäksi. Hankinta toteutettiin keräyksenä, kuten myös Utissa oli tehty pari vuotta aikaisemmin.

Laskuvarjourheilu 3/1982
Suomen Ilmailuliitto ry, muistio 17.6.1985: SIL:n videoprojekti

SLK:n videopaketti saatiin käyttövalmiiksi toukokuussa 1982. Maavideo-laitteistoon kuuluivat Panasonic/VHS kuvanauhoituslaitteisto ja SHARP värikamera. Objektiivina oli neuvostovalmisteinen 1100 mm:n putki. Laitteiston koko hinnaksi tuli 13 000 markkaa. Kaikki järjestelmän osat olivat uusia. Jalustan sekä kameran vaimennusjärjestelmän rakensi **Hannu ”Hantta” Leskinen** SLK:sta.

SLK:n videolaitteisto toukokuussa 1982. Mannekiinina jalustan ja vaimennusjärjestelmän rakentanut Hannu Leskinen. Kuva: via Laskuvarjourheilu.

Olisi voinut olettaa, että urheiluilmailun keskusjärjestö SIL olisi ollut videohankinnoissa eturintamassa, mutta ei ollut. SIL käynnisti oman hankintaprojektinsa vasta kolme vuotta myöhemmin, kesäkuussa 1985.

No, joko saatiin järkeä urheilusuhteisiin rotusortomaiden kanssa...?

Hyvämuistisemmat lukijat muistanevat aikaisemmista tarinoista, että Suomen Ilmailuliitto sai takkiinsa Suomessa 1976 järjestettyjen purjelennon MM-kisojen yhteydessä, koska kilpailuihin osallistui Etelä-Afrikan joukkue. Tilanne ei sen jälkeen parantunut. Edelleen lukijan muistissa lienee tallessa, että vuoden 1981 laskuvarjohyppyjen RW-MM-kilpailuissa Suomi, Kiina ja Zimbabwe ylpeästi boikoitoivat kilpailuja, jälki-ilmoittautuneen Etelä-Afrikan joukkueen saavuttua paikalle.

Viimeksi mainitun tapahtuman aikaan Ilmailuliitto ja muut Etelä-Afrikan rotusortopolitiikasta johtuneiden ongelmien vuoksi kärsineet urheilujärjestöt saivat medialta paljon tukevaa palautetta. Palautteessa myös annettiin tiukkaa kritiikkiä valtiovallan puolelta asiaan sekaantuneille ulko- ja opetusministeriöille. Mediassa kritisoitiin sitä, että kun samaan aikaan käytiin kauppaa ja harjoitettiin muutenkin normaaleja ulkosuhteita Etelä-Afrikan kanssa, yksittäiset järjestöt alistettiin ulkopoliittikan pelinappuloiksi hoitamaan ulkopoliittikkaa valtiovallan puolesta.

Suomen Ilmailuliitto lähetti 5.5.1982 asiasta kirjeen ulkoministeriöön, jossa se toivoi ministeriön kohtuullistavan ja selventävän ohjeistustaan Etelä-Afrikan kanssa harjoitettavista menettelyistä. Ilmeisesti ministeriössäkin oli luettu mediaa ja ymmärretty tilanteen kohtuuttomuus. Vastaus saatiin jo 7.6.1982, siis melko nopeasti. Viesti oli selkeä ja asiallinen. Kirje oli otsikoitu ”*Suomen ja Etelä-Afrikan tasavallan väliset urheilusuhteet*”. Ilmailuliitolle osoitettu viesti kuului näin:

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
Helsinki	7.6.1982
No	23581
Viite	
Dno	1982/3916/87-40
Asia	Suomen ja Etelä-Afrikan tasavallan väliset urheilusuhteet

”Ulkoasiainministeriölle osoittamanne 5.5.1982 päivätyn kirjelmännen johdosta ministeriö toteaa, että Suomi ja muut pohjoismaat noudattavat Etelä-Afrikan hallituksen soveltamaa apartheid-politiikkaa vastustavan linjansa mukaisesti käytäntöä, jonka mukaan niiden urheilijat eivät osallistu Etelä-Afrikan tasavallassa järjestettäviin urheilukilpailuihin eivätkä kutsu Etelä-Afrikan urheilijoita pohjoismaissa järjestettäviin kilpailuihin.

Mitä tulee kirjelmässänne mainittuihin kilpailuihin kolmansissa maissa Suomi ja muut pohjoismaat noudattavat linjaa, jonka mukaan kansainvälisiin kilpailuihin kolmansissa maissa voidaan osallistua, vaikka niihin osallistuisi joukkue Etelä-Afrikasta.

Vt. apulaisosastopäällikkö   Erkki Mäentakanen

Toimistopäällikkö

Dieter Vitzthum”

Että näin on näreet! Erkin ja Dieterin allekirjoittama kirje selkeytti tilannetta Etelä-Afrikan kanssa. Kapulakielisen ja pilkkuvammaisen tekstin ytimet suomennettuna: ”Myö ei mennä heille, eikä hyö tuu meille. Amerikkaan voijaan mennä yhes.” Kirje selkeytti tilannetta, mutta ei ratkaissut kokonaan, eikä johdattanut onnen auvoon. Jo seuraavana vuonna boikotoitiin...

Ulkoasiainministeriö 7.6.1982, 23581, 1982/3916/87–40: Suomen ja Etelä-Afrikan tasavallan väliset urheilusuhteet

Viranomaisen uusi koulutustodistusmalli - jo saatiin järkeä

ILMAILUHALLITUS NATIONAL BOARD OF AVIATION PL 50 SF-01531 HELSINKI-VANTAA-LENTO FINLAND Puhelin/Telephone 90-82 921 international +358 0 82 921 Sähkeos./Telegrams CIVILAIR Telex 121247 AVIA SF	ILMAILUHALLITUKSEN TIEDOTUKSIA INFORMATION FROM THE NATIONAL BOARD OF AVIATION ILMAILUTIEDOTUS ADVISORY CIRCULAR	T R G T 1 - 4 Muutos 2 14.6.1982

R G
1-4 (Ilmailuhallituksen julkaisemat moottori- ja purjelento- sekä laskuvarjokoulu-

Vuoden 1980 syksyllä Ilmailuliiton ja Ilmailuhallituksen edustajat sanailivat keskenään laskuvarjohyppykoulutuksesta laskuvarjokerhon viranomaiselle laskuvarjohyppääjän lupakirjahakemuksen yhteydessä antaman todistuksen muodosta. Lupakirjaviranomaisen mielestä todistuksen olisi pitänyt olla samanlainen, jollainen annetaan lentokoulutuksen päätyttyä. Lentokoulujen todistusmallissa annettiin numeroarvosanat kaikista oppiaineista. Laskuvarjokerhoissa puolestaan käytettiin yksittäisen hyppääjäoppilaan koulutuksen kirjaamiseen hyppypäiväkirjoja ja koulutuskortteja. Lisäksi kerhoilla piti olla koulutuspäiväkirja. Hypyistä eikä hyppyyn liittyvistä pakollisista harjoitteista annettu numeroarvosanoja. Siksi olisi ollut järjetöntä sellaisia keksiä oppilaan lupakirjahakemuksen liitteeksi tulevaan kerhon koulutustodistukseen.

ILMAILUHALLITUS			
TODISTUS LASKUVARJOHYPPYKURSSILTA			
Täydellinen nimi	Henkilötunnus		
on . . . 19 - . . . 19 välisenä aikana			
n järjesteämällä kurssilla suorittanut hyväksytysti ilmailuhallituksen antamien määräysten mukaisen kurssin laskuvarjohyppääjän lupakirjaa varten ja saanut seuraavan arvostelun sekä hyppykoulutuksen.			
	tuntia	koepvm.	arvostelu numerona
TEORIAKOULUTUS:	_____	_____	_____
			arvosana
KÄYTÄNNÖN HARJOITTELU:	_____	_____	_____
HYPPYKOULUTUS:			
Pakkolaukaisuhyppy	_____	_____	_____
Itselaukaisuhyppy (vapaapudotus väh. 30 sek)	_____	_____	_____
Itselaukaisuhyppy (vapaapudotus väh. 50 sek)	_____	_____	_____
Muut itselaukaisuhyppy	_____	_____	_____
Oppilashyppy yhteensä	_____	_____	_____
_____ . . . 19 .			Koulutusluvan haltijan allekirjoitus
TAITOKOE:			
Olen tarkastanut yllämainitun oppilaan ilmailumääräyksen PEL M 2-60 kohdan 2.4 mukaisesti suorittamat hyppykokeet. Suoritettujen kokeiden perusteella ehdotan, että hänelle myönnetään laskuvarjohyppääjän lupakirja.			
_____ . . . 19 .			Hyppymestarin allekirjoitus
IH/3242			
1412/OS/AP			

Historiahepun tiedossa ei ole, keksivätkö kerhot todistuksia kirjoittaessaan numeroarvosanoja, vai hyväksyikö viranomainen sittenkin muun näköisen arvosanan, kuten esimerkiksi ”Hyväksytyt”. Tästä käytiin vuosien 1980–1981 taitteessa keskustelu ja joku kirjekin lähetettiin, mutta sen jälkeen asia jäi uinumaan. Asiasta ei varsinaisen laskuvarjoasioita viranomaisessa käsittelevän henkilön puuttuessa – **Bäckström** jätti Ilmailuhallituksen lokakuussa 1980 ja seuraava, **Markku Hiedanpää**, astui palvelukseen huhtikuussa 1981 – ei keskusteluja käyty.

Viranomainen lopulta julkaisi kesäkuussa 1982 ilmailutiedotuksen TRG T-1–4, Muutos 2, jossa taas palattiin todistuksen muotoon. Todistusmalli (*edellä*) vastasi jo paremmin Ilmailuliiton näkemystä. Siinä edellytettiin teoriakokeen arvosanaa numeroina. Kokeiden arvostelussa kerhot käyttivät numeroita, joten lomakkeen kohta vastasi kerhojen käytäntöjä. Käytännön harjoitteista oli esitettävä arvosana, mutta lomakkeessa ei edellytetty numeroarvosanaa. ”Hyväksytyt” siis kelpasi tästä eteenpäin.

Asia oli joutavanpäiväinen ja vähäpätöinen muutoseikka ja erikoinen poikkeama muusta Ilmailuhallituksen ja SIL:n, tai tarkemmin LuKT:n, välisestä kanssakäymisestä, jossa LuKT käytännössä määrittä, mitä asioita ja miten kirjoitetaan laskuvarjotoimintaa koskeviin ilmailumääräyksiin. SIL:n ja laskuvarjourheilijoiden asiantuntemukseen luotettiin suuresti, jonka vuoksi tämä joutava kärhämä jäi poikkeukseksi muutoin molempien osapuolten kannalta loistavasti sujuneessa yhteistyössä.

Ilmailuhallitus 14.6.1982: TRG T1-4, Muutos 2: Ilmailuhallituksen julkaisemat moottori- ja purjelento- sekä laskuvarjokoulutusta koskevat todistusmallit

Vihoviimeiset SM-kisat Tampereella

Tampereen Laskuvarjokerho oli saanut taito- ja tarkkuushyppyjen SM-kilpailun järjestämisoikeudet vuonna 1982. Myös edellisenä vuonna TamLK isännöi kisoja, joten pääpiirtein samalla järjestelykoneistolla oli homma valmiiksi hanskassa ja lihasmuistissa. Ensimmäisen kerran kerho oli isännöinyt SM-kilpailuja jo kivikaudella, vuonna 1970, joten tämä oli se kolmas kerta, joka sanoi toden, kuten sananlasku kuuluu.

Ja kun sanomme toden, vuoden 1982 kilpailut olivat historialliset, koska ne olivat viimeiset tässä kaupungissa. Tampere-Pirkkalan kentän valmistuttua Härmälän kenttä ”veti jo viimeisiään”. Oli käynyt ilmeiseksi, että TamLK ei saisi lupaa siirtyä Tampere-Pirkkalan kentälle, vaikka kerho sitä viimeiseen saakka yritti. Siksi kerho oli jo tehnyt periaatepäätöksen, että se ei tule puuttuvien palvelujen ym. vuoksi siirtymään korvaavaksi kentäksi rakennetulle Teiskon (Kaanaa) kentälle, vaan siirtävät toimintansa mieluummin hieman kauempana sijaitsevalle Jämille. Tämän historiallisen Tampereen viimeisen laskuvarjo-SM-kilpailun ajankohta oli 3.-11.7.1982.

Kilpailulajeja oli neljä. Henkilökohtainen taitohyppy hypättiin 2 000 metristä. Kilpailuhyppyjä oli neljä, joista kuullakin tehtiin muunnelma liikesarjasta kaksi 360 asteen käännöstä eri suuntiin – takavoltti - kaksi 360 asteen käännöstä eri suuntiin - takavoltti. Liikesarjan suuntalinja on kohti maassa olevia tuomareita (paikka merkitty tai ilmoitettu). Eräässä vaiheessa tuomaripisteen vieressä oli suuri olut- tehdas KOFFin mainos, joka oli tietenkin mieleinen ja tunnistettava kiintopiste.

Henkilökohtaisessa tarkkuushypyssä hypättiin kymmenen kierrosta, hyppykorkeutena 800 metriä. Yhteistulokseen laskettiin kaikki hypyt. Pienimmän tuloksen saanut voitti.

Kolmas laji henkilökohtainen yleiskilpailu muodostui laskennallisesti taitohypyn ja henkilökohtaisen tarkkuuden paremmuuden sijalukujen perusteella. Pienimmän pistemäärän saanut oli voittaja. Kummankin lajin sijaluku korotettiin toiseen potenssiin (sijaluku kerrottiin itsellään), joka antoi lajista

saadun pisteluvun. Molempien lajien potenssiin korotetut pisteet laskettiin yhteen. Pienimmän pisteluvun saanut oli voittaja.

Katoavaa kansallismaisemaa heinäkuussa 1982. Härmälän kenttäaluetta SM-kilpailun aikaan. Etualalla kilpailuhypylle valmistautumassa Antti Kausalainen. Kuva: Antti Kausalainen.

Joukkuetarkkuushypyissä hypättiin neljän hyppääjän joukkuein. Joukkueessa sai olla viisi kilpailijaa, joista neljä hyppäsi samalla kerralla. Joukkue sai kilpailun aikana vaihtaa vapaasti hyppäävän joukkueen kokoonpanoa. Hyppykorkeus oli 1 000 metriä ja hyppykierroksia oli neljä. Joukkueet hyppäsivät koneesta samalla ylilennolla peräkkäin. Hypyllä oli tärkeää porrastaa lähestymiset samanai-kaisten finaalien välttämiseksi. Porrastuksen apuna käytettiin hyppääjien painojärjestystä ja vapaa-pudotuksen pituutta: painavin tai nopeimmin vajoava hyppää ensin ja ottaa pisimmän vapaan (enintään 10 sekuntia), kevein (tai hitaimmin vajoava) hyppää viimeisenä ja aukaisee varjonsa heti uloshypyn jälkeen

Kilpailussa oli kaksi sarjaa: B-sarjaan kuuluivat kilpailijat, joilla oli alle 500 hyppyä ennen kilpailun alkua. Kokeneemmat hyppääjät kilpailivat yleisessä eli A-sarjassa. Edellisenä vuonna B-sarjan raja oli ollut 300 hyppyä. B-sarjalaiset kilpailivat myös yleisessä sarjassa, mutta ei päinvastoin. Naisille ei ollut omaa sarjaa. Tästä SM-kilpailusta *Ilmailuun* ja *Laskuvarjourheiluun* artikkelit kirjoittanut **Antti Kausalainen**, joka oli kisoissa myös kilpailijana, kuitenkin pohdiskeli naisten oman sarjan tarpeellisuutta:

"...Muuten olen sitä mieltä, että LuKT voisi ensi vuoden sääntöjä laatiessaan harkita seuraavaa: Sarjajako olisi sama, kuin nyt. Lisänä kuitenkin se, että mikäli naispuolisia hyppääjiä ilmoittautuu kisoihin vähintään esim. 10, heille on oma sarja. Olen vakuuttunut, että se lisäisi tyttöjen aktiivisuutta ja halua osallistua kisoihin. Mielestäni oma sarja olisi kehittymisen välttämätön edellytys..."

Kilpailussa oli osanottajia hieman yli 50, joista uudistetussa B-sarjassa kilpaili vähän yli 30. Naisia oli mukana neljä. Kirjailija A. Kausalaisen ehdotus naisten sarjasta näytti kantavan kaunista hedelmää, koska seuraavan vuoden kisoissa jo oli naisten sarja. Osanottajia tosin ei vielä ihan kymmentä, mutta sentään kahdeksan.

Kilpailun johtajana oli TamLK:n **Matti Sammatti** jo edellisenä vuonna saavutetulla rutiinilla. Ylituomarina ja taitohypyn lajituomarina oli **Ilkka Stauffer** ULK:sta. Joukkuetarkkuudessa lajituomarina toimi **Ralf "Affe" Norra** SLK:sta. Henkilökohtaisen tarkkuuden lajituomari oli **Ilari "Deekis" Degerlund**. Tuomaristolla oli tuloslaskentaa varten käytössään tietokone, jonka katsottiin helpottaneen työtä suunnattomasti. Kilpailutilanne oli aina selvillä lähes reaaliajassa, heti hyppykierroksen päätyttyä.

Antti Kausalainen ja "Pelti-Cloud" kupu. Epätoivoinen kurotus. Kuva: Antti Kausalainen.

Kilpailu aloitettiin kiistelyllä siitä, millaista pläköä tarkkuuslajeissa käytettäisiin. Sääntöjen mukaan olisi pitänyt käyttää 5 cm:n sähköpläköä ja jos sellaista ei ole käytössä – kuten ei ollut - pitäisi käyttää 5 cm:n perinteistä mallia käsimittauksella. Sellaistakaan ei ollut. Oli ainoastaan 10 cm:n perinteinen käsimittausmalli. Siihen sitten päädyttiin, ja paremmuus saatiin selville niinkin, eikä suurempia muutoksia ollut.

Kilpailut aloitettiin taitohypyillä. Sen jälkeen lajeja vaihdettiin sekä sään rajoitusten mukaan, mutta myös sen varmistamiseksi, että saataisiin SM-arvoon tarvittavat minimihyppymäärät täyteen kaikissa lajeissa, vaikka sään jumalatar äityisikin kiukuttelemaan. Pienistä tuuliongelmista huolimatta kilpailut lopulta onnistuivat sään kannalta hienosti. Kaikissa lajeissa saatiin sääntöjen mukaiset minimihyppymäärät täyteen.

Kisa-artikkeleita laatinut Antti Kausalainen arveli, että taitohypyn tulostaso oli ehkä hieman taantunut, joskin kyseessä saattoi myös olla optinen harha, koska suoritusvirheistä (esimerkiksi vajaat

käännökset tai liian suuret kallistukset käännöksissä ja volteissa) annettavat sakot olivat aikaisempaa ankarampia.

Tuloksia:

HENKILÖKOHTAINEN TARKKUUS			allekirjoitus												
A-Sarja			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Yht.	9.	
1.	Kilpinen, Olavi	LJK	A	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	00.03	00.00	00.05	00.00	00.08	9.
2.	Korhonen, Veikko	TamLK	A	00.01	00.00	00.00	00.02	00.00	00.00	00.03	00.08	00.04	00.07	00.25	43.
3.	Soini, Tatu	LJK	A	00.03	00.08	00.05	00.01	00.00	00.00	00.08	00.00	00.02	00.04	00.31	45.
4.	Savolahti, Kalle	LJK	A	00.07	00.00	00.00	00.06	00.02	00.00	00.29	00.00	00.02	00.00	00.46	33.
5.	Kokkonen, Matti	LJK	A	00.14	00.00	00.00	00.00	00.13	00.00	00.14	00.02	00.00	00.11	00.54	24.
6.	Hirvonen, Esko	P-KLU	A	00.21	00.02	00.10	00.00	00.00	00.00	00.12	00.06	00.06	00.23	00.80	57.
7.	Rantalainen, Ari	IJK	A	00.11	00.10	00.07	00.10	00.04	00.04	00.16	00.00	00.23	00.06	00.91	58.
8.	Ora, Pekka	SLK	A	00.13	00.00	00.07	00.07	00.00	00.00	00.25	00.43	00.06	00.00	01.01	32.
9.	Horppeu, Anssi	ULK	A	00.08	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	01.20	01.28	56.
10.	Autti, Jukka	ULK	A	00.04	00.00	00.11	00.73	00.00	00.03	00.02	00.27	00.00	00.13	01.33	54.
11.	Satamo, Tapio	DLK	A	00.00	00.00	00.04	00.05	00.04	00.00	01.29	00.04	00.07	00.00	01.53	23.
12.	Rutanen, Pekka	ULK	A	00.68	00.06	00.09	00.09	00.03	00.05	00.37	00.00	00.22	00.12	01.71	2.
13.	Laamanen, Jarmo	LJK	A	00.10	00.06	00.00	00.09	00.00	00.00	00.00	00.61	00.85	00.00	01.71	25.
14.	Aittomäki, Reijo	LJK	A	00.26	00.18	00.00	00.02	00.59	00.19	00.20	00.11	00.16	00.05	01.76	52.
15.	Mäki-Kuhna, Jukka	ULK	B	00.46	00.00	00.59	00.07	00.13	00.01	00.02	00.67	00.22	00.07	02.24	18.

HENKILÖKOHTAINEN TARKKUUS															
B-Sarja			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Yht.	9.	
1.	Mäki-Kuhna, Jukka	ULK	B	00.46	00.00	00.59	00.07	00.13	00.01	00.02	00.67	00.22	00.07	02.24	18.
2.	Lötjönen, Esa	IJK	B	00.06	00.05	00.05	00.27	00.56	00.04	00.09	00.64	00.55	01.42	03.73	46.
3.	Karjunen, Asko	P-KLU	B	01.75	00.03	00.90	00.25	00.16	01.39	00.58	00.16	00.07	00.16	05.45	14.
4.	Huhtanen, Harri	SLU	B	00.50	00.07	00.03	00.84	00.15	01.71	00.11	01.36	00.36	00.39	05.52	53.
5.	Kausalainen, Antti	ULK	B	01.22	00.06	00.34	00.08	00.15	00.02	00.04	03.25	00.05	00.54	05.75	1.
6.	Hiitola, Jukka	IJK	B	01.08	00.07	00.05	00.04	00.11	00.89	05.00	00.21	00.08	00.11	07.64	34.
7.	Anttolainen, Markku	JLK	B	00.07	00.09	03.24	00.07	00.09	00.47	00.33	00.25	02.99	00.16	07.76	36.
8.	Ritonen, Juha-Matti	LJK	B	00.14	00.86	01.56	00.30	01.53	00.14	00.67	01.40	00.86	01.82	09.28	38.
9.	Toivonen, Timo	ULK	B	02.45	01.44	00.03	00.00	00.11	00.44	00.05	00.03	00.39	04.77	09.71	10.
10.	Lahti, Jouni	ULK	B	02.70	00.93	00.52	00.11	00.07	00.00	05.00	01.35	00.60	00.21	11.49	4.
11.	Innanen, Juha	IJK	B	01.12	03.20	00.06	00.15	00.89	00.37	00.10	00.17	00.59	05.00	11.65	17.
12.	Lampela, Juha	FLU	B	00.51	02.28	00.04	01.11	00.40	00.63	00.65	01.76	05.00	00.01	12.39	55.
13.	Helo, Tuure	JLK	B	01.51	01.20	00.52	00.44	00.33	00.69	01.08	01.29	03.50	05.00	15.56	21.
14.	Halinen, Ilkka	JLK	B	01.26	05.00	00.54	01.73	03.57	00.14	02.78	01.04	00.12	00.45	16.63	6.
15.	Hartikainen, Mauri	SLK	B	05.00	02.10	02.80	00.05	00.57	01.24	00.45	01.83	02.10	01.04	17.18	44.

HENKILÖKOHTAINEN TAITOHYPPY

A-Sarja			1.	2.	3.	4.	Yht.	9.	
1.	Kilpinen, Olavi	LJK	A	07.70	08.27	07.63	08.33	31.93	9.
2.	Soini, Tatu	LJK	A	08.03	07.93	08.80	08.17	32.93	45.
3.	Horppeu, Anssi	ULK	A	08.47	09.07	08.13	07.87	33.54	56.
4.	Kivinen, Pekka	IJK	A	09.17	09.83	09.03	09.17	37.20	22.
5.	Savolahti, Kalle	LJK	A	09.17	10.23	09.07	09.47	37.94	33.
6.	Aittomäki, Reijo	LJK	A	09.83	10.30	09.57	10.00	39.70	52.
7.	Käyhkö, Risto	P-KLU	A	10.10	09.83	10.03	10.10	40.06	47.
8.	Rutanen, Pekka	ULK	A	10.27	09.77	09.97	10.20	40.21	2.
9.	Heino, Matti	SLU	A	09.50	10.30	11.13	10.07	41.00	12.
10.	Korhonen, Veikko	TamLK	A	10.37	09.40	12.40	09.73	41.90	43.
11.	Lind, Heikki	LJK	A	10.23	10.53	10.20	11.00	41.96	40.
12.	Mäki-Kuhna, Jukka	ULK	B	10.20	10.93	11.10	10.77	43.00	18.
13.	Huusari, Esa	ULK	A	09.53	10.33	12.10	12.33	44.29	30.
14.	Toivonen, Timo	ULK	B	10.93	10.80	11.30	11.43	44.46	10.
15.	Satamo, Tapio	DLK	A	11.43	11.00	11.43	10.73	44.59	23.

HENKILÖKOHTAINEN TAITOHYPPY

B-Sarja			1.	2.	3.	4.	Yht.	9.	
1.	Mäki-Kuhna, Jukka	ULK	B	10.20	10.93	11.10	10.77	43.00	18.
2.	Toivonen, Timo	ULK	B	10.93	10.80	11.30	11.43	44.46	10.
3.	Louhimo, Anne	TamLK	B	12.57	10.50	12.10	10.90	46.07	16.
4.	Kausalainen, Antti	ULK	B	11.97	11.73	11.53	11.00	46.23	1.
5.	Hyppänen, Sisko	ULK	B	11.97	13.23	12.60	12.77	50.57	8.
6.	Kokko, Ilpo	ULK	B	12.57	12.33	12.87	12.97	50.74	27.
7.	Lahti, Jouni	ULK	B	13.43	12.73	12.33	12.27	50.76	4.
8.	Matalalampi, Petri	TamLK	B	13.30	13.30	13.37	12.73	52.70	42.
9.	Lampela, Juha	FLU	B	12.97	13.53	13.20	13.07	52.77	55.
10.	Nieminen, Sinikka	TamLK	B	12.40	13.70	14.10	12.73	52.93	51.
11.	Karjunen, Asko	P-KLU	B	12.77	13.70	13.37	14.10	53.94	14.
12.	Rintala, Juha	TamLK	B	12.80	13.33	16.00	13.57	55.70	31.
13.	Innanen, Juha	IJK	B	14.73	15.13	13.10	13.57	56.53	17.
14.	Anttolainen, Markku	JLK	B	14.20	15.30	13.73	15.03	58.26	36.
15.	Hartikainen, Mauri	SLK	B	16.00	13.47	16.00	12.87	58.34	44.

YLEISKILPAILU

A-sarja

Sija	Nimi	Kerho	Luokka	Tarkk.	Taito	Yht.
1.	Kilpinen, Olavi	LJK	A	1	1	2
2.	Soini, Tatu	LJK	A	9	4	13
3.	Savolahti, Kalle	LJK	A	16	25	41
4.	Hörppö, Anssi	ULK	A	81	9	90
5.	Korhonen, Veikko	TamLK	A	4	100	104
6.	Rutanen, Pekka	ULK	A	144	64	208
7.	Aittomäki, Reijo	LJK	A	196	36	232
8.	Hirvonen, Esko	P-KLU	A	36	225	261
9.	Satamo, Tapio	OLK	A	121	196	317
10.	Autti, Jukka	ULK	A	100	256	356
11.	Mäki-Kuhna, Jukka	ULK	B	225	144	369
12.	Kivinen, Pekka	IIK	A	361	16	377
13.	Kokkonen, Matti	LJK	A	25	361	386
14.	Rantalainen, Ari	IIK	A	49	576	625
15.	Lind, Heikki	LJK	A	625	121	746

YLEISKILPAILU

B-sarja

Sija	Nimi	Kerho	Luokka	Tarkk.	Taito	Yht.
1.	Mäki-Kuhna, Jukka	ULK	B	1	1	2
2.	Kausalainen, Antti	ULK	B	16	16	32
3.	Toivonen, Timo	ULK	B	64	4	68
4.	Karjunen, Asko	P-KLU	B	9	121	130
5.	Lahti, Jouni	ULK	B	81	49	130
6.	Lampela, Juha	FLU	B	121	81	202
7.	Anttolainen, Markku	JLK	B	36	196	232
8.	Hyppänen, Sisko	ULK	B	225	25	250
9.	Lötjönen, Esa	IIK	B	4	256	260
10.	Innanen, Juha	IIK	B	100	169	269
11.	Nieminen, Sinikka	TamLK	B	196	100	296
12.	Hiitola, Jukka	IIK	B	25	289	314
13.	Matalalampi, Petri	TamLK	B	256	64	320
14.	Louhimo, Anne	TamLK	B	324	9	333
15.	Hartikainen, Mauri	SLK	B	144	225	369

JOUKKUETARKKUUSHYPPY

	1.	2.	3.	4.	Yht.	Summa
1. LJK I						
Savolahti, Kalle	00.00	00.00	00.03	00.00	00.03	
Kilpinen, Olavi	00.00	00.09	00.00	00.00	00.09	
Laamanen, Jarmo	00.00	00.05	00.00	00.00	00.05	
Soini, Tatu	00.00	00.09	00.00	00.00	00.09	
Ritonen, Juha-Matti					00.00	00.26
2. Reissumiehet						
Heino, Matti	00.00	00.00	00.08	00.00	00.08	
Satamo, Tapio	00.41	00.00	00.08	00.00	00.49	
Korhonen, Veikko	00.00	00.11	00.05	00.05	00.21	
Hörppö, Anssi	00.05	00.03	00.00	00.00	00.08	00.86
3. Karjalan Pojat						
Ora, Pekka	00.05	00.03	00.07	00.00	00.15	
Rantalainen, Ari	00.10	00.16	00.00	00.00	00.26	
Kivinen, Pekka	00.10	00.00	00.00	00.07	00.17	
Lötjönen, Esa	00.00	00.77	00.03	00.06	00.86	01.44
4. ULK						
Mäki-Kuhna, Jukka	00.00	00.00	00.05	00.06	00.11	
Kausalainen, Antti	00.17	00.00	01.20	00.21	01.58	
Lahti, Jouni	00.10	00.10	00.10	00.34	00.64	
Toivonen, Timo	00.14	00.10	00.19	00.00	00.43	
Hyppänen, Sisko					00.00	02.76
5. LJK II						
Aittomäki, Reijo	00.34	00.17	00.00	00.33	00.84	
Rekola, Tapani	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00	
Lind, Heikki	00.44	00.00	00.21	02.36	03.01	
Kokkonen, Matti	00.08	00.00	00.05	00.00	00.13	
Laitinen, Hannu					00.00	03.98

6. 201	1.	2.	3.	4.	Yht.	Summa
Rutanen, Pekka	00.01	00.00	00.05	00.00	00.06	
Anttolainen, Markku	00.00	00.07	00.23	01.50	01.80	
Palmu, Markku	00.07	00.03	00.25	00.13	00.48	
Autti, Jukka	00.78	01.21	00.26	00.03	02.28	
						04.62
7. SLU	1.	2.	3.	4.	Yht.	Summa
Pihlava, Markku	00.09	00.17	00.07	00.51	00.84	
Mynntti, Jorma	00.37	00.47	00.07	00.37	01.28	
Huhtanen, Harri	00.47	00.15	00.04	00.79	01.45	
Kakko, Juha	00.18	01.78	00.51	01.54	04.01	
						07.58
8. JoKu	1.	2.	3.	4.	Yht.	Summa
Käyhkö, Risto	01.62	00.07	00.46	00.05	02.20	
Hirvonen, Esko	00.24	00.05	01.14	01.15	02.58	
Karjunen, Asko	03.23	00.08	00.40	00.46	04.17	
Salonen, Risto	00.41	00.00	00.17	00.00	00.58	
						09.53
9. Tampere	1.	2.	3.	4.	Yht.	Summa
Niittymies, Mauri	00.00	00.00	00.00	00.10	00.10	
Arponen, Juhani	00.25	00.30	00.09	00.38	01.02	
Saarinen, Timo	05.00	00.00	00.19	00.01	05.20	
Nieminen, Sinikka	00.90	00.63	01.64	00.28	03.45	
						09.77
10. Hurraa	1.	2.	3.	4.	Yht.	Summa
Louhimo, Anne	02.63	00.28	00.94	01.68	05.53	
Rintala, Juha	00.41	00.45	00.47	00.66	01.99	
Matalalampi, Petri	01.53	01.35	00.21	00.28	03.37	
Rajala, Mauri	00.27	01.13	01.46	00.05	02.91	
						13.80

Kilpailussa perittiin ensimmäistä kertaa LuKT:n päättämänä kalustomaksu, jolla oli tarkoitus helpottaa kilpailussa tarvittavan kaluston hankintaa. Kuten edellä kävi ilmi, edes sääntöjen mukaisia sähköpläkiä ei ollut käytettävissä. Videolaitteisto oli, mutta se oli lainattu Utin Laskuvarjokerholta. Liitolla ei sellaista vielä tässä vaiheessa ollut. Mutta ei ollut rahaakaan, tarpeeksi. Kalustomaksun suuruudeksi oli LuKT päättänyt keväällä 2 markkaa per kilpailuhyppy, joka järjestäjän piti periä osana kilpailijoilta perittäviä kisamaksuja. Kilpailuhyppyjä kertyi tulosluettelon mukaan 946, mikä tuotti – mikäli tilitykset tehtiin oikein – 1 892 markkaa. Summalla olisi ehkä saanut yhden viiden sentin sähköpläkän, mutta ei vielä näyttölaitetta...

Kisahifistelyä tai nostalgiaa kaipaaville suositellaan vierailua Senior Skydivers ry:n verkkosivujen osioissa, joista löytyy laveampia kuvauksia kisatapahtumista sinne taltioiduista *Laskuvarjourheilusta* (3/1982) ja *Ilmailun* (10/1982) kisa-artikkelista.

Ilmailun jutun lopussa Antti Kausalainen kehui kisan hyvää onnistumista ja Härmälän kentän erinomaisia puitteita. Hän piti vahinkona, että nämä olivat viimeiset kisat Härmälässä: **”Suutarisen Reiskan äänessä oli hiven haikeutta, kun hän kuulutti arvon yleisölle ja kilpailijoille: ”Jos teillä on aikaa, niin katsokaapa tuonne kentän etelälaidalle. Siellä poistuu kappale Härmälän historiaa.” Tampereen Laskuvarjokerhon vuosia palvellutta parakkia oli juuri alettu purkaa pois tieltä ...”**

Suomen Ilmailuliitto ry. 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82

Tampereen Laskuvarjokerho ry: SM-82 Tampere; Viralliset tulokset

Laskuvarjourheilu 3/1982

Ilmailu 10/1982

Tampereen Laskuvarjokerho ry 1993: Tampereen Laskuvarjokerho 25 vuotta

Virpi Talja/Raija Syyrakki 1995: Ensimmäiset 25 vuotta, Jyväskylän Laskuvarjokerho 1970–1995

Relatiivihyppyjen SM-82

Kilpailun järjesti tämän lajin suurin ja kaunein eli Suomen Laskuvarjokerho. Kilpailupaikka oli luonnollisesti Malmin-Malmin lentoasema. Varsinainen kilpailuaika oli 24.-28.7.1982. Kilpailua edelsi

harjoitusleiri, jonka tarkoituksena oli paitsi mahdollista ”maakunnan väelle” tutustuminen hyppykoneeseen, myös jakaa kaikille taiteenalasta kiinnostuneille relatiivihyppäämisen syvimpiä viisauksia. Viisaustarkoituksessa oli paikalle saatu norjalainen **Karl Arneberg**, joka oli syöllistynyt vastaavaan toimintaan Suomessa jo edellisenä vuonna. Harjoitusleiri alkoi 17.7.1982.

Kilpailulla ja erityisesti siihen liittyneellä valmennusleirillä oli suurena tavoitteena jakaa relatiivin ihannuutta kaikille aiheesta kiinnostuneille ympäri tasavallan. Aivan täysin ei tässä onnistuttu. Leiriin osallistui vähänlaisesti ulkopaikkakuntalaisia. Valmentajaksi kutsuttu Arneberg turhautui valmennettävien vähyyden vuoksi. Hänen viestinsä kuitenkin oli, että Helsingissä on jo sellainen relatiivin tietotaito, että maakunnan väki voi sitä hakea sieltä, ei tarvitse mennä merta edemmäs kalaan, *Laskuvarjourheilun* kisajutun mukaan: ”...Tieto on SLK:ssa, toimittakaa sitä eteenpäin!”

SM-kilpailuun osallistui 38 kilpailijaa, seitsemän neljän hyppääjän ja kolme kahdeksan hyppääjän joukkuetta. Osanottajien suuri enemmistö oli Helsingistä, mutta Oulusta oli saapunut kahdeksan hyppääjän joukkue, jonka jäsenistä pääosa hyppäsi myös neljän hyppääjän lajissa. Heidän lisäksi oli mukana lappeenrantalainen (Imatran Ilmailuyhdistyksen lappeenrantalaisryhmä) 4-miehininen joukkue. Lisäksi joukossa oli eri joukkueisiin jakautuneina ”irtohyppääjiä” myös Tampereelta ja Tukholmasta.

Kilpailun ylituomarina toimi SLK:n **Kari Tusa**. Tuomaristolla oli nyt käytettävissään kerhon uutukainen videolaitteisto, joka sai näin varsinaisen tulikasteensa.

Hyppykoneena oli luonnollisesti järjestävän kerhon Pilatus Turbo Porter, jota parempaa kisakonetta ei voisi edes kuvitella. Kone nousi nopeasti ja tuli alas vielä nopeammin. Kone kuljetti kerrallaan kaksi nelimiehistä tai yhden kahdeksan hyppääjän joukkueen. Koneen suuren kapasiteetin vuoksi yhdelläkin koneella saatiin hyppytoimintaa toteutettua ilman keskeytyksiä.

Sää suosi kilpailuja. Molemmissa lajeissa saatiin hypättyä täydet kymmenen hyppykierrosta. Tuloluettelossa helsinkiläiset olivat odotetusti parhailla sijoilla, joskin Oulun Tervaporvarit joukkue sijoittui neljän sekvenssissä kolmanneksi. SLK:n *Sikakiilarit* voitti odotetusti ja selvästi neljän sekvenssin, vaikka joukkueella oli ollut pieniä ongelmia: yksi joukkueen jäsenistä ei saanut lomaa kisatapahtumaan ja toinen mursi jalkansa harjoitusviikon alussa.

Kahdeksan sekvenssissä voitto tuli myös kotiin Helsinkiin, murskalukemin. Vaikka oululaiset olivat neljän sekvenssissä pärjänneet hyvin, puutteellinen isompien kuvien harjoitus näkyi vaatimattomampana tuloksena.

Laskuvarjourheilun numerossa 4/1982 löytyy **Henri Pohjola**isen kirjoittama laajempi ja yksityiskohdaisempi artikkeli kisatapahtumasta. Hän pohdiskeli jutussaan muun muassa tuomari toimintaa, jossa hänen mielestään näkyivät tuomarien linjaerot. Huomio saattoi olla aivan oikea, koska videotuomarointi oli vielä Suomessa melko uutta, eikä tuomarien harjoitusmateriaalia vielä ollut kertynyt.

Tulosluettelon mukaan kilpailuissa hypättiin yhteensä 520 hyppyä. LuKT:n päätöksen mukaan kilpailumaksujen yhteydessä oli perittävä kalustomaksuna 2 markkaa per kilpailuhyppy. Tästä kilpailusta oli siis tilittävä SIL:n kilpailukalustokassaan 1 040 markkaa. Konventionaalisten lajien kalustomaksut olivat 1 892 markkaa. Nämä kaksi SM-kilpailua tuottivat kilpailukalustoon sijoitettavaa rahaa yhteensä 2 932 markkaa. LuKT:n lokakuussa tekemän päätöksen mukaan rahaa tullaan käyttämään seuraaviin kohteisiin: videonauhat, sekuntikellot, sähköpläkä, tuulimittari.

Aikaisempina vuosina oli LuKT käynyt keskustelua joukkueiden nimistä ja päätynyt ratkaisuun, että olisi käytettävä kerhojen nimiä erikoisiksi koettujen ”Buskuri Boys” tai ”Sikakiilarit” sijasta. Päätös toimi yhden vuoden ajan, silloinkin vain melkein. Vuoden 1981 RW-SM-kilpailuissa noudatettiin LuKT:n päätöksiä nimien osalta. Samoihin aikoihin järjestetyissä taito- ja tarkkuuslajien SM-

kilpailuissa noudatettiin myös – melkein. Kaikki muut joukkuetarkkuuden joukkueet oli nimetty kerhojen mukaan, paitsi yksi: ”Reissumiehet” niminen joukkue on näköjään tuloluettelon perusteella saanut armon olla oma itsensä. Keskustelu joukkueiden nimistä ei jatkunut vuoden 1981 jälkeen, kuten alla olevasta tuloluettelosta näkyy.

Tuloksia:

4-sekvenssi (10 kierrosta)

Pisteitä yhteensä

1. Sikakiilarit (Jari Holopainen, Hannu Havia, Jouko Hoviniemi, Jarmo Karjalainen, Henri Pohjolainen)	65
2. Quasimodo (Hannu Leskinen, Mika Ekström, Kari Niemi, Markku Puro, Matti Veikkola)	43
3. Tervaporvarit (Raimo Ahola, Petri Ahola, Raimo Karhu, Raimo Kempainen, Merja Linna)	35
4. Videoviihdettä (Raimo Rohkimainen, Auli Myllymäki, Marinka Laine, Tero Toukonen, J. Heikkinen)	33
5. Stand By (Pentti Selenius, Mauri Hartikainen, Esa Nykänen, Matti Karjalainen, Sari-Anna Pakarinen)	32
6. Ummagumma (Esa Mikkonen, Pauli Belik, Petri Mäkinen, Johanna Vuorio, Kai Raukola)	29
7. Lappeenranta (Pekka Kivinen, Risto Piiparinen, Kimmo Seppä, Jukka Hiitola, Juha Innanen)	7

8-sekvenssi (10 kierrosta)

1. SLK 1 (Jari Holopainen, Hannu Havia, Jouko Hoviniemi, Jarmo Karjalainen, Henri Pohjolainen, Sari-Anna Pakarinen, Matti Veikkola, Jukka Heikkinen, Päivi Lappalainen)	33
2. The Wall (Mika Ekström, Auli Myllymäki, Mauri Hartikainen, Matti Karjalainen, Pauli Belik, Johanna Vuorio, Petri Mäkinen, Esa Mikkonen, Tero Toukonen)	18
3. Luis Rivatti and Points Masina (Raimo Ahola, Raimo Karhu, Merja Linna, Matti Mertala, Petri Ahola, Raimo Kempainen, Raimo Rohkimainen, Timo Männistö)	6

Kilpailujen aikana, tarkemmin sanottuna 8-sekvenssin ensimmäisellä hypyllä, SLK I teki uuden Suomen ennätyksen: 6 pistettä. LuKT hyväksyi ennätyksen viralliseksi lokakuussa 1982.

Suomen Ilmailuliitto ry, 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82

Suomen Laskuvarjokerho ry: RW-SM-82 tulokset (Lista korjattu 28.2.1982/Kari Tusa)

Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1., 18.10.1982: Laskuvarjotiedote 5/82

Laskuvarjourheilu 4/82

Artisti maksaa – Hena protestoi

Historiahepun suosikkisarjassa ”Kummeli” kerrottiin, että ”artisti maksaa”. Sarjoissa näin aina kävikin: artisti maksoi itse. Myös laskuvarjourheilussa ilmiö oli tuttu. Ei ollut rahakasta Olympiakomiteaa tai muuta isoa urheilujärjestöä. Oli vain SIL, jonka vaatimattomaksi koettua tukea edustusurheilijoille protestoitin. Helsinkiläinen Suomen mestari **Henri ”Hena” Pohjolainen** protestoi elokuun 1982 *Ilmailussa* Ilmailuliiton kovin vähäisiä tukia laskuvarjokilpailujoukkueille. Hänen mielestään edustusjoukkueissa maailman turuille lähetetyt edustusjoukkueiden hyppääjät olivat aina joutuneet hankkimaan kilpailumatkavaransa lähes kokonaan itse. Pohjolaisen sanoin:

”...Avustukset, joita yleisesti olemme saaneet, ovat olleet kautta aikojen minimaaliset ja varoja ovat keränneet hyppääjät itse henkilökohtaisella panoksellaan ja uhrautumisellaan. Tällä hetkellä tilanne tuntuu todella masentavalta, ainakin kilpailevista relatiivihyppääjistä...”

Pohjolaisen kuvaamassa esimerkissä nelimiehininen joukkue hyppää 100 harjoitushyppyä (á 35 mk) ennen SM-kilpailuja. SM-kilpailussa maksetaan osallistumismaksut ja oma ylläpito kentällä. Kirjoituksen mukaan joukkueen kulut saattoivat olla jo ennen kisamatkaa jopa 20 000 – 30 000

markkaa, joka koostuu harjoitushypyistä ja SM-kisamaksuista. SM-kilpailuihin osallistuminen oli aina pakollista ennen edustusmatkoja, koska ne olivat SM-statuksensa lisäksi myös karsintakilpailuja PM- ja MM-kilpailuihin. Kun sitten valittu joukko lähtee edustustehtävään, maksaa SIL matka-avustusta vain muutamia satasia osanottajaa kohden. Loput kaivetaan itse jostakin. Rahalliset, mutta myös muut uhraukset ovat suuria.

Ilmailuliiton toiminnanjohtaja **Jaakko Kaskia** vastasi Pohjolaiselle samassa *Ilmailun* numerossa. Hänen vastauksessaan korostettiin, että koko systeemissä on pääsääntönä se, että se, joka harrastaa, maksaa itse harrastuksensa. Eri liikuntamuodoissa on yleisenä periaatteena, että yhteiskunta pyrkii

järjestämään liikuntatoiminnalle perusedellytykset, mutta varsinaisesta toiminnasta aiheutuvat kulut jäävät järjestöjen, tässä tapauksessa ilmailukerhojen hoidettavaksi.

Laskuvarjourheilija, nykyään USA:ssa vaikuttava menestynyt laskuvarjoalan yrittäjä Henri Pohjolainen Suomen edustusjoukkueessa RW-World Cup kilpailussa Kanadassa 1983. Kuva: Eero Kausalainen.

Valtakunnalliset liikuntajärjestöt saavat perusedellytyksen luomiseksi ja toiminnan yleiseksi järjestämiseksi saavat valtionapua, esimerkiksi SIL saa sitä opetusministeriöltä. Paikallisella tasolla toimintaa tukevat kunnat, jotka puolestaan voivat saada osan myöntämistään avustuksista takaisin valtionosuuksina.

SIL:n toiminnanjohtaja Jaakko Kaskia esittelemässä SIL:n toimintaa laskuvarjoväen syyspaneelissa marraskuussa 1978. Kuva: Arto Mattila.

Kun sitten pohditaan SIL:n avustuksia, on niillä rajana mm. valtionavustuksen niukkuus. Valtionavustukset olivat kuitenkin muihin urheilumuotoihin verrattuna täysin vastaavat, ei ainkaan huonommat. Ongelmana kuitenkin on, että ilmailu on yksittäisen suorittajan kohdalla kovin kallista vaikkapa hölkkäämiseen verrattuna. Ilmailussa kulut ovat moninkertaisia useimpiin muihin urheilumuotoihin verrattuna. Valtionavustuksissa ei kuitenkaan tätä eroa huomioida. Yksi liiton ongelmista on myös moisiin muihin valtakunnallisiin urheilujärjestöihin verrattuna suhteellisen pieni jäsenmäärä. Avustuksissa ja valtionavuuksissa sillä on Ilmailuliiton kannalta epäedullinen vaikutus.

Julkisista varoista päättää valtakunnan tasolla ministeriöiden (opetus- ja valtionvarainministeriö) virkamiehet, valtion urheiluneuvosto ja ta-

savallan hallitus ja eduskunta. Kuntatasolla päätöksiä tekevät kunnan liikuntalautakunta, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto.

SIL:n sisäinen varainjako taas tapahtuu liiton luottamusmieselinten (keskustoimikunnat, hallitus) tekemien ratkaisujen perusteella ja siten, että kunakin vuonna valitaan painopisteet, esim. jonkin lajin MM-kisat, joihin satsataan.

Kaskia ei edellä ottanut kantaa varsinaiseen varainkeräykseen. Ilmailuliiton sisältä asioita tarkastellut Historiaheppu toteaa, että valtionapujen rinnalla liitolla oli toki yleistä varainkeräystä, jonka tärkeimpinä instrumentteina olivat *Ilmailun* mainostuotot, SIL:n lennokkipakkaamon tuotot ja tietenkin jäsenmaksutulot. Sen lisäksi oli lajikohtaista ja projektiokohtaista varainkeräystä. Laskuvarjopuolella tätä oli ollut tuotoiltaan nappikauppaan verrattavat MM-paitabisnekset, avustusten anelu kerhoilta sekä uusimpana innovaationa kalustomaksu. Kaikissa näissä tuotot olivat yleensä marginaalisia. Yksittäisiä poikkeuksia oli. Purjelentäjien joukosta löytyi muutamia henkilöitä, jotka pystyivät erilaisin projektein keräämään merkittäviäkin summia kisajoukkueille. Laskuvarjourheilun puolella olivat joukkueenjohtajat silloin tällöin pystyneet hankkimaan yksittäisiin kilpailuihin jotain, joskus merkittäviäkin matka-avustuksia, puhdasta riihikuivaa tai erilaista materiaalia, kuten asusteita, kasseja ja niin edelleen. Kyse oli kuitenkin yksittäisistä tapauksista.

Pohjolainen ei oikeastaan saanut ainakaan toivomaansa vastausta. Kaskia vastasi lähinnä siihen, miksei meillä ole enempää jaettavaa. Pohjolaisten protesti oli perusteltu. Tulevina vuosina pyrittiin kehittämään erilaisia järjestelmiä varojen keräämiseen, esimerkiksi urheilijarahastoja, joiden avulla yksittäinen urheilija pystyy hallinnoimaan saamiaan sponsorirahoja siten, että varojen hankinta tapahtuu laillisesti ja silti veroja välttämällä. Tämä ei kuitenkaan ollut vielä tilanne vuonna 1982.

Pohjolaisten mielestä SIL:n tuki oli kovin vaatimaton. Ei ollut väärässä. Keväällä julkaistiin LuKT:n esitys (päätös) kilpailu- ja valmennustoimintaan budjetoitujen varojen jaosta. Sitä on esitelty jo edellä, mutta se sopii tähän muistin virkistämiseksi:

- 1 000 markkaa relatiivivalmentajan kuluihin
- 1 000 markkaa taito/tarkkuusvalmennukseen
- 3 500 markkaa PM-edustusjoukkueelle
- 10 000 markkaa MM-joukkueelle

Rahasummat olivat kovin vaatimattomia, mutta SIL:lla oli sentään yksi etu, jota ei ollut millään muulla urheilujärjestöllä. Etu oli rahallisesti arvokas, jonka vuoksi siitä ei paljon huudeltu liiton ulkopuolelle. Eikä etu näkynyt liiton talousarviossa. SIL sai näihin aikoihin Finnair Oy:ltä vuosittain noin sata va-paalippua – pääosin 100 prosentin alennuksilla, mutta joukossa myös muutamia 50 prosentin alennuslippuja - lähes kaikkiin kohteeseen, mihin Finnair lensi reittilentoja. Lipuista maksettiin muutamien kymppien verran lentokenttäveroa ja 50-prosenttisesta verojen lisäksi enemmän. Lippuja käytettäessä ei tosin ollut paikanvarausoikeutta, mutta kun se huomioitiin matkasuunnitelmassa, kohteeseen päästiin muutamaa harvinaista poikkeusta lukuun ottamatta käytännössä aina.

Vaikka yleisesti ottaen SIL:n edustusurheilijalla meni rahoituksen suhteen huonosti, poikkeuksia oli, kuten huomaamme seuraavasta tarinasta. Aina ei artisti maksanut, ainakaan paljon...

Ilmailu 8/1982

Suomen Ilmailuliitto ry, 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82

Eero Kausalainen 25.3.2024

XVI MM-kilpailut taito- ja tarkkuuslajeissa, Lučenec, Tšekkoslovakia

LuKT nimesi huhtikuussa 1982 Suomen edustusjoukkueen johtajaksi **Hannu Laitisen**. Kilpailijoiksi nimettiin myöhemmin SM-menestyksen perusteella **Olavi Kilpinen**, **Veikko Korhonen**, **Anssi Horppu**, **Tatu Soini** ja **Kalle Savolahti**. Joukkueen tuomariksi oli edellisessä CIP:n kokouksessa

hyväksytty **Iikka Stauffer**. Joukkue oli Korhosta lukuun ottamatta täysin kymenlaaksolainen, koska kaikki muut olivat Utin tai Kouvolan seuduilta.

Vaikka joukkueenjohtaja Laitinen nimettiin tehtäväänsä vain runsaat neljä kuukautta ennen kilpailun alkua, hän pani tuulemaan. Edellisessä tarinassa **Henri Pohjolainen** oikeutetusti kritisoi SIL:n vaatimattomia kilpailumatka-avustuksia. Tälle MM-joukkueelle hoidettiin varainhankinta osaavan ja aikaansaavan joukkueenjohtajansa ansiosta tavalla, johon Pohjolainenkin olisi voinut olla tyytyväinen. Laitisen aikaansaannokset matkan rahoituksen osalta olivat laskuvarjourheilun piirissä ylittämättömät. Kisamatkan rahoituksesta SIL hoiti noin 40 %, joukkueen hoitaessa itse (laskuvarjourheilun ystävien ja sponsoreiden avulla) loput 60 prosenttia. *Laskuvarjourheilun* kisajutun yhteydessä julkaistu sponsorilista oli komea, mukana kymmenen liikeyrityksen lisäksi myös kymmenen laskuvarjokerhoa, LjK, *Laskuvarjourheilu* ja joukkuetta eri tavoin auttaneita yksityishenkilöitä

Suomen joukkue ja kanadalaisvahvistus, takarivissä vasemmalta Olavi Kilpinen, Veikko Korhonen, Kaisa (Kathy) Kangas, Anssi Horppu ja Hannu Laitinen, eturivissä Tatu Soini ja Kalle Savolahti. Kuva: via Anssi Horppu.

Joukkueen jäsenten ei tarvinnut osallistua lainkaan matkan ja sitä edeltäneen harjoitusleirin kustannuksiin. Joukkueessa kilpailijana ollut ”Vexi” Korhonen kommentoi joukkueen saamaa rahallista tukea *Laskuvarjourheiluun* (4/1982) laatimassaan kirjoituksessa:

”...MM-82 joukkue valmentautui entiseen tapaan joukkueenjohtajan johdolla. Joukkueella oli Laitisen Hannun erinomaisen työn ansiosta mahdollisuus mm. ilmaisiin harjoitushyppyihin leireillä. Ja mikä uskomattominta, vielä jälkeinpäin singahtaa rahoja tilille bensarahoiksi, kun piti Tampereelta asti vääntäytyä treenaamaan. Uskokaa tai älkää...”

Korhosen mainitsemilla hyppyleireillä Utissa SM-kisan jälkeen kertyi hyppyjä 40–60 miestä kohden.

Kilpailu järjestettiin 6.-20.8.1982. Kilpailupaikka Lučenec oli noin 30 000 asukkaan kaupunki Tšekkoslovakiassa Slovakiassa lähellä Unkarin rajaa. Nykyään Tšekki ja Slovakia ovat kaksi eri maata, mutta vuonna 1982 oli vain yksi valtio. Maa jakautui Neuvostoliiton hajoamisen jälkijärityksenä 1.1.1993 rauhanomaisesti kahteen osaan, Tšekin ja Slovakian tasavaltoihin. Joukkue piti pientä kisapaikkakuntaa erinomaisena, majoitus suurehkoissa kerrostalossa olevassa oppilasasuntolassa oli

toimiva ja kuljetukset 7 kilometrin päässä olevalle kentälle sujuivat. Myös kaupunki huomioi kilpailut ja kilpailijat monin tavoin.

Kilpailussa käytettiin hyppykoneina Itä-Euroopan maissa tavanomaista, suomalaisillekin jo kovin tutuksi käynyttä An-2 koneita. Hyppykoneita oli riittävästi ja pilotit olivat ammattilaisia. Järjestelyt kilpailupaikalla olivat joukkueen mielestä hyvät. Tavanomaisten maalialueen läheisyyteen sijoitettujen telttojen sijasta jokaisella joukkueella oli parakkiviilu, jossa oli tuomareiden videojärjestelmään kytketty televisiovastaanotin. Videojärjestelmää ei ollut vielä kehitetty täysin valmiiksi, joten sen toiminnassa oli toivomisen varaa. Joukkueen mielestä mahdollisuus nähdä kishyppyjä videolta antoi aikaisempiin kilpailuihin verrattuna paljon paremman kuvan kilpailulajista.

Anssi Horppu hypyn jälkeen. Kuva: via Anssi Horppu.

Taitohypyn tuomarointi tapahtui maavideoiden avulla. Tulostyöskentely tapahtui tietokoneen avulla, joskin joukkueenjohtajan esittämän ar-

vion mukaan Tampereen SM-kisoissa tulospalvelu oli huomattavasti joustavampaa.

Joukkuehypylle valmistautumassa Olavi Kilpinen (vas.), Tatu Soini, Kalle Savolahti ja Anssi Horppu. Kuva: Anssi Horppu.

Taitohypyn tuomarointilinja oli ankara. Samaa mieltä olivat joukkueenjohtaja, mutta myös kilpailussa tuomarina toiminut, suomalaisille

monista aiemmista yhteyksistä tuttu **Helmut Schlecht**, jonka mielestä tuomarilinja oli taitohypyn surma. Joukkue saattoi tämän itse todeta videon avulla. Virheistä sakotettiin ankarasti, puhtaita sarjoja ei juuri nähty.

Tarkkuudessa oli uusi sääntö, joka ei ollut aiemmin saavuttanut Suomen joukkuetta: hyppykengän oli oltava tasapohjainen ja sen kantaosan oli oltava halkaisijaltaan vähintään 3 cm. Joukkueen jäsenet olivat sääntöä tuntematta voleskelleet kenkiään, mutta onneksi kaikkien kengät kuitenkin läpäisivät startissa tapahtuneen tarkastuksen. Kilpailussa hypättiin 5 cm:n sähköpläkälle. Sekin oli

osittain uusi asia suomalaisille, koska – kuten muistamme edellä olleesta SM-82 kisajutusta – SM-kilpailuissamme hypättiin vielä 10 sentin halkaisijaiselle pläkälle. Sääntö 5 sentin pläkstä oli kyllä tiedossa, mutta ei ollut vaatimuksen täyttävää sähköpläkää. Harjoitusta pienemmälle sähköpläkälle ei ollut saatu ennen kilpailua. Käytännössä harjoittelu aloitettiin ensimmäisillä kisaohjelmilla. Ensin meni huonosti, sitten hieman parani. Totuttua pienempi maalipiste ja oikuttelevat tuuliolosuhteet aiheuttivat tarkkuuslajeihin hajontaa

Sää suosi kilpailuja niin, että kaikissa lajeissa saatiin suoritettua täydet kilpailukierrokset.

Virallisia tuloksia ei ole SIL:n arkistosta löytynyt. Tuloksia Ilmailu-lehden mukaan:

Henkilökohtainen tarkkuus (10 kierrosta):

1.	Bernd Wiesner	DDR	0,01 m
2.	Nikolaj Usmajev	Neuvostoliitto	0,04
3.	Jurgen Boehme	DDR	0,05
13.	Kalle Savolahti		0,10
17.	Anssi Horppu		0,11
39.	Veikko Korhonen		0,18
52.	Olavi Kilpinen		0,24
101.	Tatu Soini		1,22

Henkilökohtainen tarkkuus, naiset (10 kierrosta)

1.	Cheryl Stearns	USA	0,08

Taitohyppy (4 kierrosta):

1.	Maurice Fernandez	USA	28,54 s.
2.	Jan Sofranek	Tšekkoslovakia	28,99
3.	Vjaleslav Valunas	Neuvostoliitto	29,05
33.	Anssi Horppu		33,65
39.	Tatu Soini		34,45
59.	Olavi Kilpinen		36,92
65.	Veikko Korhonen		37,90
76.	Kalle Savolahti		40,09

Taitohyppy, naiset (4 kierrosta)

1.	Irina Wallkoff	DDR	29,71

Henkilökohtainen yleismestaruus

1.	Bernd Wiesner	DDR	50 pistettä
2.	Christian Lubbe	Ranska	52
3.	Nikolaj Usmajev	Neuvostoliitto	104
17.	Anssi Horppu		1 378
44.	Veikko Korhonen		5 746
45.	Kalle Savolahti		5 945
47.	Olavi Kilpinen		6 185
76.	Tatu Soini		11 722

Henkilökohtainen yleismestaruus (naiset)

1.	Larisa Koriceva	Neuvostoliitto	25

Joukkuetarkkuus (4 kierrosta):

1. Ranska	0,22 m
2. Saksan Liittotasavalta	0,28
3. Australia	0,29
11. Ruotsi	0,79
16. Suomi (Korhonen, Savolahti, Kilpinen, Horppu, Soini)	1,55
19. Tanska	2,33

Joukkuetarkkuus (naiset)

1. Bulgaria	0,33

Maiden välinen kilpailu:

1. DDR	1 826 pistettä
2. Ranska	1 886
3. Neuvostoliitto	1 886
9. Suomi	18 409
15. Tanska	18 635
18. Ruotsi	18 962

Maiden välinen kilpailu (naiset)

1. Tšekkoslovakia	1 834

Suomen Ilmailuliitto ry, 16.4.1982: Laskuvarjotiedote 2/82
 Laskuvarjourheilu 3/1982
 Laskuvarjourheilu 4/1982
 Ilmailu 10/82

Sikakiilarit vuonojen maassa

Likimain samaan aikaan, kun Suomen taito- ja tarkkuushyppääjien parhaimmisto yritti osua pyöreeän lätkään Tšekkoslovakiassa, matkusti RW-SM-kilpailujen 4-sekvenssin voittajajoukkue Norjan Fyresdalissa 14.-22.8.1982 pidettävään PM-kilpailuun. Käytettävissä olevasta lähdeaineistosta ei

selviä, miksi 8-sekvenssin voittajajoukkue ei lähtenyt tähän kilpailuun. Todennäköinen syy voi olla jo edellä muutamaaan kertaan käsitelty Ilmailuliiton vaatimaton avustus.

Suomen edustusjoukkueen kilpailijat Fyresdalin kentällä, vasemmalta Hannu Havia, Jouko Hoviniemi, Jari Holopainen, Jarmo Karjalainen ja Henri Pohjolainen. Kuva: Eero Kausalainen.

Fyresdal sijaitsee etelä-Norjassa noin 175 kilometriä Oslosta lounaaseen. Siis keskellä ei-

mitään. Sieltä kuitenkin löytyi tyhjän oloinen lentokenttä, pitkällä päällystetyllä kiitotiellä. Kun kilpailujoukkue saapui paikalle, siellä ei ollut ketään. Järjestäjien ennakkovalmistelut olivat olleet vaatimattomia, mutta vähäisiä.

Toinen hyppykoneista de Havilland DH.104 Dove wannabe pilottien arvioitavana: Essi ja tuleva hyppääjä (10 vuoden kulluttua) Sasu Kausalainen. Kuva: Eero Kausalainen.

Kisajärjestelyt – sitten kun niitä alkoi näkyä - tapahtuivat kaikilta osiltaan ”viime hetkellä” periaatteella. Vaikka järjestelyjen osalta kaikki tapahtuikin ”viime hetkellä tai vähän sen jälkeen” saatiin kilpailut kuitenkin vietyä onnistuneesti läpi, molemmat lajit täydellä kymmenen kierroksen ohjelmalla. Kisakoneina olivat SLK:n entinen OH-POA, Norjaan myyty ”höry-Porter” (Pilatus PC-6/340 Porter) sekä kaksimoottorinen De Havilland Dove (de Havilland DH.104 Dove). Pilatus Porter oli toki tuttu Suomen joukkueelle, mutta Dove ei. Siitä aiheutui ongelma: kilpailukoneita oli kaksi erityyppistä, mutta harjoitushyppäjä annettiin vain yksi.

Suomi oli Norjaan verrattuna ollut kehityksen kärkimaa vuonna 1982 - jos puhutaan hyppytiirailusta. Norjassa ei hyppykisoissa videoita vielä katseltu. Kiikarilla katsottiin tarkasti ja sen jälkeen uusintakatselu muisteleamalla. Kuvassa Suomen joukkueen tuomari tähystää kisajärjestäjän käyttöön osoittamalla välineellä. Taustalla näkyy melko korkea vuori, joka järjestäjän piti huomioida hyppypaikkaa määrittäessään. Kuva: Eero Kausalainen.

Toinen ongelma oli, että kisajärjestäjä edellytti, että joukkueet maksavat uusintahypyistä erikseen. Tämä vaatimus oli epäreilu siksi, että uusintahyppy yleensä relatiivikisoissa johtui siitä, että tuomarit eivät nähneet hyppyä, mikä taas johtuu lähes aina järjestäjältä, joka ohjaa koneet sopivalle hyppylinjalle. Kädenväänön jälkeen tehtiin kompromissi: joukkueemme suostui, että harjoitushyppäjä on vain yksi, mutta edellytti, että uusintahypyistä ei makseta erikseen. Suomessa tapana uusintahyppäjien osalta oli, että kilpailun järjestäjä laski kisamaksuun etukäteen arvion uusintahypyistä, joka summa lisättiin osanottomaksun kokonaissummaan.

Suomen joukkueenjohtaja oli **Matti Veikkola**, kilpailijoina 4-henkilön lajissa olivat 'Sikakiilarit' **Hannu Havia, Jari Holopainen, Jouko Hoviniemi, Jarmo Karjalainen** ja **Henri Pohjolainen**. Joukkueessa oli lisäksi tuomarina **Eero Kausalainen**.

Helsinkiläisjoukkueelle oli hauska havainto, että heidän vanhan Pilatus Porterin liukuovessa oli edelleen paikalleen liimattuna SLK:n aikainen, uloshyppypaikan määrittästä helpottava ilmakuva Malmin lentoasemasta. Siitä ei ollut paljon apua Fyresdalin maisemissa.

Kotoiseen SM-kilpailuumme verrattuna tämä oli osanottajamäärältään pikkukisa: 4-sekvenssiä hypäsi viisi joukkuetta, Suomesta Norjasta ja Tanskasta yksi kustakin, Ruotsista kaksi. 8-sekvenssissä oli mukana kaksi joukkuetta, Tanskasta ja Norjasta.

Kilpailun tarkempi kuvaus ja tilanteiden kehittyminen kuvataan hyvin *Laskuvarjourheilun* (4/1982) kisa-artikkelissa. Pikainfoa kilpailun kulusta löytyy oheisista taulukoista, joissa esitetään joukkueiden tulokset kierros kierroksella.

NAME OF THE TEAM	PARTICIPANTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
FINLAND	1 Hannu Havia	4	1	4	8	8	3	7	10	9	6	60
	2 Jouko Hoviniemi	-	5	9	17	25	28	35	45	54	60	
	3 Jari Holopainen											
	4 Jarmot Karjalainen											
SWEDEN I	1 Per Cederholm	8	7	7	10	8	8	9	9	15	10	91
	2 Lars Lundgren											
	3 Kenneth Bjarnung											
	4 Lars Jonsson	-	15	22	32	40	48	57	66	81	91	
SWEDEN II	1 Folke Ryden	6	0	5	8	7	4	6	7	8	5	56
	2 Jens Gran											
	3 Kjell Ekeberg											
	4 Jöran Sunquist	-	6	11	19	26	30	36	43	51	56	
NORWAY	1 TÖR ERIK STRANNA											54
	2 Claus Heen	4	1	5	6	6	4	6	7	9	6	
	3 Knut Moen											
	4 Trond Augestad	-	5	10	16	22	26	32	39	48	54	
DENMARK	1 Jan Houllberg	6	7	6	8	6	6	7	10	11	7	74
	2 Poul Pedersen											
	3 Lars Larsen											
	4 Bjarne Lyngby	-	13	19	27	33	39	46	56	67	74	

Yhteenveto tulostaulukosta:

4-way:

1. Ruotsi I	91 pistettä
2. Tanska	74
3. Suomi	60
4. Ruotsi II	56
5. Norja	54

Suomi kokonaisuutena hieman alisuoritti, mutta olisi ollut SM-kisojen 65 pisteelläänkin tässä kilpailussa edelleen kolmantena. Toisaalta joukkue teki kahdeksannella kierroksella 10 pistettä, jonka suorituksen LuKT saman vuoden lokakuussa hyväksyi uudeksi pisimmän 4-hengen sekvenssin

Suomen ennätykseksi. Ennätyshypyn päivämäärä oli 21.8.1982 ja hypyllä olivat mukana Jari Holopainen, Jouko Hoviniemi, Jarmo Karjalainen ja Hannu Havia.

NAME OF THE TEAM	PARTICIPANTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
DENMARK	1 Kurt Christensen											
	2 Niels Brusgaard Sørensen	4	3	5	4	2	3	4	3	7	4	39
	3 Mads Larsen											
	4 Tom Hejer Kristensen											
	5 Karsten Moritz Hansen											
	6 Palle Gammelmark	-	7	12	16	18	21	25	28	35	39	
	7 Flemming Nøddegaard											
	8 Bjarne Olesen											
NORWAY	1 Gunnar Rogstad	RJ.										
	2 Ole Lorentzen	2	1	0	2	4	2	2	1	3	0	17
	3 Ole Baalsrud											
	4 Rune Andreassen											
	5 Claus Heen											
	6 Knut Moen	-	3	3	5	9	11	13	14	17	17	
	7 Trond Augestad											
	8 Tor Erik Stranna											

Yhteenveto tulostaulukosta:

8-way:

1. Tanska	39 pistettä
2. Norja	17

SM-kisojen 8-sekvenssin voittotuloksella olisi tässä kilpailussa sijoittunut toiseksi.

Fallskjemseksjonen/NLF: Final results Nordic Championships

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.7.1982: Laskuvarjotiedote 3/82

Suomen Ilmailuliitto, tiedotus 30.6., 3.10.1982: Laskuvarjohypytyjen Suomen ennätykset
Laskuvarjourheilu 4/1982

”Kupurlatiivi” etenee – meillä ja muualla

Vuonna 1982 kupurelatiivin keskus oli Suomen Laskuvarjokerho ja Helsinki. ”Maakunnissa” lajia jo kokeiltiin ja harjoitettiin muun hyppäämisen lomassa. SLK:ssa oli kuitenkin jo jonkin aikaa yhdessä hypänneitä joukkioita, kuten muistamme esimerkiksi ”Maailman Sulkupalloliiton joukkueen” toivoretkestä Ipswichiin edellisenä vuonna.

LuKT nimesi Sulkupallojoukkueessa hypänneen **Jarmo ”Jarkki” Vuorion** tarkkailijaksi järjestyksessään toiseen FAI-tasoiseen CRW-maailmancup kilpailuun, jotka järjestettiin 28.7.-5.8.1982 Lapalisse-nimisessä kaupungissa Ranskassa, joka sijaitti noin 400 kilometriä Pariisista etelään. Toiseksi tarkkailijaksi lähti matkaan työnantajansa Finnairin tuella saman joukkueen hyppääjä **Kari Niemi**. Vuoriolle oli annettu matkatuen ehtona, että hän järjestäisi myöhemmin sopivana aikana valtakunnallisen lajiryhmän valmennus- ja/tai koulutustilaisuuden.

Voimakasikko, tai ilmeisesti sen sujuvakynäisempi puolisko Kari Niemi, kirjoitti kilpailutapahtumista kaksiosaisen artikkelin *Laskuvarjourheiluun*, joka julkaistiin lehden numeroissa 3/1982 ja 4/1982. Artikkelin oli laajuudesta huolimatta vain hauska kisatarina, josta kävi ilmi kilpailun kulku ja ketkä olivat hyviä ja ketkä vähemmän hyviä. Varsinaisia alan teknisiä jippoja ei siitä löytynyt. Uudessa lajiryhmässä FAI:n laskuvarjokomitean CIP:n käytännön mukaan järjestettiin ensin World Cup-tasoisia kilpailuja, joissa opiskeltiin kilpailujen järjestämistä, tuomaritoimintaa sekä testattiin sääntöjä. Niemen artikkelista kävi selväksi, että opeteltavaa vielä oli tässä kilpailumuotona aivan uudessa lajiryhmässä, erityisesti tuomareilla, mutta myös kilpailujen järjestäjillä. Kilpailijat luonnollisesti olivat jo hyviä.

Vaikka kisajuttu ei vielä antanut eväitä lain kehittämiseksi Suomessa, asia hoidettiin muulla tavalla. Vuorio hoiti hienosti annetun tehtävän ja oli primus motorina Utissa 27.-29.8.1982 järjestetyssä CRW-leirillä. Paikallisten uttilaisten lisäksi paikalle oli saapunut noin kolmekymmentä hyppääjää kahdeksasta eri kerhosta. Tilaisuus selvästi kiinnosti, koska osanottajia oli lähes yhtä paljon, kuin oli ollut samana vuonna perinteisempien lajien taito- ja tarkkuusvalmennustilaisuuksissa.

Oheinen kuva ei liity Utin tapahtumiin. Kuva: Jorma Öster.

Leirille oli hankittu kaksi hypykonetta, uttilaisten oma Cessna 182 (OH-CCA) ja imatralaisten Cessna 206 (OH-CSU). Kahdella koneella hyppytoiminta pyöri sujuvasti. Hyppyjä leirillä kertyi noin 170.

Leiri oli oikeastaan yhdistetty

RW- ja CRW-leiri, mutta relatiivisuudesta löytyy ainoastaan tieto, että RW-hypyissä suurin muodostelma oli 10-way, paitsi että ei ollut, koska joku hermoili. Muita tietoja ei löytynyt, edes paikalla olleen Historiahepun muistin syövereistä. On siis uskottava, että leirin pääpainon olleen kupurelatiivissa.

Tiedon valoa maakuntaan toivat leirillä CRW CRW-kouluttajina toimineet Jarmo Vuorio ja **Tero Toukonen**, molemmat SLK:sta. SLK:n **Pekka Ora** oli luonnollisesti saapunut paikalla ”cutaway-kameeroineen”, kuten ULK:n **Timo Toivonen** runoeli *Laskuvarjourheilussa* 3/82:

”... Myös vapauden veistoksemme P. Ora sai sen, mitä oli tullut hakemaan. Tuplakatovei ja kaikki filmille. Pekan sadistinen nauru on kuultavana Utin videoista kohtuutonta korvausta vastaan ...”

No, mainittu vaaratilanne jäikin sitten leirin ainoaksi, vaikka suuri osa osanottajista olikin ensikertalaisia. Lisääntyneen ymmärryksen ja osaamisen myötä lajin entinen pilkkanimi ”kupuruttu” alkoi vähitellen – mutta vain vähitellen – painua laskuvarjohistorian hämärään.

Suurin leirillä tehty CRW-kuva oli 9-way. Kymmenen piti olla, mutta viimeinen pääsi ainoastaan kähmäisyyteisyydelle. Yhdeksän hyppääjän ennätys ei ollut hyväksymiskelpoinen. *Laskuvarjourheilun* leiriartikkelissa noteerattiin myös SIL-virkailija **Eero Kausalaisen** ensimmäinen CRW-hyppy, joka oli komea kuuden torni. Siinä sitten olikin Historiahepun CRW-ura kokonaisuudessaan, alusta loppuun...

Vaikka edellä mainitut hyppyt eivät olleet ennätyskelpoisia, jotain ennätyksiä leirin aikana sentään tehtiin. 29.8.1982 tehtiin peräti kaksi ennätystä, jotka aikanaan myös virallisiksi ennätyksiksi LuKT:ssa hyväksyttiin. Ensimmäinen näistä oli suurin kupumuodostelma, vaatimattomasti vain neljän hyppääjän muodostelma. Ennätysluokka oli niin uusi, että aikaisempia ennätyksiä ei tässä lajissa ollut. Suurimmassa kupumuodostelmassa olivat Tero Toukonen, **Petri Mäkinen**, **Johanna Vuorio** ja Jarmo Vuorio. Toinen hyväksytty ennätys oli neljän kuvun kierto, 1 muodostelma. Siinä olivat mukana samat hyppääjät Tero Toukonen, Johanna Vuorio, Petri Mäkinen ja Jarmo Vuorio.

Leiriä pidettiin onnistuneena. Tavoitteena oli perehdyttää jokaiseen kerhoon joku CRW-intomieli, joka levittäisi tietoja edelleen ja näin edesauttaisi lajin kehittymistä. Tämä leiri oli kuitenkin vasta ensimmäinen laatuaan, lisää tarvittaisiin ...

Leirin varsinaisiin aiheisiin liittymättömänä leiriin liittyvänä uutisena mainittakoon, että imatralainen **Ari ”Mari” Rantalainen** sai 1 000 hyppyä täyteen.

Suomen Ilmailuliitto ry, 15.7.1982: Laskuvarjotiedote 3/82
Laskuvarjourheilu 3/1982
Laskuvarjourheilu 4/1982
Suomen Ilmailuliitto, tiedotus 30.6., 3.10.1982: Laskuvarjohyppyjen Suomen ennätykset
Eero Kausalainen 28.3.2024

Jorma Öster – palkittu hyppykuvaaja

Mestari Jorma Öster itse ja uloshyppy de Havilland DH.82 Tiger Mothista (OH-XLA) Malmin kentän maisemissa 1980-luvun alkupuolella. Kuva: Jorma Öster.

1980-luvun laskuvarjourheilijoille **Jorma Öster** oli käsite. Hän oli vuosikymmenen alkupuolella ainoa suorastaan ammattitasoinen hyppykuvaaja, joka sai loistavia kuviaan hyvin esille erilaisissa medioissa. Suomen Ilmailuliitto nimesi Österin ”Vuoden laskuvarjourheilijaksi” ja Neste Oy:n kiertopalkinnon saajaksi vuonna 1979. Hänen valokuviaan ja filmejään oli julkaistu useissa

aikakauslehdissä ja televisiossa. Hän myös julkaisi artikkeleita laskuvarjourheilusta. Hän oli perustajajäsenenä Laskuvarjourheilu-lehteä perustettaessa vuonna 1976.

Österin voittokuva Nikon kameravalmistajan järjestämässä suuressa valokuvauskilpailussa oli "Cliff-jumpers", joka oli tämän saman kuvasarjan kuvia, ei välttämättä tämä yllä oleva kuva. Kuva on otettu Norjan Trollveggenillä kesällä 1981. Kuva: Jorma Öster.

Öster oli loistava kuvaaja, mutta lajisuuntautumisensa vuoksi myös hieman kiistelty henkilö. SIL ei hyväksynyt BASE-hyppyjä, ainakaan milloin niitä tehtiin pohjoismaisen veljesliiton kinkeriipiirillä Norjassa. Öster oli myös loistava kuvaaja kameranvalmistaja Nikonin mielestä. Nikon järjesti 1981 valokuvauskilpailun, johon osalltui valtaisa määrä kuvaajia. Öster voitti kilpailun värikuvien sarjan otoksellaan ”Cliff-jumpers”.

Huolimatta kiistanalaisesta BASE-hyppytoiminnasta ja siihen liittyvästä kuvaaineistosta Österin ansiot perinteisen hyppykuvauksen alalla tunnustettiin laajalti. Hänen kuviaan löytyi paitsi Universal elokuvayhtiön ”Sunshine Superman” filmiltä, myös monista julkaisuista, kuten esimerkiksi Heinz Fischerin upeasta kuvateoksesta ”Zwischen Himmel und Erde”.

Ilmailu- ja Laskuvarjourheilulehdissä julkaistujen kuvien innoittamana *Ilmailun*

päätoimittaja julkaisi Österin kuvia ja saavutuksia esittelevän erikoisartikkelin, johon oli koottu joitakin hienoja otoksia. Oheiset kuvat ovat näytteitä artikkelista.

Ilmailu 12/1979

Ilmailu 11/1982

Laskuvarjourheilu 1/1982

Heinz Fischer 1982: Zwischen Himmel und Erde

Universal 2014: Sunshine Superman

Suomen ennätykset 1982

Vuoden 1982 aikana rikottiin monia Suomen ennätyksiä. Joitakin vanhoja ennätyksiä, paitsi parannettiin, myös tiputettiin romukoppaan. Romuiksi menivät tarkkuushyppyennätykset, joissa oli hypätty halkaisijaltaan 10 senttiä olevaan maalipisteeseen käsimittauksella. Uusiksi ennätyksiksi

tarkkuuslajeiksi kelpasivat enää viiden sentin sähköpläkälle hypätyt tarkkuushypyt. Ilmailuliiton 3.10.1982 päivätty ennätysluettelo, ja mitä muuta sinne kelpasi, löytyy tästä listasta:

Henkilökohtainen tarkkuus (5 cm:n sähköpläkä):

Olavi Kilpinen 20.8.1982 Lučenek, Tšekkoslovakia 4 x 0,00 + 0,02 m

Joukkuetarkkuus:

Ei ennätystä

Taitohyppy:

9.8.1982, Utti 6,87 s

Olavi Kilpinen / Rauno Härkönen

Suurin muodostelma:

7.7.1975, Nummela 10-tähti

Rolf Leiman, Pertti Jompero, Eero Ylinen, Kari Puhakka,
Harri Toivonen, Heikki Side, Hannu Sailavuo, Into Taskinen,
Onni Kuusisto, Pauli Belik

Pisin sekvenssi, 4-way:

21.8.1982) Fyresdal, Norja 10 muodostelmaa

Jari Holopainen, Jouko Hoviniemi, Jarmo Karjalainen,
Hannu Havia

Pisin sekvenssi, 8-way:

28.7.1982, Malmi 6 muodostelmaa.

Henri Pohjolainen, Hannu Havia, Matti Veikkola, Jukka Heikkinen,
Päivi Lappalainen, Sari-Anna Pakarinen, Jari Holopainen,
Jouko Hoviniemi

Neljän kuvun kierto (rotaatio):

29.8.1982, Utti 1 muodostelma

Tero Toukonen, Petri Mäkinen, Johanna Vuorio, Jarmo Vuorio

Kahdeksan kuvun nopeusmuodostelma:

Ei ennätystä

Suurin kupumuodostelma:

29.8.1982, Utti 4 henkilöä

Tero Toukonen, Petri Mäkinen, Johanna Vuorio, Jarmo Vuorio

Vapaasti pudottu matka/vapaasti pudottu matka joukkuehyppyllä:

Ei ennätystä

Pisin vapaapudotus -lajissa ei Suomessa ollut virallista ennätystä, mutta korkeimmalta oli Suomessa hypännyt **Tuomo Aaltonen**, joka vuonna 1968 hyppäsi 9 190 metrin korkeudesta, jolloin vapaasti pudottu matka oli noin 8 400–8 500 metriä. Tähän aikaan ei ollut olemassa sääntöjä Suomen ennätöksille, eikä ennätys täyttänyt FAI:n vaatimuksia esimerkiksi siltä osin, että tällä hypyllä korkeuspiirituri oli lentokoneessa, eikä hypääjän varusteissa. Ennätystulos oli vapaapudotuksen pituus, ei hypykorkeus.

Myöskään *naisten ennätysluokkaa* ei listalla ollut, koska niitä alettiin hyväksyä ja rekisteröidä ensimmäistä kertaa Suomessa vasta 3.10.1982 hyväksytyissä ennätysäännöissä, vaikka FAI-säännöissä naisille oli "jo aikojen alusta" ollut omat ennätysluokat. Näissä uusissa SE-säännöissä pääsääntönä oli, että noudatetaan kansainvälisiä FAI:n sääntöjä vain vähäisin poikkeuksin, joita olivat esimerkiksi ennätöksessä tarvittavien tuomarien määrä ja tuomarikelpoisuus. FAI-ennätöksissä kaikkien tuomareiden oli oltava FAI-tuomareita, Suomen ennätöksissä sallittiin tästä lievennyksiä. Lisäksi oli joitakin

vaatimuksia, jotka koskivat ennätysolosuhteita. Esimerkiksi *taitohyppyennätyksen* saattoi tehdä ai-noastaan SIL:n hyväksymässä virallisessa kilpailussa (esim. MM-karsintakilpailu), Suomen, Pohjois-maiden tai maailmanmestaruuskilpailuissa. Taitohyppyennätyksessä oli oltava vähintään kolme tuomaria, joista ainakin yksi FAI-tuomari. Videonauhurin käyttö oli sallittua, kun se tapahtui kilpailusään-töjen mukaisesti.

Relatiivihypyillä vaatimukset tuomarien määrälle ja kelpoisuudelle olivat samat. Videonauhurin, elo-kuva- tai valokuvakameran käyttö oli sallittu myöskin siten, että kameramies hyppää mukana. Tässä tapauksessa kaksi tuomaria (joista ainakin toinen FAI-tuomari) oli riittävä määrä. Yksi tuomari saattoi myös hypätä muodostelman vieressä. LuKT tulkitsi sääntöjä siten, että siitä oli oltava kuvallinen todiste, mutta se voitiin myös hankkia edellä kuvatulla tavalla. Tällaista tositetta ei Malmilla maaliskuussa 1982 tehdystä 22-hyppääjän muodostelmasta ollut esittää. Siksi sitä ei hyväksytty. Sekvenssihyppyennätykset tehtiin käytännössä kilpailusääntöjen mukaisesti ja niitä tehtiin vain kilpailuissa.

10-henkilön nopeustähti oli vielä näissä säännöissä mukana, mutta laji katosi pian FAI-säännöistä ja samalla myös kansallisista säännöistä. Nopeustähden ennätysasuoritukseksi oli aika, jossa kymmenen henkilöä muodostaa täydellisen tähden. Aika otetaan ensimmäisen henkilön uloshypystä viimeisen hyppääjän tähden tuloon saakka. Tähdessä oli pysyttävä koossa vähintään viisi sekuntia. Tämä oli vanha 1970-luvun kilpailulaji, jossa ei sallittu joukkueen kiipeilyä koneen ulkopuolelle ennen uloshyppyä.

Suurimman muodostelman ennätysasuoritukseksi oli henkilöiden määrä samassa muodostelmassa. Suurin sallittu työskentelyaika oli 60 sekuntia. Tuomareille oli ennen suoritusta toimitettava kirjallinen suunnitelma muodostelmasta. Muodostelman oli oltava sataprosenttisesti täydellinen ja sen oli pysyttävä koossa vähintään viisi sekuntia.

Tarkkuushyppyennätyksissä suoritukseksi oli perättäisten nolla-nollien eli keskuslevyvyyden osuttujen hyppyjen määrä ja lisäksi seuraavan, keskuslevyystä ohi menneen hypyn tulos. Joukkuetarkkuushyppyjen ennätyslogiikka oli sama. Tarkkuushyppyennätykseen kuuluvat hypyt oli tehtävä 14 vuorokauden kuluessa. Ennätyshyppysarja oli mahdollista keskeyttää, mikäli hyppääjä ennen koneeseen nousua ilmoittaa tuomareille, että se ei ole kyseistä lajia oleva ennätushyppy. SM-kilpailuissa saattoi laji vaihtua kesken kilpailun, esimerkiksi henkilökohtainen tarkkuus joukkuetarkkuuteen. Tällaisessa tapauksessa kilpailija saattoi joko jatkaa ennätysarjaa joukkuehyppykilpailun yhteydessä tai keskeyttää ennätysarjan.

Kokonaan uusi tulokas näissä ennätysäännöissä oli *kupurelatiivi*. Neljän kuvun nopeusmuodostelmassa ennätysasuoritukseksi oli aika, jossa neljä henkilöä muodostaa täydellisesti ja hyväksyttävien ottein kootun neljän henkilön muodostelman. Suoritus aika käynnistyy ensimmäisen apuvarjon näky misestä neljännen kuvun muodostelmaan liittymiseen. Muodostelman oli pysyttävä koossa vähintään 60 sekuntia. Kahdeksan hyppääjän nopeusmuodostelman periaate oli sama, kuin neljän hyppääjän ennätyksessä. Myös vaatimus muodostelman koossa pysymisestä oli sama. Suurimman kupumuodostelman periaate oli vastaava, kuin relatiivihypyillä. Otteiden piti olla hyväksyttäviä ja muodostelman piti olla sataprosenttisesti ennakolta esitetyn mukainen. Muodostelman oli pysyttävä koossa vähintään 60 sekuntia.

Kuka sitten sai tuomaroida ja mitä? Silläkin oli väliä, paitsi kilpailuissa, myös ennätyksissä. Siihen palataan seuraavassa tarinassa...

Laskuvarjourheilu 4/1982 (5)

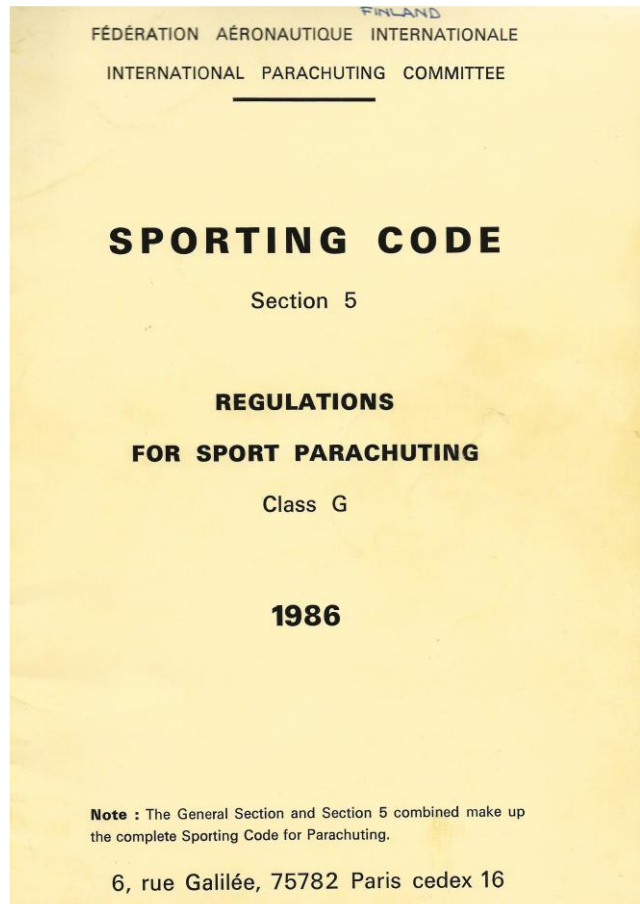
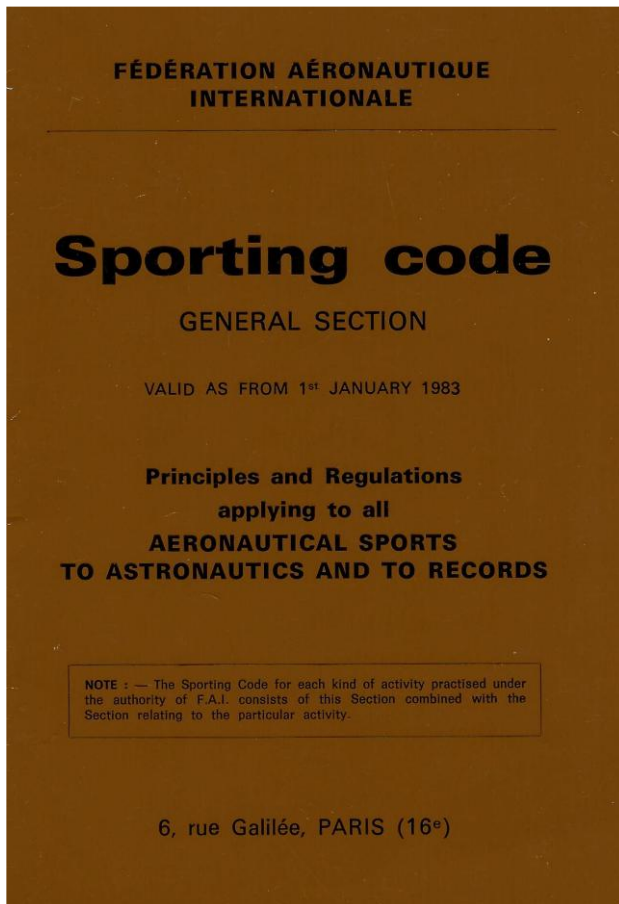
Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.6., 3.10.1982: Laskuvarjohyppyjen Suomen ennätykset

Laskuvarjotiedote 5/82, 18.10.1982

Laskuvarjojuristit – välttämätön paha

Aikaisemmissa tarinoissa on monissa yhteyksissä viitattu laskuvarjotuomareihin. Niihin, jotka eivät näe, kuule eivätkä ymmärrä – joskus (?) - kilpailijoiden mielestä. Tuomareita kaikista vajavaisuuksistaan huolimatta pidettiin melko välttämättöminä, jotta kilpailuvietin hurahduttamat hyppysiskot ja -veljet saataisiin paremmuusjärjestykseen jotensakin oikeudenmukaisin – ainakin enemmistön mielestä – perustein. Kuten aikaisemmissa tarinoissa on jo kerrottu, LuKT:n puheenjohtajana 1970-luvulla ja 1980-luvun alussa toiminut **Timo Nieminen** loi Suomeen laskuvarjotuomarijärjestelmän. Sen pohjana olivat FAI:n urheilusäännöt, Sporting Code. Siihen kuuluu yleinen osa ”General Section”, joka antoi yleisohjeet ja -periaatteet kaikille harrasteilmailun lajeille, kuten lyhenteet, ennätysluokat, MM-kilpailujen järjestäminen, ennätykset, urheilulisenssi, ja niin edelleen. Yleisen osan lisäksi oli jokaisella lajiryhmälle oma Sporting Coden osa, joka laskuvarjourheilussa oli ”Section 5, Regulations for Sport Parachuting, Class G”.

FAI Sporting Code General Section ja FAI Sporting Code Section 5, Regulations for Sport Prachuting kansilehdet vuosilta 1983 ja 1986.

FAI:n laskuvarjotuomareita koskevat säännöt kehittyivät 1970-luvun lopulla siten, että tuomareilta alettiin edellyttää koulutusta, jota toteutettiin kansallisissa ilmailuliitoissa, mutta jota myöhemmin alettiin järjestää keskitetysti MM-kilpailuissa FAI:n laskuvarjokomitean nimeämien tuomarikouluttajien vetäminä kursseina. Samoihin aikoihin täsmennettiin tuomarioikeuksien ylläpitovaatimuksia. Tuomareille määritettiin myös eri lajiryhmät, joihin heille myönnettiin tuomarioikeudet. Kukin lajiryhmä edellytti opintoja ja harjoitusta juuri siinä lajiryhmässä, johon tuomarioikeudet haluttiin.

Myös Suomessa toimittiin saman periaatteen mukaan. LuKT:n 3.10.1982 päivätyssä ohjeessa määritettiin, kuinka tuomarioikeudet voi saada. Tuomarikokelaan oli luonnollisesti tunnettava FAI:n säännöt yleisesti ja kilpailusäännöt erikseen, siinä lajiryhmässä, jossa hän halusi toimia tuomarina.

Tuomarikelpoisuutta oli myös ylläpidettävä. Taitojen ylläpitoa seurattiin Niemisen ruotsalaisen mallin pohjalta muokkaaman tuomarikirjan avulla.

Tulokastuomarin oli ennen kansalliseksi tuomariksi pääsyä osallistuttava viimeisen vuoden aikana yhteen vähintään kansalliseen mestaruuskilpailuun, joka käsitti laskuvarjourheilun MM-lajeja. Näissä kilpailuissa oli tuomaristoon kuuluttava vähintään yksi FAI-tuomari. Tuomarioppilas saattoi osallistua tuomariharjoittelijana yhteen tai useampaan lajiryhmään.

Arvostelulajeissa (taitohyppy ja relatiivi) oli tuomarioppilaan arvosteltava kilpailussa vähintään 100 oman lajiryhmänsä hyppyä siten, että hänen piti saavuttaa kilpailun virallisten tuomarien arvostelutulosten (kilpailijalle määritetty tulos) kanssa kohtuullinen yksimielisyys. Tämä tarkoitti *taitohypyissä* esimerkiksi sitä, että enintään 2 prosentilla hypyistä tuomarioppilaan sarjalle ottama aika sai poiketa enemmän, kuin 1,0 sekuntia ja enintään 10 prosenttia ajoista sai poiketa enemmän, kuin 0,5 sekuntia. Lisäksi vähintään 60 % hänen liikesarjan osia koskevista arvosteluistaan oli oltava ”yksimielinen” hypyltä annetun virallisen arvostelun kanssa. ”Yksimielinen” määreellä tarkoitettiin tässä sitä, että jos muut tuomarit olivat tuominneet liikkeestä sakkoa, oppilaan ”ei virhettä” tuomio ei ollut yksimielinen. Toisaalta, jos muut tuomarit olivat tuominneet liikkeestä sakon, oppilastuomarin arvostelu sai poiketa siitä yhden virheportaan verran ja oppilaan tulos oli silti ”yksimielinen”. Virheportaalla tarkoitettiin esimerkiksi sitä, että vain vähän vajaasta tai yli menevästä käännöksestä annettiin pienempi sakko, kuin enemmän vajaasta tai ylimenevästä. Samoin kallistuksista oli mahdollista antaa erisuuruisia sakkoja, riippuen kallistuksen suuruudesta. Kun yksittäinen virhe ylitti sallitun rajan, koko hyppy hylättiin.

Relatiivihypyissä ”yksimielinen” oli yksinkertaisemmin määriteltävissä, koska tuomari joko hyväksyi tai hylkäsi muodostelman tai välisuorituksen. Ei ollut erikokoisia sakkoja, ”penalteja”. Tuomarioppilaan oli oltava virallisen tuomion kanssa ”yksimielinen” 80 prosentissa muodostelmien ja välisuoritusten arvosteluissaan. Kilpailujoukkueen työskentelyajan osalta päti sama 80 %. Työskentelyajan päättymisen arvostelussa työskentelyaika huomioitiin ainoastaan muodostelmien suhteen: mikä oli työskentelyajan päättyessä viimeinen valmis muodostelma.

Kupurelatiivi oli vuonna 1982 uusi laji, jossa ei vielä ollut kansallisia kilpailuja. Siksi tuomariohjeessa oli jäänyt huomaamatta, että sekin oli arvostelulaji, koska tuomarin oli – samalla tavalla, kuin relatiivissa – arvioitava, oliko muodostelma tai muodostelmien välinen siirtymävaihe oikea, olivatko otteet hyväksyttävät, ja niin edelleen. Kupurelatiivin tuomari toiminnasta ei vuoden 1982 tuomarisäännöissä vielä sanottu mitään. Kun lajiin saatiin ensimmäiset kilpailut, niitä arvioimaan kelpasivat ensimmäisissä kisoissa relatiivituomarit.

Tuomarikelpoisuudelle *tarkkuuslajeissa* ei tuomariohjeessa myöskään sanottu muuta, kuin yleinen vaatimus osallistumisesta viimeisen vuoden aikana vähintään yhteen vähintään kansallista tasoa olevaan, MM-lajeja käsittävään kilpailuun. Mitään tarkkuushyppyjen tuomariharjoitteiden määrää ei tuomariohjeessa esitetty. Käytännössä tarkkuuslajien tuomarioppilaalta edellytettiin osallistumista tuomariharjoittelijana vähintään yhteen SM-kilpailuun.

Tuomariksi pääsemiselle siis oli melko selkeä polku. Tuomariohjeesta näyttää puuttuvan oleellinen osa tuomarikoulutusta: tuomarikurssi. SIL oli järjestänyt niitä jo 1970-luvun loppupuolelta alkaen. Kurssille osallistuminen oli kansallisen tuomarin kelpoisuutta varten edellä kuvattujen vaatimusten lisäksi todellisuudessa välttämätön.

Ja koska kilpailijat harjoittelivat, oli myös tuomarin harjoiteltava ja pidettävä taitoaan yllä. Joku tuntematon ajattelija on jossain tuomarikoulutuksessa todennut, että ”...*kilpailijat panostavat valtavasti ollakseen hyviä. Tollo ja osaamaton tuomari ei saa pilata kilpailijan suoritusta...* Taidon ylläpito oli siis perustellusti esitetty vuoden 1982 tuomariohjeessa. Tuomarin oli oman tuomarikelpoisuutensa

ylläpitämiseksi taito-, tarkkuus- ja relatiivihypyissä tuomittava viimeisen kahden vuoden aikana vähintään yhdessä oman tuomarikelipoisuutensa lajissa kansallisessa, kansainvälisessä tai MM-kilpailuissa. Taito- ja tarkkuushypyissä vaatimuksena oli tuomaroita oman lajiryhmänsä kilpailuissa vähintään 100 hyppyä viimeisen kahden vuoden aikana. Relatiivihypyissä oli sama 100 hypyn vaatimus, mutta täsmennettynä siten, että lajeina näissä kilpailuissa oli oltava 4- tai 8-hyppääjän sekvenssi.

Vastaavia FAI-tuomarivaatimuksia ei käytettävissä olleesta lähdeaineistosta löytynyt. Sellaiset ovat todennäköisesti olleet olemassa (Sporting Coden liitteenä?) ja niitä on käytetty suomalaisen järjestelmän mallina. Sporting Code ei mainitse asiasta mitään. FAI-tuomareiden osalta käytäntö ainakin 1980-luvulla oli sellainen, että FAI:n virallisten kilpailujen yhteydessä järjestettiin FAI-tuomarikurssi, johon saivat osallistua kansallisten ilmailuliittojen esittämät kokeneet kansalliset tuomarit. Tuomarikurssin osana oli toiminta harjoittelijana kilpailuissa. FAI-tuomareiden oli arvostelulajeissa täytettävä samat toleranssit, kuin viralliset tuomarit. Sitä varten tehtiin jokaisen MM-kilpailun päätteeksi tuomariarviot. FAI-tuomari saattoi menettää FAI-tuomarioikeutensa, mikäli hän ei ”pysy toleransseissa”. Aina ei pysynyt, kuten hyvämuistisemmat lukija muistavat aikaisemmista tarinoista, joissa Historiahepun suoritus häpeällisesti hylättiin kelvottomana.

MM-kilpailujen tuomarit hyväksyttiin kansallisten liittojen esittämistä FAI-tuomareista kilpailua edeltävässä FAI:n laskuvarjokomitean CIP:n kokouksessa.

Edellä on tuotu esille vuoden 1982 tuomariohjeen puutteellisuuksia. Ikävä tunnustaa, että ohje oli sitä - nyt aikaisempaa hirmuisesti viisaampaa - kritisoivan Historiahepun oma hengentuote. Siihen aikaan ei näköjään pystytty parempaan.

Vuonna 1982 Suomessa oli neljä FAI-tuomaria, joista yhdellä olivat lajeina taito-, tarkkuus- ja relatiivihypyä, yhdellä taito- ja tarkkuushypyä ja kahdella ainoastaan relatiivihypyä. Kansallisia tuomareita oli rekrytoinnin ja koulutuksen ansiosta peräti viisitoista, joka luku tuntui suurelta, mutta ei aina näkynyt SM-kilpailuissa, joissa useimmiten oli pulaa tuomareista. Kansallisista tuomareista yhtä lukuun ottamatta kaikilla oli tarkkuustuomarin oikeudet, seitsemällä oli taitohyppytuomarin ja kuudella relatiivilajien tuomarioikeudet. Oppilastuomareita, joilla ei vielä ollut lajiryhmää määritetty, oli lokakuussa 1982 julkaistussa tuomariluettelossa seitsemän.

Suomen Ilmailuliitto ry, Ohje 4.2., 3.10.1982: Kansallinen laskuvarjotuomari

Suomen Ilmailuliitto ry, Ohje 3, 3.10.1982: Laskuvarjotuomarit

Fédération Aéronautique Internationale 1.1.1983: Sporting Code General Section

Fédération Aéronautique Internationale 1986: Sporting Code Section 5, Regulations for Sport Parachuting

Eero Kausalainen 30.3.2024

Laskuvarjohyppääjien luokkavaatimuksia päivitetään

Vuonna 1981 SIL oli uudistanut laskuvarjohyppääjän luokkamerkkejä. Entisten metallimerkkien rinnalle tulivat myyntiin kankaaiset hihamerkit, joista kerrottiin vuoden 1981 tarinoissa. Siinä yhteydessä ei vielä koskettu vuodelta 1972 oleviin luokkavaatimuksiin, tai tutkintovaatimuksiin, kuten niitä hienommin kutsuttiin. Uudet luokkavaatimukset julkaistiin 3.10.1982. Luokkajärjestelmä oli tarkoitettu sitä mainostaneen laskuvarjotiedotteen mukaan ensisijaisesti aloittelevien hyppääjien välitavoitteiksi.

Niitä uudistettaessa ei luokkiin A ja B tehty oleellisia muutoksia, C-luokkaan hieman enemmän. D-luokassa muutokset olivat

suurimpia siten, että siinä oli mahdollisuus lajisuuntautumisen kautta suorittaa luokka kahdella eri tavalla. Hyvä taitohyppääjä saattoi saada D-luokan vaatimattomilla relatiivihyppysuorituksilla ja toisaalta hyvä relatiivihyppääjä sai luokan vaatimattomammilla taitohyppysuorituksilla.

Entisissä säännöissä olleet viestikapulan vaihdot jäivät historiaan, kuten myös hyppymestariharjoitukset. Hyppymestarinäytteet poistettiin siksi, että keskitetyillä hyppymestarikursseilla haluttiin aloittaa hyppymestarin taitojen harjoittelu yhdenmukaisella tavalla ja niin, että oppilas ei ollut aikaisempaa toimintamallia.

Uusitut C-luokan vaatimukset pääpiirtein:

Hyppääjällä oli oltava vähintään 75 itseaukaisuhyppyä, joista vähintään yhdellä vapaapudotus 60 sekuntia, viidellä 40 sekuntia ja loppuilla vähemmän. Etäisyys maalista vähintään 15 hypyllä, joiden vapaapudotus vähintään 20 sekuntia, enintään 10 metriä. Kolme kilpailusääntöjen mukaista erilaista taitohyppysarja, mahdolliset sääntöjen edellyttämät rangaistukset mukaan luettuna, alle 15 sekunnissa. Vähintään kaksi kohtaamista vapaapudotuksen aikana. Ainakin toisella hypyllä on luokan hakijan oltava ”aktiivisena osapuolena”. Uloshypyssä ei hyppääjien välillä saanut olla fyysistä kosketusta. Taito- ja relatiivihypyssä luokkasuorituksen varmentajana oli oltava hyppymestari tai kansallinen tuomari, muissa luokkasuorituksissa varmentajana sai olla kerho tai toinen lupakirjahyppääjä.

Uusitut D-luokan vaatimukset pääpiirtein:

Hyppääjällä oli oltava vähintään 200 itseaukaisuhyppyä, joista ainakin viisi 60 sekunnin vapaapudotuksella, 25 hyppyä 40 sekunnin vapaapudotuksella, 50 hyppyä 30 sekunnin vapaapudotuksella ja 100 hyppyä vähintään 20 sekunnin vapaapudotuksella. Vähintään 40 hypyllä, joilla vapaapudotus vähintään 20 sekuntia etäisyys maalista sai olla enintään 30 metriä. D-luokka myös edellytti ennalta suunniteltua vesihyppyä ja yöhyppyä. Yöhyppyillä etäisyys maalista sai olla enintään 30 metriä.

Edellä esitetyt vaatimukset eivät paljoa poikenneet aikaisemmista. Nyt tulivat kokonaan uusina luokkavaatimuksina taito- ja relatiivihyppy. Luokkasuoritukset, joita yhdistelemällä voitiin täyttää D-luokan vaatimukset, olivat jäljempänä luetelluista suorituksista koostuvat yhdistelmät a + d tai b + c tai c + d.

- a) Taitohyppy, kuten C-luokan vaatimuksissa, mutta suoritus aika oli oltava alle 13 sekuntia
- b) Tultava mukaan relatiivimuodostelmaan aikaisintaan kolmantena, vähintään kolmella hypyllä. Fyysinen kosketus ei ollut sallittu uloshypyssä.
- c) Taitohyppy, kuten C-luokan vaatimuksissa, mutta suoritus aika alle 11 sekuntia.
- d) Tultava sisään muodostelmaan aikaisintaan kuudentena tai lennettävä 4-hyppääjän sekvenssiä kaksi muodostelmaa. Näistä vaihtoehdoista oli suoritettava toista tai molempia yhteensä kolmella hypyllä. Nämä suoritukset oli tehtävä virallisten kilpailusääntöjen mukaisesti

Kohtien c) ja d) suoritukset oli tehtävä kilpailuissa, joissa oli vähintään yksi kansallinen tuomari arvostelemassa. Muissa suorituksissa varmentajana oli oltava kaksi lupakirjahyppääjää.

Luokkajärjestelmällä ei Suomessa ollut erityistä käytännön merkitystä sen jälkeen, kun viranomaisen vuoden 1972 alusta lähtien alkoi myöntää laskuvarjohyppääjien lupakirjoja. Luokkavaatimusten uudistaminen ei, SIL:n hienoista luokkamerkeistä huolimatta, herättänyt hyppääjien piirissä kummoisempaakaan kiinnostusta. Uusien luokkavaatimusten julkaisun jälkeen vuoteen 1988 mennessä – sitä uudempia tietoja ei ole käytettävissä – SIL myönsi 21 A-luokkaa, 18 B-luokkaa, 13 C-luokkaa ja 7 D-luokkaa. Käytettävissä olleen luettelon mukaan SIL oli myöntänyt vuosina 1968 - kaikkiaan 364 numeroitua A-luokkaa, 161 B-luokkaa, 87 C-luokkaa ja 19 D-luokkaa.

Useimmissa muissa laskuvarjourheilumaissa hyppääjien kelpoisuus todennettiin liittojen myöntämien luokkien avulla. Ulkomailla saattoi olla kova sana vilauttaa luokkatodistusta, kuten

vaikkapa D-8. Mitä pienempi numero, sitä vanhempi luokka. Suomen kaltainen viranomaisen myöntämä lupakirja oli niin suuri harvinaisuus, että tätä kirjoitettaessa ei ole löytynyt yhtään muuta maata, jossa olisi vastaava käytäntö. Alankomaissa oli vuonna 1982 tätä lähellä oleva käytäntö. Hyppääjillä oli jonkinlainen lupakirja tai kelpoisuustodistus, mutta sen myönsi – maan ilmailuviranomaisen valtuuttamana – paikallinen ilmailuliitto ja sen virkailijat. Suomessakin ehti vuosikymmenen jälkipuoliskolla olla tämän tyyppinen järjestelmä. 1990-luvulla oli jälleen laskuvarjoluokkia, jotka liittyivät SIL:n myöntämään hyppääjän ja/tai hyppymestarin kelpoisuustodistukseen, mutta se taas putoaa tämän kirjoituksen aika-alueen ulkopuolelle. Joku ehkä kertoo siitä joskus enemmän...

Suomen Ilmailuliitto, Ohje 3, 3.10.1982: Laskuvarjohyppyjen luokkavaatimukset
Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1., 18.10.1982: Laskuvarjotiedote 5/82
Suomen Ilmailuliiton arkisto, luettelo: Myönnetty laskuvarjoluokat 1968 – 1988
Eero Kausalainen 2.4.2024

Django Enterprises ja takkuilevat kantopunokset

1980-luvulla alkoi esiintyä paljon uusiin hyppyvarusteisiin liittyviä ongelmia. Onni onnettomuudessa kuitenkin oli, että erityisesti amerikkalaiset valmistajat – maan ankarasta tuotevastuulaista huolimatta – rohkenivat lopulta aikaisempia vuosia merkittävästi avoimemmin ilmoittaa valmistamisessaan varusteissa esiintyneistä ongelmista. Laskuvarjovalmistajat pelkäsivät, että jos he julkaisivat pakollisen ("mandatory") varustemuutoksen, sitä voitaisiin käyttää yritystä vastaan mahdollisissa onnettomuustapauksissa: muutoksen määräämisellä pakollisena samalla tunnustettaisiin, että varusteessa on vaarallinen vika...

(404) 458-2024

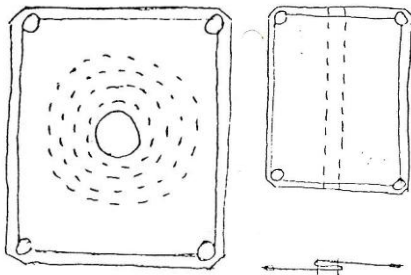
DJANGO ENTERPRISES, INC.
2348 JOHN CLENN DR.
CHAMBLEE, GEORGIA 30341
6 OCT 82

TO ALL DEALERS AND DISTRIBUTORS

RE: STEERING LINE ENTANGLEMENTS

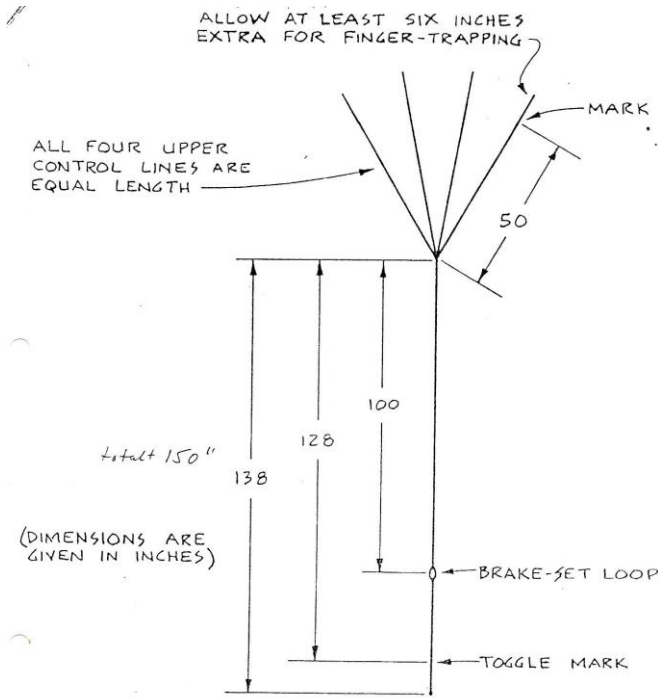
Tyypillinen turvallisuusongelma oli Django Enterprises Inc.:n 6.10.1982 päivätty muutosohje "*Steering line entanglements*" eli ohjauspunosten takkuilu, tai jotain sennepäin. Usein, kuten tässäkin tapauksessa, valmistaja lähinnä suositteli, ei määrännyt pakolliseksi, laskuvarjon korjaustoimia. Django ilmoitti jälleenmyyjilleen osoittamassaan tiedotteessa, että tehtaan *Pegasus* ja *Firefly* kuvuista on saatu ilmoituksia vajaatoiminnoista, joissa slider on takertunut punoksiin aiheuttaen vajaatoimintoja. Django kertoi käynnistäneensä koeprojektin, jonka perusteella tehdas on tehnyt muutoksia uusien *Pegasusten* ja *Fireflyien* ohjauspunoksiin.

Tiedotteessaan tehdas antaa uuden ohjauspunosten mitoituksen ja korjausohjeet vanhojen varjojen modifioimiseksi uutta mallia vastaavaksi. Ohjeet olivat yksityiskohtaiset, molemmille kuputyypeille oli omat mitat ja piirroksot sekä työohjeet.

Samassa ohjeessa oli myös käsitelty toista asiaa: sliderin vastuksen pienentämistä. Sen saattoi tehdä, joko tekemällä slideriin vasemman piirroksen mukaisen reiän tai ompelemalla sen keskelle laskoksen oikeanpuoleisen piirroksen mukaan, jolloin sen pinta-ala pienenee.

Ilmeisesti tuotevastuulain takia yhtiö ilmoitti vain, että kun jotain ongelmia on ollut, olemme tehneet testejä ja niiden perusteella tehneet parannuksia uusiin kupuihin. Parannukset kerrottiin työohjeineen, mutta käyttäjiltä ei muutosta edellytetty. Koska ohje ei edellyttänyt mitään pakollista muutosta turvallisuussyistä, ei tiedote myöskään johtanut Suomessa viranomaisen

muutosmääräykseen tai SIL:n turvallisuustiedotukseen. Ohje kuitenkin toimitettiin edelleen laskuvarjojen huoltajille ja tarkastajille. Fiksu laskuvarjonmistaja useimmiten ymmärsi yskän ja toimi ohjeen mukaan.

Ohessa malliksi osa tiedotteessa olleista 11.9.1982 päivätyistä piirroksista Pegasuksen ohjauspunosten mitoituksesta.

Django Enterprises Inc, 6 Oct 1982: Steering line entanglements

FXC 12 00 laukaisimet – ongelmia!

Vuoden 1981 tammikuusta alkaen Suomessa otettiin vähitellen käyttöön FXC 12 000 varolaukaisimet, joilla korvattiin vanhat tšekkiläisvalmisteiset KAP-3 varolaukaisimet. Siirtymäkausi laukaisimien vaihdossa vaihteli kerhoittain, mutta viimeisistä KAP-3:ista luovuttiin vuoden 1984 tienoilla. Uusi laukaisin oli oiva ja soiva peli. Se toimi ja epäilemättä myös pelasti käyttökänsä aikana muutaman ihmishengen.

Ongelmiakin oli. Niistä kerrottiin lokakuussa 1982 Ilmailuliiton laskuvarjotiedotteessa 5/82. Ensimmäiset ongelmat tulivat vastaan jo melko pian laitteiden käyttöönoton jälkeen. Laitetta valmistettiin USA:ssa ja Ranskassa. Ensimmäiset Suomeen hankitut laitteet ostettiin Ranskasta. Laitteet olisi pitänyt tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti. Lisäksi joidenkin kerhojen laitteiden toimintakokeissa oli todettu taipumus kasvattaa laukaisutoleranssia siten, että laukeaminen tapahtuu vasta sallittua raja-arvoa (vajoamisnopeus 35–50 jalkaa sekunnissa eli noin 10–15 m/s) suuremmalla nopeudella (jopa 22 m/s). Laitteille voitiin alkuvaiheessa tehdä toimintakokeita ainoastaan ilmavoimien varikolla tai tamperelaisessa Instrumentointi Oy nimisessä lentokone-mittareita huoltavassa yrityksessä. Näissä kokeissa voitiin ainoastaan todeta, että laukaisin toimii, sekä määrittää, millä vajoamisnopeuksilla ja painekorkeuksilla se laukeaa. Varsinaiset korjaukset oli mahdollista tehdä ainoastaan Ranskassa.

Turun Laskuvarjourheilijat olivat olleet yhteydessä valmistajaan, joka ei hakemuksista huolimatta halunnut myöntää ulkopuolisille yrityksille oikeuksia tehdä laitteisiin korjauksia. Niitä varten laitteet piti lähettää FXC-laukaisimen eurooppalaiselle edustajalle, joka oli Pariisin liepeillä toimiva yritys FXC Europe. Yhteyksiä otti myöhemmin myös Ilmailuliitto. Laite oli hyppekoulutuksessa niin keskeisen tärkeä, että niiden lähettäminen huoltoihin ja vikakorjauksiin Ranskaan ei ollut kovin käytännöllistä.

Asian kanssa kipuiliin usean vuoden ajan, kunnes Ruotsissa toimivan laskuvarjoryityksen Paramecanic Ab:n **Göran Lilja** sai FXC European antaman koulutuksen ja oikeudet huoltoihin ja korjauksiin. Edelleen piti laitteet lähettää ulkomaille, mutta ei sentään Ruotsia kauemmaksi. Laitehuollot ajoitettiin talviaikaan siten, että hyppykauden alkaessa keväällä kerholla oli juuri huolletut laitteet.

Historiaheppu muistaa joskus vieneensä jonkin kerhon laukaisimia Ranskaan CIP-kokousmatkallaan Pariisiin. Liitto myös järjesti yhteisoston, jonka avulla saatiin laitteiden yksikköhintaa laskettua. Vuonna 1987 hankittiin yhteisostona 11 laukaisinta, jotka toimitettiin viiteen kerhoon (KLU/Kuopio 5, AIK/Alavus 1, VaaLK/Vaasa 2, KaiLK/Kajaani 1, JLK/Jyväskylä 2).

Edellä kerrotuista hankaluuksista huolimatta laukaisimet ”haukkuivat hintansa”, koska ne eivät aiheuttaneet vaaratilanteita, mutta pelastivat hyppääjiä. Tahattomia laukeamisia tapahtui muutaman kerran hyppääjien ollessa vielä hyppykoneessa, mutta vika ei ollut laitteessa, vaan käyttäjä virheistä. Muutaman kerran laukaisimet ”poksauttivat” hypyn aikana varavarjon liian aikaisin auki, mutta se ei yksin hyppäävällä oppilaille aiheuttanut todellista vaaratilannetta. Laukaisimilla oli todennäköisesti jonkin verran vaikutusta vuosikymmenen hyvään hyppyturvallisuustilastoon. Vuosikymmenen loppulla lähes kaikissa oppilasvaravarjoissa oli varolaukaisin.

SIL:n hakemus 17.1.1981, Ilmailuhallituksen hyväksymiskirje Dn:o 29/64/81, 25.2.1981

Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1. 18.10.1982: Laskuvarjotiedote 5/82

Suomen Ilmailuliitto ry, lähete 26.5.1987: Kerhoille toimitettavien FXC 12 000 laukaisimien saatekirje

Tampereen Laskuvarjokerho ry 1993: Tampereen Laskuvarjokerho 25 vuotta

Timo Nieminen 2015: Hyvällä tuulella, Vaasan Laskuvarjokehon historia vuosilta 1969–2014

Eero Kausalainen 3.4.2024

SIL:n syys – Anssi Horppu palkitaan

Suomen Ilmailuliiton syysliittokokous järjestettiin Espoossa 20.11.1982. Kokous oli sopuisa vuosirutiiniin kuuluva tapahtuma, jossa ei tällä kerralla ollut mitään mieltä kiihottavaa. Toimintasuunnitelma ja talousarvio hyväksyttiin hallituksen esitysten mukaisesti jokseenkin muutoksitta. Liiton luottamusmiesorganisaatiokin valittiin ilman kiistoja. SIL:n hallitukseen tuli ainoastaan yksi henkilövaihdos.

LuKT:n puheenjohtaja **Ralf ”Affe” Norra** oli lyönyt hanskat tiskiinkin hoidettuaan tehtävää vain muutamien kokousten verran. Mitään ilmoitusta ei asiasta tehty tai ainakaan osunut Historiaheppun haaviin. SIL:n vuoden 1982 toimintakertomuksessa ei erosta ollut mainintaa. Loppuvuosi oli työskenneltä varapuheenjohtaja **Erkki Kajalan** johdolla. Norra oli ilmoittanut hyvissä ajoin ennen SIL:n kokousta, että hän ei pysty jatkamaan puheenjohtajana työkiireitten vuoksi.

Tällä kerralla laskuvarjokerhot olivat paremmin valmistautuneita, kuin edellisen vuoden syyskokouksessa. Uudeksi LuKT:n puheenjohtajaksi vuonna 1983 ja samalla myös Ilmailuliiton hallituksen jäseneksi valittiin yksimielisesti, ilman soraääniä ja äänestyksiä turkulainen **Maurits Kouhia**. LuKT:n varapuheenjohtaja Kajala valittiin tehtävänsä uudelleen, myös ilman äänestystä tai vastaehdokkaita.

Puheenjohtajien valinnan lisäksi laskuvarjoväkeen liittyi ”Vuoden laskuvarjourheilijan” valinta, johon titteliin liittyi myös Neste Oy:n lahjoittaman kiertopalkinnon hallinnointi vuoden ajan. Ilmailu-lehti kertoi valinnasta ja sen perusteista: ”...Vuoden *Laskuvarjourheilijana* palkittiin Nesteen kiertopalkinnolla *Utin Laskuvarjokerhoa* edustava **Anssi Horppu**. Hänen ansioikseen katsottiin usean vuoden ajan jatkunut hyvä menestys taito- ja tarkkuushyppyjen SM-kilpailuissa, sekä hyvä sijoitus lajin MM-kilpailuissa Tšekkoslovakiassa...”

Vuonna 1982 jaettiin SIL:n vuoden 1982 aikana tehdyistä ennätyksistä eri harrasteilmalajien Suomenennätysmitalit. Laskuvarjourheilijoillekin oli tehty hieno sellainen. Täyttä kultaa, tai ainakin vähän

sen näköinen. Vaan ei paljon jaettu. Ei ollut mitalien vastaanottajia, paitsi se yksi urhea. Jaossa olisi ollut kuudesta ennätyksestä 15 henkilölle yhteensä 23 mitalia. Olipa hyvä, että 22-way ennätystä ei hyväksytty, olisi ollut juhllisessa mitalien jakoseremoniassa vielä nolompaa...

”Vuoden 1982 Laskuvarjourheilija” Anssi Horppu MM-kilpailuissa Tšekkoslovakian Lučenecissa elokuussa 1982. Kuva: Anssi Horppu.

Ilmailu 12/1982

Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1., 7.12.1982: Laskuvarjotiedote 6/82

Suomen Ilmailuliitto ry – Finlands Flygförbund r.y.: Toimintakertomus vuodelta 1982

Eero Kausalainen 2.4.2024

Pohjoismaista yhteistyötä kehitettiin Helsingissä

Vuotuinen pohjoismainen laskuvarjokokous pidettiin tällä kerralla Suomen isännöimänä 4.12.1982 Helsingissä. Suomen edustajia kokouksessa olivat tuleva LuKT:n puheenjohtaja **Maurits Kouhia**, joka toimi myös kokouksen puheenjohtajana, LuKT:n entinen ja tuleva varapuheenjohtaja **Erkki Kajala**, **Eero Kausalainen** kokouksen sihteerinä ja SIL:n toiminnanjohtaja **Jaakko Kaskia**. Norjasta oli viisi osanottajaa, Tanskasta kolme ja Ruotsista kaksi. Islannista ei ollut edustajaa.

Kokouksen puheenjohtajana toimi tuleva LuKT:n puheenjohtaja Maurits Kouhia (keskellä). Vasemmalla Tanskan laskuvarjoliiton DFU:n puheenjohtaja Axel Nielsen ja oikealla kokouksen sihteerinä Eero Kausalainen. Kuva on otettu kokouksen jälkeen pidetyssä loppurentoutuksessa, jossa Kouhia kertoo kaskua ”...it’s today...!”. Kuva: Norjan Ilmailuliitto via Eero Kausalainen

Kokouksessa uusi asia oli työvaliokunnan perustaminen. Sen tarkoituksena oli toteuttaa pohjoismaiden yhteisesti sopimia projekteja ja hoitamaan juoksevia asioita kokousten vä-

lillä. Valiokuntaan nimettiin edustaja kustakin Pohjoismaasta. Puheenjohtajaksi valittiin **Bengt-Eric Fonsell** (Ruotsi), varapuheenjohtajaksi **Helge Hansen** (Tanska), sihteeriksi Eero Kausalainen ja

ainoaksi rivijäseneksi **Jens-Henrik Johnsen** (Norja). Työvaliokunta jatkoikin useita vuosia vaihtuvissa kokoonpanoissa. Siitä oli varmaan apua joidenkin kokousten välisten asioiden, esimerkiksi PM-kilpailuihin liittyvien hoitamisessa, mutta kokonaisuutena työvaliokunnan käytännön merkitys jäi siinä vuosia mukana olleen Historiahepun mielestä melko vähäiseksi.

Kokousosanottajia vasemmalta Uno Alpfors ja Bengt-Eric Fonsell Ruotsista, Kurt Danielsen, Axel Nielsen ja Helge Hansen Tanskasta. Kuva: Norjan ilmailuliitto via Eero Kausalainen.

Tämä pohjoismainen kokous oli tavallista merkittävämpi siksi, että siinä sovittiin erilaisista käytännön yhteistyömuodoista, ensisijaisesti laskuvarjokoulutuksen ja hyppyturvallisuuden alueilla. Eräs tähän liittyvä tapahtuma oli Norjan laskuvarjo-organisaation tammikuussa 1983 järjestämä koulutuspäällikköseminaari, johon kutsuttiin edustajat kaikista Pohjoismaista. Tämä ja muuta vastaavat tapahtumat Pohjoismaissa tulivat olemaan osa uudenlaista ja konkreettista käytännön yhteistyötä sekä tietojen ja kokemusten vaihtoa. Kaikissa Pohjoismaissa 1980-luvulla samanaikaisesti tapahtuneelle oppilaskalusto- ja koulutusuudistukselle tällä yhteistyöllä tuli olemaan suuri merkitys.

Toinen turvallisuuteen liittyvä yhteistyöprojekti oli tietokonepohjainen vaaratilanteiden käsittelyjärjestelmä. Aiemmin oli laadittu yhteiseen formaattiin sopiva ilmoituslomake. Ongelmana kuitenkin oli, että vaaratilanteen todellinen syy ei välttämättä selviä ”rasti ruutuun” lomakkeella, vaan se löytyy usein vasta tapahtuman kirjoitetusta kuvauksesta. Siinä kohdassa törmätään kielimuriin suomen osalta. Suomalaisilla on vaikeuksia ymmärtää tanskaksi tai norjaksi kirjoitettuja tekstejä, ja kukaan ei ymmärrä suomeksi kirjoitettuja tapahtumakuvauksia. Kokouksessa esitettiinkin kritiikkiä järjestelmän toimivuudesta käytännössä ja myös kustannuksia, jotka olivat 1 000–2 000 Norjan kruunua vuodessa. 2 000-luvulle tällainen ongelmanasettelu ja siihen liittyvät kustannukset saattavat tuntua oudolta, mutta vuonna 1982 ei ”taviksilla” ollut mitään tekemistä tietokoneiden tai laskentaohjelmien kanssa. Exel-ohjelmakin oli vielä tuntematon...

Eräänä kokousaiheena käsiteltiin erilaita laskuvarjotoiminnassa tarvittavaa oheiskalustoa. Keskusteltiin sähköpläkistä ja kiikareista sekä niiden saatavuudesta. Tältä alueelta ei selkeätä yhteistyökohdetta löytynyt.

Norjan kokousedustajat, vasemmalta Norjan ilmailuliiton puheenjohtaja – myöhemmin CIP:n ja FAI:n puheenjohtaja Eilif Ness, Norjan ilmailuliiton toimistopäällikkö Berit Andersen, Torolf Paulshus ja Norjan "LuKT:n" puheenjohtaja Lasse Aasheim. Kuva: Norjan ilmailuliitto via Eero Kausalainen.

Kokous käsitteli yhteistyömahdollisuuksia tulevassa CIP:n kokouksessa. Ongelmaksi todettiin RW-MM-kilpailupaikka, joka näyttäisi olevan Etelä-Afrikka. Päätettiin Pohjoismaiden

yhteisin voimin yrittää vielä vaikuttaa asiaan. Pohjoismaista ainoastaan Tanska ilmoitti voivansa osallistua kilpailuun.

Pohjoismaisten laskuvarjokokousten ikaikainen aihe oli pohjoismaiset kilpailuasiat. Tässäkin kokouksessa käsiteltiin PM-kilpailujen aikatauluja, sääntöjä, joukkueiden kokoonpanoja ja niin edelleen. Tanskan laskuvarjoliitto tiedusteli, voisivatko he kutsua seuraavaan PM-kilpailuun mukaan myös Itä-Saksan joukkueen. Sille ei nähty estettä. Kokouksessa suhtauduttiin kielteisesti aloitteeseen ottaa CRW PM-kilpailuohjelmaan. Suomi tosin ilmoitti järjestävänsä vuonna 1983 avoimen SM-kilpailun kupurelatiivihypyissä. Kokousosanottajat osoittivat kiinnostusta tähän ilmoitukseen. Kokouksessa otettiin esille mahdollinen naisten sarja PM-kilpailuissa. Todettiin, että PM-kilpailuissa ei ole naisille omaa sarjaa.

Kokouksessa ei voitu välttää BASE-hyppytoiminnan käsittelyä. Asia oli edelleen ongelma Norjassa, erityisesti ulkomaalaiset hyppääjät. Norjalaiset paheksuivat erityisesti ja nimeltä mainiten **Jorma Österin** ja **Kari Niemen** BASE-hyppytoimintaa Norjassa. Norjan ja Ruotsin laskuvarjoliitot ovat erottaneet muutamia jäseniään BASE-hyppäjien takia. Suomi ilmoitti, että SIL ei vielä ole pystynyt erottamaan toimintaa harjoittavia jäseniään, mutta tarkoitus on...

Ruotsalaiset kertoivat, että Ruotsissa ollaan perustamassa nousuvarjokerhoa (parascending), jossa toiminnassa laskuvarjolla nouseaan maasta hinaamalla. Arveltiin, että tämä voisi olla laji, jonka avulla voisi markkinoida laskuvarjourheilua. Tätä arvelua enemmän ei sitten ainakaan laskuvarjopiireissä tapahtunut, eikä asiasta näissä pohjoismaisissa kokouksissa enää uudelleen keskusteltu. Suomessa perustettiin muutamaa vuotta myöhemmin joitakin nousuvarjokerhoja, mutta toiminta tapahtui kokonaan erillään laskuvarjokerhoista ja kuihtui pian pois.

Suomen Ilmailuliitto ry, December 4, 1982: Minutes from the Nordic Coordination Meeting 1982

Laskuvarjourheilu 4/1982

Ilmailu 3/1983 (46)

Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1., 18.10.1982: Laskuvarjotiedote 5/82

Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1., 7.12.1982: Laskuvarjotiedote 6/82

Eero Kausalainen 4.4.2024

Ilmakuvauksesta Suomessa - AIC-tiedotus B5/82

”Kautta aikojen” ilmailuviranomainen oli rajoittanut ilmakuvausta sotilaallisin perustein. Vakoilijathan saattaisivat saada kuvien avulla arvaamattoman tärkeää, maamme puolustuskykyä vahingoittavaa aineistoa. Tämän vuoksi Ilmailuhallituksen sotilastoimisto, siellä oli asiaan vihkiytynyt upseeri, tutki tarkasti kaikki ilmakuvina heille esitetyt diat, valokuvat ja filmit. Välillä jotkut, ihan testimielessä vaan, tarkistuttivat erilaisista vesi- ym. torneista otettuja kuvia ilmakuvina. Osa niistäkin sensuroitiin.

Vuoden 1982 lopulla Ilmailuhallitus julkaisi saman vuoden toukokuussa julkaistun asetuksen perusteella Ilmailuhallituksen AIC-tiedotuksen B5/82 ”Ilmailuhallituksen päätös ilmakuvauksesta”. *Ilmailu* (2/1983) ja *Laskuvarjourheilu* (3/1983) protestoivat asiaa voimallisesti, lähes saman sisältöisesti. *Ilmailun* päätoimittaja **Jyri Raivion** sanoi kiteytettynä: ”...Asetus ja sen perusteella annettu Ilmailuhallituksen päätös virallistavat ties kuinka pitkäksi ajaksi ilmakuvauksiellon, jota käytännössä on mahdoton valvoa ja joka siten on omiaan heikentämään muidenkin, asiallisten kieltojen kunnioittamista...” *Laskuvarjourheilun* päätoimittaja **Jorma Öster** protestoi vähemmän sofistikoitunein sanakääntein, esimerkkinä asiaa kosketelleen pääkirjoituksen otsikko ”*Äly hoi, älä jätä!*”

Kuvausrajoitukset eivät millään muotoa rajoittaneet oikeita vakoilijoita – elettiinhan jo vuonna 1982 satelliitti-aikaa. Lehtijuttujen perusteella satelliittikuvista oli mahdollista erottaa pingispallon kokoinen esine. Tavallisille normaalikansalaisille kuvien tarkastusvaatimus olisi ollut todellinen riesa. Erityisesti laskuvarjourheilun vapaapudotuskuvaus, joka RW-harjoittelun myötä alkoi räjähdysmäisesti lisääntyä, olisi ollut vaikeuksissa, jos määräystä olisi tosissaan noudatettu. Jorma Öster ja muut kuviaan julkaisevat hyppykuvaajat joutuivat kuitenkin ne – ainakin julkaistavat kuvat – tarkistuttamaan Ilmailuhallituksessa. Siihen kului aikaa ja vaivaa.

Uusi AIC-tiedotus edellytti mm., että ilmakuvista pidettävä luettelo oli toimitettava kahtena kappaletena ilmailuhallituksen tarkastettavaksi. Tiedotus myös asetti ankaran valvontavastuun kuvien julkaisijoille: lehtien piti aina varmistua siitä, että ilmakuvat todella oli tarkastettu.

Tiedotuksen sanamuotoakin kritisoitiin kovin vaikeaselkoisena. Eräänä sen ’kukkasista’ mainittiin muutamassakin yhteydessä esiintynyt kovin ristiriitainen virke: ”*Kuvien tulee olla suppea-alaisia, pois lukien maisemakuvat.*”

Omaan käyttöön kuvaavat eivät kovastikaan antaneet järjenvastaisten rajoitusten häiritä itseään. Tämänkin historiakoosteen tekijä syyllistyi vakaviin valtakunnan turvallisuutta vaarantaneisiin rikoksiin näppäilemällä erilaisia uloshyppykuvia monenlaisista ilma-aluksista. Kuvissa saattoi esiintyä strategisesti tärkeitä maisemia ja henkilöitä. Rikokset ovat toivottavasti jo vanhentuneet, jos eivät, tuokaa kakku ja viila, pls...!.

Ilmailu 2/1983

Laskuvarjourheilu 3/1983

Eero Kausalainen 4.4.2024

Hyppykansalaisia valmentautumismatkoilla maailmalla

Vuoden 1982 loppupuolella LuKT myönsi useille hyppääjille ja ryhmille valmennusapuna lentolippuja. Niitä oli todennäköisesti varattu MM- ja PM-joukkueille, mutta joukkueet eivät tarvinneet kaikkia lippuja, koska matkoja oli mahdollista tehdä muulla kyydillä kokonaisedullisemmin. Muutaman kerran oli MM-joukkue matkustanut kätevämpien matkustusyhteyksien ja/tai aikataulujen vuoksi tilauslennolla, jolloin matkatoimisto ”Jaskan [SIL:n toiminnanjohtaja **Jaakko Kaskia**] Hassut ja Hauskat matkat” lentolippuja ei tarvittu. Vuonna 1982 PM-kilpailuihin matkusti Suomesta ainoastaan neljän

hyppääjän joukkue, joka sekin matkusti pintateitse. Koska jo vuoden vaihteessa myönnettyjen lippujen määränpäättä oli mahdollisuus vaihtaa, saattoi liitto olla antelias ja jakaa lippuja valmennusmatkoille.

Kovan luokan tarkkuushyppyjoukkue ”Reissumiehet” sai Ilmailuliitolta valmennusapuna liput Yhdysvaltoihin ja vielä takaisinkin. Joukkueen kokoonpanossa oli ollut vähäisiä vaihteluita, mutta tällä kertalla se oli alkuperäisessä kokoonpanossaan: **Matti Heino, Veikko ”Vexi” Korhonen, Tapio ”Cekkeri” Satamo ja Rauno ”Ranu” Härkönen**. Joukkueen matka alkoi Helsingistä 21.10. ja päättyi samaan paikkaan 7.11.1982. Heidän matkansa pääkohde oli Raefordin hyppykeskus Pohjois-Carolinassa, itäisessä USA:ssa. Maineikas Yhdysvaltojen laskuvarjojääkärien koulutuspaikka Fort Bragg on siinä ihan kulmilla...

Joukkue ”piipahti” välillä myös Zephyrhillsissä Floridassa, mutta varsinainen harjoittelu tapahtui Raefordissa. Hyppykeskuksen vetäjä **Gene Paul Thacker** oli joukkueen kannalta oivallinen tuttavuus, koska hän oli pätevä taito- ja tarkkuuslajien valmentaja. Vaikka Thackerin opit eivät kovin paljoa poikenneet suomalaisille tutuksi tulleen **Helmut Schlechtin** opeista, tunsivat joukkue kuitenkin saaneensa matkasta paljon hyötyä. ”Reissumiehet” olivat vuonna 1982 jakaneet auliisti valmennusapuja suomalaisille taito- ja tarkkuushyppääjille. Tätä he jatkoivat kirjoittamalla *Laskuvarjourheiluun* (4/1982) laajan artikkelin, jossa jaettiin saatuja oppeja myös lehden lukijoille.

Samaan aikaan ”Reissumiesten” kanssa oli Yhdysvalloissa harjoittelemassa, myös SIL:n tuella, uttilainen **Timo Toivonen**. Hän oleskeli USA:ssa noin kaksi kuukautta, josta merkittävän ajan Raefordissa. Toivonen oli pelipaikalla, kun ”Reissumiehet” saapuivat Raefordiin, jolloin he saattoivat harjoitella yhdessä. Raeford oli mieluinen harjoittelupaikka myös monien muiden maiden taito- ja tarkkuushyppääjille. Kanadalainen **Kaisa (Kathy) Kangas**, näistä tarinoista tuttu jo aiemmin, oli siellä myös samaan aikaan harjoittelemassa.

Toivonen laajensi matkaansa varsinaisen valmentautumisen ulkopuolelle osallistumalla Ilmailuliiton tukemana (kurssimaksu) AFF-hyppymestarikurssille, kuten vuoden 1982 tarinoissa on jo aikaisemmin kerrottu. Henkilökohtaisen valmentautumisen ohessa Toivonen toi Ilmailuliittoon merkittävän tietopaketin uudesta koulutusmuodosta. Hän myös kirjoitti Ilmailuun (3/1982) Suomessa ensimmäisen laajan esittelyn tästä koulutusmuodosta.

Taito- ja tarkkuushyppääjien lisäksi lippuja riitti myös relatiivivalmentautumiseen. Suomenmestaruuden voittanut ja PM-kilpailuissa edustusjoukkueena ollut ”Sikakiilarit”, **Jari Holopainen, Hannu Havia, Jarmo Karjalainen, Henri Pohjolainen ja Jouko Hoviniemi**, sai myös lentoliput. Joukkue oli matkustanut PM-kilpailuihin Fyresdaliin omin neuvoin, jolloin liput Osloon jäivät käyttämättä. LuKT:n suostumuksella ne voitiin vaihtaa USA:n lippuihin. Joukkue velvoitettiin järjestämään LuKT:n myöhemmin määräämässä paikassa ja aikana relatiivikoulutus- ja valmennustilaisuus. Kuten ”Reissumiehet”, myös ”Sikakiilarit” tulivat välittämään saamiensa oppeja edelleen.

Laskuvarjourheilu 4/1982
Suomen Ilmailuliitto ry, Tiedotus 30.1., 18.10.1982: Laskuvarjotiedote 5/82
Ilmailu 3/1983

Cekkerin tarkkuussimulaattori

Palomies Tapio ”Cekkeri” Satamo oli taitava tarkkuushyppääjä, joka mielellään jakoi tietojaan myös nuoremmille hyppääjille, kuten olemme edellä olevista tarinoista voineet lukea. Hän asui pääosan huippukauttaan Oulussa, jossa lajitovereita, taito- ja tarkkuushyppääjiä, ei juuri ollut vaivaksi asti. Satamo oli pohdiskellut tarkkuushyppyjen harjoittelua talvikaudella, jolloin hyppytoiminta oli käytännössä sääolojen vuoksi lamassa.

Hän oli suunnitellut ja toteuttanut tarkkuushyppyjen harjoituslaitteen, simulaattorin, jonka hän oli rakentanut Oulun palolaitoksen tiloihin. Hän kertoi laitteestaan joukkueoveri **Rauno Härköselle** joulutervehdyksessään joulukuussa 1982

Hän kuvasi laitetta ja harjoitusmenetelmiään kirjeessään näin:

"...Tässä se sitten on Cekkerin tarkkuushypyn loppulähestymis-simulaattori. Sijaitsee uuden keskuspalooaseman letkutornissa. Teen loppulähestymiset 5 m korkeudesta. Vajoamisnopeus on todella makea (vastaa XL:n vajoamista 100 % jarruilla ei-kantavassa säässä). Elektronipläkäni saan käyttööni tammikuussa. Sen näyttöpatja on muutettavana OYKS:ssa 5 cm:lle.

Pystyn harjoittelemaan työajan puitteissa sillä kuukaudessa 120 – 150 lähestymiseen.

Temppuvaljaat sijaitsevat myöskin aivan lähellä seuraavan huoneen puntti-jumppa kellarin katossa. Olen niissä jo kuukauden harjoitellut lähinnä käännsliikkeiden käsiasentojen paikkoja. Olen myöskin säännöllisesti vittuiluvenytellyt sekä voimistellut. Nämä kaikki olen tehnyt normaali työmaaliikunnan päälle.

Näytetään Suomen parhaille joukkuehyppääjille Savolahti, Heino miten tarkkuutta hyppää 5 cm:lle Eturivin pojat EM:ssä armon vuonna -83..."

Ja vaikka Satamo yleensä auliisti jakoi tietojaan nuoremmille hyppääjille – kuten edellä olevista kertomuksista olemme oppineet – tämän viestin lopussa oli varoitus: *"Elä kerro kenellekään simulaattorista!"* Eikä asiasta ole ennen tätä kerrottu julkisesti.

Tapio Satamo, joulukuu 1982: Joulutervehdys Rauno Härköselle

Laskuvarjotoiminta Suomessa 1982 - lukuja

Laskuvarjohyppyjen määrä Suomessa oli laskuvarjokerhojen laatimien ilmoitusten mukaan kasvanut viiden viimeisen vuoden aikana valtaisesti, se oli vuoden 1977 luvusta lähes kaksinkertaistunut. Nousu oli ollut jyrkkä, vuoden 1982 aikana nousu vielä jatkui, mutta tilastokäyrän noususuunta oli selvästi loiventunut. Vuonna 1982 Suomessa hypättiin yhteensä 25 369 urheilulaskuvarjohyppyä

(edellisvuonna 24 151). Näistä 3 106 (3 351) oli pakkolaukaisuhyppyjä. Itselaukaisuhyppyjä hypättiin 22 2263 kertaa (20 800).

Vuoden aikana 999 henkilöä (myös edellisenä vuonna 999) hyppäsi vähintään yhden urheilulaskuvarjohypyn. Näistä hyppääjistä 284:llä oli vuoden päättyessä voimassa oleva hyppylupakirja. Oppilaskortteja oli voimassa yhteensä 1 104 kappaletta. Oppilaiden ”kierto” hyppyrannan aloituksesta sen päättymiseen oli useimmiten melko joutuisa, jonka vuoksi oppilaskortin voimassaolo (2 vuotta) kesti pitempään, kuin hyppyura. Hyppymestarin kelpuutuksia oli vuoden päättyessä voimassa 82 (67).

Ilmailuliiton jäsenkerhot ilmoittivat antaneensa alkeiskoulutusta 60 kurssilla (60 myös edellisenä vuonna) yhteensä 516 henkilölle (455). Näistä 143 koulutettiin Helsingissä. Aleiskurssien lisäksi kerhoissa on järjestetty 18 muuta kurssia, jotka ovat olleet ensisijaisesti laskuvarjohyppääjien jatkokoulutuskursseja. Yksi näistä ”muista kursseista” oli Suomen Urheiluilmailuopistossa järjestetty hyppymestarikurssi. Hyppymestareita koulutettiin vähäisen hakijamäärän vuoksi ainoastaan yhdellä kurssilla (edellisenä vuonna 2 kurssia) 8 oppilasta (16). Vaikka mestarikursseja pidettiin vain yksi, nousi hyppymestarien määrä peräti viidellätuloista hyppymestareilla.

Hyppymäärien perusteella laskettuna aktiivisimmat kerhot Suomessa olivat:

Suomen Laskuvarjokerho (Helsinki)	8 336 hyppyä
Tampereen Laskuvarjokerho	3 517 ”
Utin Laskuvarjokerho	3 136 ”
Oulun Laskuvarjokerho	2 167 ”
Turun Laskuvarjourheilijat	1 885 ”

Suomen Ilmailuliitto ry – Finlands Flygförbund r.y.: Toimintakertomus vuodelta 1982
Suomen Laskuvarjokerho ry: Toimintakertomus 1982
Ilmailu 4/1983

Hyppyturvallisuus 1982

Suomessa oli vuoden 1982 loppuun mennessä suoritettu järjestäytyneen laskuvarjohyppytoiminnan piirissä (alkanut 1962) yhteensä 213 716 urheilulaskuvarjohyppyä. Tänä aikana oli sattunut yhdeksän kuolemaan johtanutta laskuvarjo-onnettomuutta. Vuonna 1982 ei sattunut kuolemaan johtaneita onnettomuuksia.

Tunnuslukuja laskettuna FAI:n laskuvarjotoimikunnan CIP:n tilastointitavan mukaan:

<i>Hyppyjä Suomessa vv. 1962–1982</i>	<i>Onnettomuuksia Suomessa 1962 - 1982</i>	<i>Hyppymäärä / onnettomuus</i>	<i>Hyppääjämäärä / onnettomuus</i>
213 716	9	23 746	842
<i>Viimeisen 5 vuoden ajanjaksona Suomessa – 1978 - 1982</i>			
105 295	1	105 295	4 229

CIP:n Safety Surveyn mukaan (35/37 maan tiedot*) laajemman kansainvälisen tilaston mukaan vastaavat tiedot vuodelta 1982 olivat tutkimukseen osallistuneissa maissa seuraavat:

<i>Hyppyjä vuonna 1982 yht.</i>	<i>Onnettomuuksia yhteensä*</i>	<i>Hyppymäärä/onnettomuus*</i>	<i>Hyppääjämäärä/onnettomuus*</i>
3 486 554	68	51 273	2 535

1987 CIP Safety Survey
Technical & Safety Subcommittee, IPC: Safety Report 2012
Eero Kausalainen 18.2.2015

* * * * *

Vuoden 1983 historiatarinat jatkuvat seuraavassa tiedostossa.